

TRT VİZYON

TRT Aylık Radyo Televizyon Dergisi

Ağustos 2025 Sayı 430

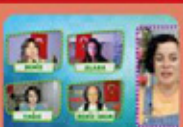
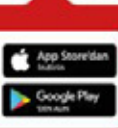

CENNETİN ÇOCUKLARI

TRT

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI ÖZEL İÇERİKLERİ

 Pelin Çift ile Gündem Ötesi 29 Ağustos 22:30 TRT1	 Anıtkabir'den Nöbet Yayın (Canlı) 30 Ağustos 09:40 TRT1 TRT TÜRK	 Toskapan İskender: Zafer 30 Ağustos 12:00 TRT1 TRT ebu	 Bir Dünün Noktası "30 Ağustos 1922" 30 Ağustos 13:30 TRT1	 30 Ağustos Zafer Bayramı Özel (Canlı) 30 Ağustos 14:00 TRT1 TRT TÜRK	 Sinematograf "İstiklal Savaş Filmleri" 30 Ağustos 09:00 TRT2
 San Taarruz 30 Ağustos 11:45 TRT2 TRT BELGESEL TRT TÜRK TRT ebu	 Tiyatrovizyon "Yüzyük Destan" 30 Ağustos 13:00 TRT2	 Konser Zamanı İsmir Devlet Senfoni Orkestrası "Bir Ulus Uyuyor" 30 Ağustos 13:30 TRT2	 Tarihin Ruhu "Büyük Taarruz" 30 Ağustos 17:30 TRT2	 30 Ağustos Özel Yayını (Canlı) 30 Ağustos 18:30 TRT2	 Tarih Süylşileri "30 Ağustos Zaferi" 30 Ağustos 20:00 TRT2
 İstiklal Yolu "Büyük Taarruz" 30 Ağustos 19:35 TRT BELGESEL	 Oyunbozan "TCG Anadolu" 30 Ağustos 21:30 TRT BELGESEL	 Elif ve Arkadaşları "Büyük Taarruz Özel Bölümü" 30 Ağustos 11:30 TRT ÇOCUK	 Aslan "Büyük Taarruz Özel Bölümü" 30 Ağustos 11:45 TRT ÇOCUK	 Zafer Bayramı TRT Özel Konseri (Canlı) 28 Ağustos 20:00 TRT MÜZİK	 Gün boyu canlı yayın ve özel haberler yapılacaktır 30 Ağustos 15:00 TRT HABER
 İzler 30 Ağustos 14:00 TRT AVAZ	 Anadolü'de Yanan Çoban Ateşi 30 Ağustos 13:30 TRT TÜRK	 Dumlupınar'dan Zafere 30 Ağustos 16:00 TRT TÜRK	 Dawıya Hafta (Hafta Sonu) 30 Ağustos 10:00 TRT KURDİ	 Uzaktan Erişim TRT EBA 30 Ağustos 09:30 TRT ebu	 30 Ağustos Zafer Bayramı Özel 30 Ağustos 15:00 TRT ebu
 Mahsusa Trahşuşar tabii orijinal dizisi tabii	 Gün Ötesi (Canlı) 29 Ağustos 18:00 TRT RADYO1	 Gündem Hafta Sonu (Canlı) 30 Ağustos 07:40 TRT RADYO1	 Kültür Yolu (Canlı) 29 Ağustos 17:00 TRT HABER	 TRT Türlü'de Sabah (Canlı) 30 Ağustos 07:05 TRT TÜRKÜ	 Türkü Akşamı (Canlı) 30 Ağustos 18:05 TRT TÜRKÜ
 Uyandırma Servisi Hafta Sonu (Canlı) 30 Ağustos 07:05 TRT FM	 Metronom (Canlı) 30 Ağustos 10:05 TRT FM	 Bir Cumartesi Matırası (Canlı) 30 Ağustos 20:00 TRT FM	 Sabahın Nağmesi (Canlı) 30 Ağustos 07:05 TRT NAĞME	 Akşamın Sesi (Canlı) 30 Ağustos 19:00 TRT NAĞME	 Turna Teli (Canlı) 29 Ağustos 12:00 TRT TSA
 Zafer Günü 30 Ağustos 12:05 TRT TSA	 TRT RADYO Bütün kanallarımızın program ağıs, kapanış anımlarında günün onam ve önemine uygun olarak 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamalarına yer verilecektir.	 tabii Tüm kanallarımız ve programlarımız tabii mobil uygulamamız veya tabii.com adresi üzerinden dinlenebilir.	 App Store'dan İndir Google Play'den İndir	 App Store'dan İndir Google Play'den İndir	

Vazgeçmeyenlerin hikâyesi; TRT

En büyük spor organizasyonlarının Türkiye'deki tek adresi TRT, spor yayıncılığı geleneğini 9 Ağustos 2010 tarihinde kurulan TRT Spor ile taçlandırdı. O günden bu yana ülkemizde spor yayıncılığına farklı bir soluk getiren TRT Spor, futbol turnuvaları başta olmak üzere, pek çok spor branşından en prestijli spor organizasyonlarını TRT farkıyla sporseverlere sunuyor.

TRT Spor'un yanı sıra, olimpiik branşlarda üst düzey rekabetin her rengini milletimizle buluşturan TRT Spor Yıldız kanalımızla da spora ve sporculara desteğimizi tahkim ediyoruz. Üstelik bu desteğımız, yalnızca geleneksel medya ile sınırlı değil. Yayıncılığın her alanında yaptığımız gibi, spor yayıncılığında da zamanın ruhuna uygun adımlar atıyoruz. Uluslararası dijital platformumuz "tabii", bu adımlarımızın en güçlüsüdür. Tüm bu mecralarımızla, vazgeçmeyenlerin hikâyesini sporseverlerle paylaşmayı sürdürüyoruz.

Avrupa futbolunun en iyilerinin sahne aldığı UEFA liglerinin TRT ekranlarındaki ikinci sezonu, 13 Ağustos'ta oynanan UEFA Süper Kupa müsabakasıyla başladı. Sezon boyunca devam edecek bu dev heyecanı, yeniden milletimizle buluşturmanın memnuniyetini yaşıyoruz. 22 Ağustos'ta başlayıp 7 Eylül'e kadar devam edecek ve Fİlenin Sultanları'nın en iddialı takımlardan biri olduğu 2025 FİVB Dünya Kadınlar Şampiyonası'nı da Tayland'dan canlı yayınlarla ekranlarımıza taşıyoruz. Ayrıca, 2025-2026 ve 2026-2027 sezonlarında Trendyol Süper Lig geniş maç özetlerinin ve radyo yayın haklarının TRT'ye ait olacağını müjdesini de sizlerle paylaşmak isterim. Bunun yanı sıra, Trendyol 1. Lig'in tüm maçlarını, TRT Spor ve "tabii" üzerinden şifresiz ve canlı olarak izleyicilerimizle buluşturacağız.

Ağustos ayı, sinemadaki başarılarımızla da gururlandığımız bir ay oldu. Beşinci sinema filmi ile çocukları yaz tatilinde yalnız bırakmayan "Kaptan Pengu ve Arkadaşları", 8 Ağustos'ta vizyona girmesinin ardından büyük bir ilgiyle karşılandı ve ilk haftasında gişede en çok izlenen film oldu. Tüm izleyicilerimize gösterdikleri teveccüh için teşekkür ediyor, filmimizde emeği geçen herkesi kutluyorum.

Ağustos ayında bir diğer güzel haber de TRT 1'den geldi. Sonbahar sezonunda ekranlara gelecek olan "Cennetin Çocukları" isimli yeni dizimizin çekimleri başladı. Sokaklarda yetişmiş bir mafya üyesinin sıcak bir aile ortamında "insan-ı kâmil" olma yolculuğunu konu alan dizimizin, izleyicilerimizin gönlünde müstesna bir yer edineceğine inanıyorum.

Ne yazık ki bu ay, vicdanları sızlatan mezalimlere de tanıklık ettik. Her geçen gün savaş suçlarına bir yenisini daha ekleyen soykırımcı İsrail, 11 Ağustos'ta gazetecilerin bulunduğu çadırı hedef alarak beş gazeteciyi katletti. Bu elim saldırı, canları pahasına haber peşinde koşan meslektaşlarımızın kimi zaman haberin ta kendisi hâline geldiğini bir kez daha gösterdi.

Ancak onlar, hakikatin sesi olmaktan vazgeçmiyorlar. Bu vazgeçmeyenler arasında TRT'nin haber ekipleri de yer alıyor. 7 Ekim 2023'ten bu yana defalarca İsrail şiddetine maruz kalmalarına rağmen bölgeden haber aktarmayı sürdüren ve Gazzelilerin sesini dünyaya duyuran TRT Haber ekiplerimiz, bir ilke daha imza attı ve Gazze'deki yıkımı havadan görüntülemeyi başardı. Bu görüntüler, Gazze'nin yüzde sekseninin yaşanmaz hale getirildiğini bütün açıklığıyla ortaya koydu. Bu vesileyle, işgalci İsrail'in tüm saldırı ve engelleme girişimlerine rağmen, Gazze'den yükselen feryadı dünyaya duyurmak için canlarını ortaya koyan tüm gazetecileri canıgönülden kutluyor, tarihin vazgeçmeyenlerin hikâyesini yazacağını bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

"Zaferler ayı" olarak andığımız ağustosta; tarihin akışını değiştiren Malazgirt Zaferi'nin 954'üncü, istiklalimizi müjdeleyen Büyük Taarruz'un ise 103'üncü yıl dönümünü idrak ettik. Bu şanlı zaferlere dair özel yayın ve içeriklerimizi, Zafer Haftası boyunca milletimizle buluşturduk.

Bu vesileyle, 30 Ağustos Zafer Bayramımızı en kalbi duygularıyla kutluyor; Sultan Alparslan'dan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e, bizlere bu şanlı zaferleri armağan eden kahraman ecdadımızı rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

TRT

**TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON
KURUMU ADINA YAYIN SAHİBİ**
Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Masum EKİNCİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ceren BÖLÜKBAŞIOĞLU

EDİTÖR
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL
Cihad ŞAHİNOĞLU

YAZI KURULU
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL
Özlem KARADAYI DOĞAN
Öztürk Miraç SARAL
Umay KARADAĞ
Yeliz KARAKÜTÜK
Ömer KARA

KONUK YAZARLAR
Elif ARISOY CİNCİOĞLU

GRAFİK TASARIM
Metin Murat GİRAY

YÖNETİM YERİ
TRT GENEL SEKRETERLİK
TRT SİTESİ B BLOK KAT: 11
ORAN/ANKARA
06550
Tel : (312) 463 23 00
Faks: (312) 463 23 07

ISSN 1308-7495
YAYIN TÜRÜ
Yaygın/Süreli

BASIM TARİHİ
26 Ağustos 2025

SAYI
430

BASILDIĞI YER
Semih Ofset Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1.Cadde No:74/1 İskitler
Altındağ/ ANKARA
Tel : (312) 341 40 75
www.semihofset.com.tr

www.trt.net.tr/vizyondergisi
facebook.com/TRTVizyonDergisi
instagram.com/trtvizyon
trtvizyon@trt.net.tr

- 1 **Başyazı**
- 10 **Ateş geleceğimize düştü**
Orman yangınları karşısında ne yapabiliriz?
- 16 **TRT'den öncü adım: Van GES**
Enerjide bağımsız, çevre dostu ve ekonomik
- 24 **Kurgu alanında usta isim**
Nuri Leblebici
- 30 **Sudan'daki en şiddetli çatışma**
"Kuşatma Altında" belgeseli TRT Arabi'de
- 32 **Sessiz ama sarsıcı direniş**
Filistin bölümüyle "Gol Atan Cepheye" TRT Belgesel'de
- 36 **Kaosun tam ortasında ölümle burun buruna**
TRT Haber muhabiri Ferhat Tutkal, Suriye'de yaşadıklarını anlattı
- 40 **"Cennetin Çocukları" çok yakında TRT 1'de**
Bir mafya üyesinin insan-ı kâmil olma hikâyesi
- 48 **TRT Spor 15 yaşında**
Sporun tarihine ışık tutan duayen: Orhan Ayhan
- 52 **Millî yıldızımız Alperen Şengün**
Basketbolun zirvesine giden yol
- 62 **Sazlar çaldı, diller söyledi**
Âşıkların yurdu Ardahan, gönül erlerini ağırladı
- 68 **Çevre dostları iş başında!**
"Kaptan Pengü ve Arkadaşları" yeni filmiyle vizyonda
- 72 **Beyaz perdenin en iyileri TRT 1'de**
En çok izlenenlerden, ödüllü yapımlara muhteşem bir seçki

Bir daha yaşanmasın

Tarihler hiç unutulmayacak o kara günü, 17 Ağustos 1999'u gösterirken büyük bir deprem yaşanmış, binlerce vatandaşımız hayatını yitirmiş, binlercesi yaralanmış ve binalar hasar görmüştü. Merkez üssü Kocaeli'nin Gölcük ilçesi olan ve o dönem "asrın felaketi" olarak tanımlanan 17 Ağustos ve o yıl 12 Kasım 'da yaşanan Düzce Depremi'nin üzerinden 26 yıl geçti. Binlerce insanın yaşamını yitirdiği, ev ve iş yerlerinin yıkıldığı bölgelerde, depremin ardından geçen yıllarda facianın acı izleri ortadan kaldırıldı. Deprem yönetmeliğine uygun binlerce konut inşa edildi. 1999 depremlerinin adeta simgesi olan ve Kaynaşlı'da çekilen fotoğraf, acıların içinden geçerek hayata tutunma zorunluluğunu tek karede özetliyor. Bu zorunluluk o zamandan bu yana hiç değişmedi. Ama asıl daha büyük bir zorunluluk var ki bu tür doğa olaylarının devasa yıkımlara neden olmaması için gereken önlemlerin el birliğiyle alınması gerekliliği... Yeni acıların önüne geçmek ancak böyle mümkün.

Fotoğraf: AA

Şanlı zaferin 103. yılı
30 Ağustos 1922...
Şanlı tarihimize altın harflerle yazılan büyük bir zaferin tarihi. Dumlupınar'da Atatürk'ün başkumandanlığında kazanılan Büyük Taarruz'un 103. yıl dönümünü ve Zafer Bayramı'nı büyük bir gururla kutluyoruz. 26 Ağustos'ta başlayıp 30 Ağustos'ta zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi dünya tarihinin gördüğü en büyük kahramanlık destanlarından biri olarak tarihe geçti. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk komutasındaki Türk ordusunun verdiği mücadele tüm detaylarıyla göğsümüzü kabartan bir sonuca yol açtı: Zafer kazanılmıştı. Fotoğrafımız Batı Cephesi Komutanı İsmet İnönü (solda), Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk (sağda) ve Albay Asım Gündüz'ü (soldan ikinci) 25 Ağustos 1922'de Büyük Taarruz öncesi harita üzerinde çalışırken gösteriyor.

Fotoğraf: AA

Bereketli olsun

Eskiler ağustosun 15'i yaz, 15'i kış derlerdi. Mevsimler değişti, yaz bu yıl yine yakıtı geçti ve ağustos sıcakları etkisini henüz yitirmedi. Ancak hasat mevsimi yine de başladı.

Bu yıl ülkemizde etkili olan don ve artık kaderimiz olan kuraklık yüzünden pek çok ürün az miktarda yetişti. Yine de şükür ki toprak çok cömert.

Gökyüzünden çekilmiş bu hoş fotoğraf Gaziantep'te hâlâ geleneksel yöntemlerle kurutulan bulguru, ritim duygusuyla bizlere gösteriyor.

Fotoğraf:AA

Ateş düştüğü yeri mi yakar?

Anadolu'nun dört bir yerinde, binlerce yıldır büyüttüğümüz yemyeşil örtümüz birkaç dakikada küle dönüştü. Doğayı yalnızca üzülerek iyileştiremeyiz. O hâlde bundan sonra ne yapmalıyız? İklim değişikliğinin yangınlarla ilişkisi, ağaç türlerini tanıma rehberi, doğru fidan dikme yöntemleri ve yeşil vatan için atılabilecek somut adımları bu dosyada bulacaksınız.

Türkiye'de 2025 yılında yaşanan orman yangınları 50 bin insanın tahliyesine neden oldu

Söze “doğanın doğası”nı sorgulayarak başlayalım. Doğa, bize hizmet etmekle mükellef, karşılıksız kaynak sağladığımız bir süpermarket midir?

Öyleyse eğer avcumuzu uzattığımızda meyve kondurmalı, toprağını ayağımızla eşelediğimizde mucizevi madenler fışkırtmalı, burnumuzu daldırdığımızda eşsiz rayihalar estirmeli ve en önemlisi bıçak çektiğimizde kendi bedenini, yani kocaman kütüklerini doğrayıp bize kurban vermeli... Böyle anlatınca biraz korkunç oldu. İşte felsefi terminolojide bunun bir adı var: “Antroposentrik” (insan merkezci) yaklaşım. Bir de aynanın öbür yüzüne bakalım. Kocaman ağaç kütüklerinde sincapların kıvrılıp uyuduğu, şişman tarla farelerinin topraktaki tünellerinden kollarını çıkarıp sağa sola şirin pozlar verdiği, atmacaların gözünü kırpmadan ve kanadındaki tek bir tüyü oynatmadan ormanı taradığı, yaprakların esen rüzgarla cezbelenmiş gibi titrediği bir doğa. Ve o mahşerî kalabalık parkta kendi hâlinde oyunlar oynayan tüysüz ve tuhaf görümlü çocuk: İnsan... Buna da “ekosentrik” deniyor. Yani çevre merkezci yaklaşım. Birkaç örnekle hangi sınıfın mensubu olduğumuzu anlayalım

öyleyse. Atmosfere gaz, toprağa kimyasal, böceğe zehri bastık. Hava gîtgede ısındı. Isındıkça terledik, terledikçe bunaldık, bunaldıkça dahiyane fikirler icat ettik: Bizi serinletecek klimaları ürettik. Güneş çıkmayagörsün; hemen tuşa basıp evimizin içindeki iklimi bir anda değiştiriverdik. Koltuk altlarımız terlemesin istedik, kutulara gazları sıkıştırdık. Yarısı cildimize, diğer yarısı doğaya. Gazla, kimyasalla, makineyle doğayı ehlileştirelim derken bir baktık ki bir Frankenstein yaratmışız: Ağzından mülajlar saçan, gözlerinden alevler çıkan, devasa ayaklarıyla depremler

2025 yazı, Türkiye'yi yakıcı gerçeklerle yüzleştirdi: 55 dereceye varan sıcaklıklar, 80 bin hektar yanmış toprak ve kayıp 17 can. Artık sadece doğal afet değil, insan yapımı bir felaketle karşı karşıyayız.

çıkaran... Peki bu canavar, sadece birkaç ay içinde nelere sebep oldu? Gelin yakından bakalım.

Yangınlardan sadece bitki örtüsü değil, ormanlarda yaşayan canlılar da etkilendi

Yanan 80 bin hektarın dörtte biri İzmir'e ait

Bitmek bilmez yangınlar

Türkiye'nin ciğerleri, 2025 yazında tarıfsız bir acıyla yandı. 25 Haziran'da İzmir'in Alağa ilçesindeki ormanlık alanda öğle saatlerinde yükselen ilk alevler, şiddetli rüzgârın da etkisiyle Foça'ya doğru korkunç bir hızla ilerledi. Bu, ülkenin dört bir yanını saracak büyük bir felaketin yalnızca başlangıcıydı. 24 - 26 Haziran tarihleri arasında sekiz büyük yangın da birden patlak verdi. Felaketin en acı yüzlerinden biri, 2 Temmuz'da İzmir'in Ödemiş ilçesinde 3 gün süren yangında yaşandı. Bu yangında 3 kişi hayatını kaybetti, birçok köy ve ev yok oldu. Ardından, 23 Temmuz'da Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde çıkan orman yangınına müdahale eden 5 orman işçisi ve 5 AKUT gönüllüsü, rüzgârın aniden yön değiştirmesiyle alevlerin arasında kalarak can verdi. Aynı gün Bilecik'teki yangınlar nedeniyle Yüksek Hızlı Tren seferleri durduruldu, ancak yaklaşık 40 dakika sonra yeniden başladı. 25 Temmuz'da, ilk yangın dalgasının ardından ikinci bir yıkıcı dalgâ ülkeyi sardı. Bu kez 73 orman ve tarım yangını çıktı; Antalya merkez üssü oldu. 26 Temmuz'da Ankara'da, Eymir Gölü yakınlarındaki ODTÜ ormanında çıkan yangın, rüzgârın etkisiyle hızla yayıldı ve bölgedeki insanlar tedbir amaçlı tahliye edildi. Bursa'da İpekyolu ve Ağlaşan mahalleleri arasında çıkan yangınlar ise şiddetli rüzgarla hızla yayılarak Gürsu ilçesinin 3 mahallesinin boşaltılmasına, toplam bin 765 kişinin tahliye edilmesine

Yangın söndürme çalışmalarına birçok sivil vatandaş da destek verdi

neden oldu. Bursa'daki yangınlara müdahale sırasında bir itfaiyeci kalp krizi geçirerek hayatını kaybederken, yangınlara giden bir su tankerinin uçuruma yuvarlanması sonucu araçtaki 3 kişi yaşamını yitirdi. Karabük'te de

yangınlar nedeniyle bin 839 kişi tahliye edildi. Yangınlar, 29 Temmuz itibarıyla toplamda 17 can aldı ve 50 binden fazla insanı evlerinden etti. 80 bin hektardan fazla alan ise yanarak kül oldu.

53 ilin etkilendiği yangınlarda söndürme çalışmalarına katılan toplam 17 kişi şehit oldu

Gaz pedalına her basışımıza, aldığımız her poşete, açtığımız klimaya dikkat edelim. Çünkü yangınları çıkartan sadece kibrit değil; atmosferi ısıtan tüketim alışkanlıklarımız da bu felakete “dolaylı kasıtle” ortak ediyor.

Aynadaki zanlı!

Ormanları yakan sadece kibrit midir? Sahi, bazen bir izmarit, bazen cam kırığı, bazen de elektrik hattı düşürür ateşi toprağa. Fakat bir adım geriye çıkıp şöyle bir düşüsek: Ya atmosfer ısındığı, toprağın nemi buharlaştığı için ağaçlar kuru bir paçavra gibi en ufak bir kıvılcımla tutuşuyorsa... Yani tüketim alışkanlıklarımızla kaynaklarını sömürüp, zehirlediğimiz; gıdım gıdım ısındırdığımız şu koskoca arş, bizi yangın çıkarma suçuna ortaklaşa dahil etmez mi? Şöyle düşünelim: Hukuk kasıtlı suçları ikiye ayırıyor, doğrudan ve dolaylı. ... Birincisi, bilerek ve isteyerek yapılan. Diğeri ise sonuçları öngörülmesine rağmen yapılmaktan geri durulmayan. İşte biz de iklim değişikliğini besleyen her davranışta - fazla enerji tüketimi, plastik bağımlılığı, ölçsüz araç kullanımı, gereksiz su harcaması, sırf modaya uymak için sürekli kıyafet almak - bu “dolaylı kasıt” şemsiyesinin altında durmuyor muyuz? Havanın ne kadar sıcak olduğunu hissediyorsunuz değil mi? İşte o büsbütün bizim eserimiz. Elimize küçük çakmaklar alıp, atmosferde mikro yangınlar çıkardık çünkü

Çıkan yangınların birçoğu insan kaynaklı olsa da iklim değişikliği önemli bir tetikleyici

attığımız her adımda. Dünya Meteoroloji Örgütü, 2023 yılını ölçümlenen en sıcak yıl seçmişti. Nasıl bir tesadüftür, 2024'te rekor tazelandı. İçinde bulunduğumuz 2025 yılı da bir rekoru zirveye taşıdı. Ülkemizde 55 santigrat dereceye varan sıcaklıklar ölçülüyor bu günlerde. Düşük şiddetli bir yangın yaşıyor yani, üstelik her şehirde... Her şeye rağmen umut var. Çünkü doğa, düşman değil. Ve ağaç, yalnızca oksijen deposu olmasının yanında küresel ısınmayla mücadelede en güçlü dostumuz. Her bir ağaç, yılda yaklaşık 22 kilogram karbonu tutuyor. Yani 45 yaşındaki bir çam ağacı, bir yıl boyunca ortalama bir otomobilin bin 500 kilometrede havaya saldıklarını temizleyebiliyor. Şehir merkezlerinde ağaç kümelerinin hava sıcaklığını 8 dereceye kadar düşürebildiği biliniyor. Faturasız bir klima gibi, ne dersiniz? Eğer el ele verirse, üstesinden geleceğiz bu felaketin. O hâlde birlikte soralım: Market poşetini reddedecek, suyu israf etmeyecek,

Büyük kentlerdeki ağaç kümeleri, sıcaklığı 8 dereceye kadar azaltıyor

bisiklete binecek ve bir fidan dikmekle; az da olsa, gezegene “ben buradayım ve sorumluyum” diyebilecek miyiz?

Yeşil artık hayal mi?

Yanan bir orman, yeniden aynı orman olmaz. Çünkü toprağın belleği yanmıştır bir kere. Fakat doğa, tıpkı bir insanın iyileşmesi gibi, doğru ilgiyle, uygun tedaviyle, sabırla yeniden can bulur. Türkiye gibi dört mevsimi bir arada yaşayan bir ülkede, her bölgenin kendine has bir ekolojik hafızası vardır. Bu hafıza, hangi ağacın nerede yaşayıp nerede tutunamayacağını söyler. Eğer bu sese kulak verilirse, yanmış topraklar yeniden yeşerebilir. Mesela Akdeniz ve Ege bölgelerinde sıkça gördüğümüz kızılçam, hızlı büyür ama yanmaya da en yatkın türlerdendir. Bu yüzden bu bölgelerde, özellikle yangın sonrası ağaçlandırmalarda fıstık çamı, zakkum, defne, keçiboyunu gibi hem dayanıklı hem yerli türlerle karışık dikimler önerilir. Batı Karadeniz'de kayın, gürgen, meşe; Doğu Karadeniz'de ladin, köknar, doğu kayını gibi türler hem yağışı sever hem erozyona karşı kalkan olur. İç Anadolu'nun soğuk ve kurak coğrafyasında sarıçam, ardıç, akçaağaç, yalancı akasya gibi türler tutunur. Doğu Anadolu'da yükseklere huş, meşe, alçak vadilere karaçam, dişbudak dikilebilir. Güneydoğu'da ise zeytin, menengic, antep fıstığı, dut gibi hem ekonomik hem ekolojik değeri olan türler öne çıkar. Peki, yalnızca orman ekipleri mi dikebilir bu ağaçları? Hayır. Toprağa fidan dikmek, sadece devletin ya da kurumların işi değildir. Vatandaş da yaşadığı yere uygun bir türü seçerek bu iyileşme sürecine katılabilir. İşin zahmetine gellince... Aslında toprakla uğraşmak, insanın kendi iç toprağını da işler. Önce yaşadığınız bölgeye uygun bir

İklim değişikliğiyle mücadelede tüketim alışkanlıklarının değiştirilmesi şart

türü öğrenirsiniz. Sonra, küçük bir kazma ya da kürekle toprağı eşersiniz. Doğru bir vakitte, sabahın serinliğinde başlarsınız işe. Çukur ne çok derin ne yüzeyde olmalıdır. Fidanı, kökleri kırılmadan yerleştirirsiniz. Toprağı nazıkçe bastırır, ardından bir iki kova can suyu verirsiniz. Eğer bölge rüzgârlıysa, fidanın yanına bir herek dikip ip ya da bezle sabitlersiniz. Hepsisi bu kadar. Geriye yalnızca bir isim koymak kalır: Belki çocuğunuzun, belki babanızın, belki de hiç tanımadığınız ama alevler içinde yitirdiğimiz bir orman işçisinin adı. Fidan, kök salarken siz de iç geriliminizi bırakırsınız toprağa. Birlikte büyürsünüz onunla hem. Fena mı olur?

Ağaçlandırma seferberliklerinde tür - iklim uyumu oldukça önemli

Bir kızılçam, 5 dakikada yanar, 30 yılda orman olur. Bir meşe, üç yangın görüp dördüncüsünde yine yeşerir. Doğa affeder ama bizden sorumluluk bekler. Elinizi toprağa uzatıp bir fidan dikmeye ne dersiniz?

Orada hangi ağaçlar vardı?

Kızılçam: Onu Akdeniz'in kavruk yamaçlarında tanırırsınız. Rüzgârla birlikte esner, yaz sıcağında reçine saçar. Kızılçam, Türkiye ormanlarının yarıdan fazlasını oluşturur; o bizim ormanlarımızın "işçisi"dir. Ama en büyük talihsizliği, içinde taşıdığı yüksek oranda yanıcı reçinedir. Bir kıvılcım yeter, tüm bedenini mum gibi eritir. Ne var ki pes etmez. Toprağa ilk düşen onun kozalaklarıdır. Yanmış küllerin üzerine filiz vermeyi iyi bilir. Bir kızılçam ormanı, bazen yangından sonra bile yeniden doğabilir; yeter ki ilk yağmur düşsün. Yine de 10 yılda boy verir, 30 yılda orman olur. 5 dakikada ise yok olur.

Meşe: Onun gövdesi serttir, kökü inatçıdır. Meşe ağacı acele etmez. Bir meşe, büyümek için 20 yıl ister, gölge olmak için 40, anlatı olmak için 100. Dallarında karga yuvası, köklerinde mantar kolonileri yaşar. Yangın geldiğinde, gövdesi belki yanar; ama kökü derinlerden yeniden bir filiz fısıldar toprağa. Bazı meşeler, üç yangın görüp dördüncüsünde yine yeşermiştir. Meşe, ormanın hafızasıdır; unutmaz ama affeder.

Sedir: O sadece bir ağaç değildir; bir izzet, bir ağırlık, bir vakardır. Lübnan dağlarından Toroslar'a uzanan bir soyluluk taşı. İnce dalları göğe açılırken, kökleri bin yıllık sırları toprağın derinliklerine çeker. 40 yaşına geldiğinde gençtir hâlâ; 100 yaşında olgunlaşır. Bin yıla kadar yaşayabilir. Geniş gövdesi, sert ama hoş kokulu odunu, onu yüzyıllar boyunca saraylara, gemilere, tapınaklara taşıyan bir cevhere dönüştürmüştür. Kudüs'teki Süleyman Mabedi'nin tavanları onunla yapılmış; Osmanlı donanması onunla yüzmüştür.

Zeytin: Bu ağaç neredeyse ölümsüzdür. Tam tamına iki bin yıl direnir ve meyve verir. Ege'nin taşlı yamaçlarında, Akdeniz'in tuzlu esintisinde büyürken, insanla barışmış gibi görünse de aslında başına buyruktur. 7 yılda meyve vermeye başlar, ama asıl verimi 35 yaşında başlar; insanoğlunun da olgunluğa erdiği yaştır bu. Gövdesi buruş buruş olur yaşlandıkça, tıpkı bizim gibi... Barışı simgeler, ekmeği tamamlar, dualara eşlik eder.

Kökнар: Dağların mağrur bekçisidir. 30 metreyi geçen boyuyla bir anıt gibi yükselir. Serin ve yüksek rakımları sever; çoğunlukla bin metreden sonra görünür gözümüze. 60 yaşında olgunlaşır, 300 yaşını devirebilir. Kökleri derine değil, geniş gider; rüzgârla dans etmek yerine ona direnir. Her iğnesi bir yıl yaşar; yani gövdesi kadar, yaprağı da sabırlıdır. Kökнар yandığında, gölge yiter, serinlik kaçar. Çünkü o sadece ağaç değil, iklimdir. Orman ekosisteminde onun varlığı, alt türler için yaşam zeminidir. Kökнар yok olduğunda, mantarlar susar, kuşlar yönsüzleşir, yosunlar kurur.

Ardıç: Sabırla büyür, inatla yaşar. En yoksul toprakta, rüzgârın kırbaçladığı çıplak kayalarda bile kök salar. 30 yıl bekler meyve vermek için, neredeyse bin yıl yaşar. Kimi ardıçlar cinsiyet ayrımı taşır; bazıları hiç meyve vermez. Sıcağa, susuzluğa, hatta hafif yangınlara dayanıklıdır ama gençken oldukça narindir. Anadolu efsanelerinde ruhların konduğu ağaçtır. Onun tütsüsüyle evler temizlenir, dualar okunur.

Karacanın utangaç bakışları, sincabın neşeli sıçrayışları, baykuşun gece nöbeti... Yanan sadece ağaçlar değil; binlerce yıllık bir yaşam ağı. Kaplumbağa yangından kaçamaz, tilki yuvasını bulamaz, bozayı kış uykusuna yatacak kovuk arayamaz.

Orada hangi hayvanlar vardı?

Karaca: Ormanın utangaç... Anadolu, gözlerine türküler söylemiştir onun. Sabahın erken saatlerinde gölgelerin arasından bir gölge gibi süzülür. Uzun bacakları, narin bedeniyle neredeyse hiç ses çıkarmadan ilerler. 10 - 12 yıl arasında yaşayan bu zarif memeli, çıkardığı tiz seslerle sessizliği deler. Gözleri hep tetiktedir çünkü yırtıcıların öncelikli hedefidir. Karaca, yangın sonrası boşalan habitatların en geç dönenidir; çünkü hem yaşam alanı hem de saklanma imkânı yitmiştir. Onun varlığı bir ormanın iyileştiğine, yeşilin geri döndüğüne işaret eder.

Baykuş: Gecenin aklısıdır baykuş. Gün ağarırken değil, karanlık çökerken başlar devriyesine. Çift olarak yaşar, tek eşlidir; yaşam boyu sadık kalır eşine. 15 yıla kadar yaşayabilir. Kırçillı tüyleri, gövdesini ağacın gövdesine karıştırır. Siz onu göremezsiniz ama o sizi çoktan görmüştür. Gözleriyle değil, kulaklarıyla avını izler; sesi duymak, onun için görmekten öte bir şeydir. Ağaç kovuklarında yaşar. "Ölümün habercisi" zannedilmişse de gerçekte o sadece ormanın gece nöbetçisidir.

Sincap: Kızıl renkli tüyleriyle ormanın kokonalarındandır. Neşeli ve hızlıdır, en çok kış için sakladığı yiyeşlerle hatırlanır. Ağaçtan ağaca geçerken yaydığı enerji, ormana canlılık katar. 5 - 6 yıl kadar yaşayabilir. Yuvasını ağaçların gövde çatlaklarına, kuytulara yapar. Aynı zamanda bir tohum taşıyıcısıdır. Kendisi ne kadar farkındadır bilinmez, birçok tohumu o buluşturmuştur toprakla.

Bozayı: Ormanın büyük gölgesidir. 300 kiloya yaklaşan bedeniyle karşınıza dikildiğinde zaman yavaşlar. Ama aslında o, ürkek bir meyve toplayıcısıdır çoğu zaman. Kış uykusunda kalp atışı bile düşer, doğa ile nefesi eşitlenir. 25 yıl kadar yaşar. Türkiye'deki popülasyonu azalmışsa da Doğu Karadeniz ve Toroslar'da hâlâ görülür. Gündüz saklanır, gece çıkar. Kış uykusuna yatmadan önce yüzlerce kilometre yol yapabilir.

Tilki: Çalıların arasından süzülen bir parıltı... Gözlerinin içi, bir zekânın aynası gibi parlar. Anadolu ormanlarının en eskilerinden biridir. Gövdesi kırmızı, kuyruğu bir fırça gibi kabarık. Her adımı hesaplı. Menüsünde çeşit boldur: Tavşan, böcek, meyve... 10 yıla kadar yaşayabilir; ama çoğu tilkinin ömrü, avcılarla ya da araçlarla acı tanışıklıkla son bulur. Şehirle orman arasındaki sınırı iyi bilir. Onunla göz göze gelmekten çekinmeyin, masallardaki kurnaz o işte.

Kaplumbağa: Ağırkanlılığın tecessüm etmiş hâlidir. Ne acele eder, ne sapar yolundan... Ormanlarımızda en sık karşılaşılan türlerden biridir. Genellikle 15 - 20 santimetre boyundadır; otlarla, meyveyle, bazen de böceklerle beslenir. 40 yıla kadar yaşar. İlkbaharda uyanır, sonbaharda toprağa gömülerek kış uykusuna yatar. Gündelik hareketleri yavaştır ama hayatta kalma içgüdüğü son derece keskindir, fakat ne yazık ki yangınlardan kaçamaz.

TRT'den temiz enerji adımı

TRT, yine bir ilki gerçekleştirdi. Van'da kurduğu Güneş Enerjisi Santrali (GES) ile yayıncılık sektöründe yenilenebilir enerjiye geçişte öncü bir adım attı.

Dünyamız iklim değişikliğinin sonuçlarıyla hayatın her alanında mücadele ederken temiz enerji her geçen gün daha da önem kazanıyor. Çevreye zarar vermeyen, karbon salınımı yapmayan veya çok az yapan temiz enerji kaynaklarının kullanımı yaşanabilir ve sürdürülebilir bir dünya için çok önemli. İklim değişikliğiyle mücadelede etkili olan, tükenmeyen ve yerel üretimle dışa bağımlılığı azaltan bu kaynaklar hepimiz için hayati öneme sahip. Ülkemizin enerji stratejisinin en temel unsurlarından biri, yenilenebilir kaynaklı elektrik üretimini azami seviyeye çıkarmak. Bugün yenilenebilir enerji kurulu gücü bakımından Avrupa'da 5'inci, dünyada 11'inci sırada yer alıyoruz. Ülkemizin kalkınma planlarında yer alan sürdürülebilir enerji stratejileri kapsamında hedef belli: "2053 Net Sıfır Emisyon". Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı ve ülkemizin de taraf olduğu Paris İklim Anlaşması ile Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat Eylem Planı çerçevesinde kamu kurumlarının yeşil dönüşüm yükümlülükleri gibi ulusal ve uluslararası politika belgeleri doğrultusunda adımlar atılıyor. Türkiye'nin kamu yayıncısı olarak TRT de bu vizyona göre hareket ediyor ve bu hedefe katkı sunmayı sorumluluğu olarak görüyor. Van'da kurulan Güneş Enerjisi Santrali (GES) bu anlayışla hayat geçirilen ve kamu kurumlarının yenilenebilir enerji kullanımına örnek bir proje olarak öne çıkıyor. Bu proje aynı zamanda; kamu kaynaklarının etkin, verimli ve sürdürülebilir biçimde kullanımını hedefleyen mevcut kamu politikalarıyla da tam uyum içerisinde. TRT, bu anlamda, özellikle Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi çerçevesinde kamu kurumlarına verilen enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı konusundaki

sorumlulukların yerine getirilmesine katkı sunuyor.

Stratejik seçim

Türkiye'nin yıllık güneşlenme süresi bakımından en avantajlı illerinden biri olan Van, güneş enerjisi yatırımları açısından yüksek verimlilik sunan bir bölge. GES projesi için daha önce bu bölgede bulunan ve yayın amaçlı kurulan TRT Orta Dalga İstasyonu alanı değerlendirildi. Projenin konumlandırılması açısından stratejik olarak seçilen bu bölge ve bölgedeki tarım dışı arazide kurulan bu sistem sayesinde verimli toprakların korunması sağlanıyor ve doğrudan doğayla dost bir üretim modeli oluşturuluyor. Toprağa zarar vermeden enerji üretmenin mümkün olduğunu gösteren GES projesi, insanın doğayla uyum içinde yaşayarak hayatı yeniden inşa edebileceğini de kanıtlıyor. Bu sistem temiz enerji üretmenin ötesinde, hayat ve toprak arasında kurulan sürdürülebilir bir dengenin

Türkiye'nin yıllık güneşlenme süresi bakımından en avantajlı illerinden biri olan Van, güneş enerjisi yatırımları açısından yüksek verimlilik sunan bir bölge

“2053 Net Sıfır Emisyon” hedefi doğrultusunda, Van'da kurulan Güneş Enerjisi Santrali (GES) kamu kurumlarının yenilenebilir enerji kullanımına örnek bir proje olarak öne çıkıyor.

de göstergesi aynı zamanda. TRT Orta Dalga İstasyon Sahasında kurulan TRT Van GES, yaklaşık 127 bin metrekarelik bir alandaki 16 bin 992 adet yüksek verimli güneş panelinden oluşuyor.

9,94 mWp (megavat pik) kurulu güce ve 8.2 mWe (megavat elektrik) üretim kapasitesine sahip olan çevre dostu bir tesis. Santralde yıllık yaklaşık 18 milyon kilovatsaat elektrik üretmeyi hedefleyen TRT için bu; Kurumun yıllık elektrik tüketiminin yüzde 20'sini oluşturuyor. Öngörülen bu elektrik üretim kapasitesi; hem kurulu bulunduğu yayın sahasının elektrik ihtiyacını karşılıyor hem de Kurumumuza ait Türkiye genelindeki televizyon ve radyo yayıncılığı için kullanılan stüdyolar, verici istasyonları, film platoları, bina aydınlatmaları gibi birimlerin yıllık toplam 85 milyon kilovatsaat elektrik tüketiminin yüzde 20'sini karşılıyor. Böylece

iklim değişikliği ve etkileriyle mücadele için harekete geçilerek yılda yaklaşık 14 bin 910 ton karbon emisyonunun (yaklaşık 678 bin ağacın emdiği karbon miktarı) önlenmesine katkı sağlıyor ve önemli ölçüde ekonomik tasarruf elde ediliyor.

Hem çevreci hem ekonomik Geleneksel enerji kaynaklarının kullanımı, çevreye verdiği zararın yanında yüksek maliyet anlamına da geliyor. Bu noktada güneş enerjisi yatırımı, TRT için hem çevresel hem de finansal bir sürdürülebilirlik sağlıyor. Elektrik fiyatlarındaki dalgalanmalardan etkilenmeden, öngörülebilir bir maliyet

Proje, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişim sağlıyor

Van'da oluşturulan GES; TRT'nin enerji üretiminde bağımsızlaşma hedefinde atılan ilk stratejik adım

Santralde yıllık yaklaşık 18 milyon kilovatsaat elektrik üretmeyi hedefleyen TRT için bu; Kurumun yıllık elektrik tüketiminin yüzde 20'sini oluşturuyor. Böylece iklim değişikliği ve etkileriyle mücadele için harekete geçilerek yılda yaklaşık 14 bin 910 ton karbon emisyonunun (yaklaşık 678 bin ağacın emdiği karbon miktarı) önlenmesine katkı sağlıyor ve önemli ölçüde ekonomik tasarruf elde ediliyor.

yapısıyla enerji temini sağlayarak enerji maliyetini azaltıyor. Tesisin 4 yıl gibi kısa bir sürede yatırım maliyetini karşılayacağını öngören TRT, bu amortisman süresi tamamlandıktan sonra tüm elektrik üretimini neredeyse sıfır maliyetle gerçekleştirecek. Enerjinin bir bölümünü ithal eden ülkemiz için fosil yakıtlara bağımlılığın azalması, ekonomik olarak ve kendi kendine yetebilen bir ülke konumuna gelebilmek adına çok önemli. Bu anlamda TRT gibi büyük kamu kurumlarının yenilenebilir enerjiye geçişi, bu bağımlılığın azaltılmasına da katkı sağlıyor. Söz konusu tesis, yalnızca çevre dostu yapısıyla değil, aynı zamanda dayanıklı teknolojik altyapısı, üretim kapasitesi ve kamu kaynaklarının verimli kullanımı açısından da örnek bir proje. Sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimi sağlayan GES, TRT'yi enerji üretiminde bağımsız hale

getirme amacı doğrultusunda atılan ilk büyük adım. Bu başlangıcın devamını getirmek isteyen Kurumumuz, önümüzdeki süreçte; diğer uygun sahalarda da benzer yatırımlar gerçekleştirmeyi ve kendi enerjisini üreten bir yapıya kavuşmayı hedefliyor.

Sürdürülebilirliğe katkı

Medya üretim süreçlerinin çevresel etkisini en aza indirme amacı taşıyan bu yenilenebilir enerji kullanımı; elektronik cihazların çalışmasından stüdyoların aydınlatılmasına kadar birçok noktada enerji verimliliği sağlayan bir girişim. Medya içeriklerinin “temiz enerjiyle” üretilmesine olanak tanıyor ve böylece tüketicilere ulaşan her yayın, dolaylı olarak sürdürülebilirliğe katkı sağlıyor. TRT'nin güneş enerjisi yatırımı, yalnızca enerji üretimiyle sınırlı kalmıyor. İklim

TRT; enerji üretiminde bağımsızlaşma hedefi doğrultusunda attığı bu büyük adımla hem bugünü aydınlatıyor hem de gelecek nesiller için daha temiz bir dünya inşa etme yolunda güçlü bir katkı sunuyor.

değişikliğiyle mücadelede önemli bir sembol niteliği taşıyan bu adımla TRT, enerji altyapısında dönüşüm sağlarken, yayın içeriklerinde de çevresel duyarlılığı ön plana çıkaran içeriklere daha sık yer veriyor. Çevresel sorumluluk, toplumsal fayda ve kamu sektöründe örnek teşkil etme vizyonuyla kamuoyunu bilinçlendirme görevini etkin biçimde yerine getiriyor. Çevre konusunda izleyici kitlesini eğitiyor ve bilgilendiriyor. Sıfır Atık, Yenilenebilir Enerji ve İklim Krizi gibi konuları gündeme getirerek kamuoyunda gündem oluşturuyor ve ülkemizin çevreci dönüşümüne medya gücüyle destek veriyor.

Uluslararası kamu yayıncıları arasında özgün

Van'daki güneş enerjisi santrali yatırımı ve temiz enerjiye geçiş Kurumumuzu uluslararası kamu yayıncıları arasında özgün ve stratejik olarak farklı bir konuma getirdi.

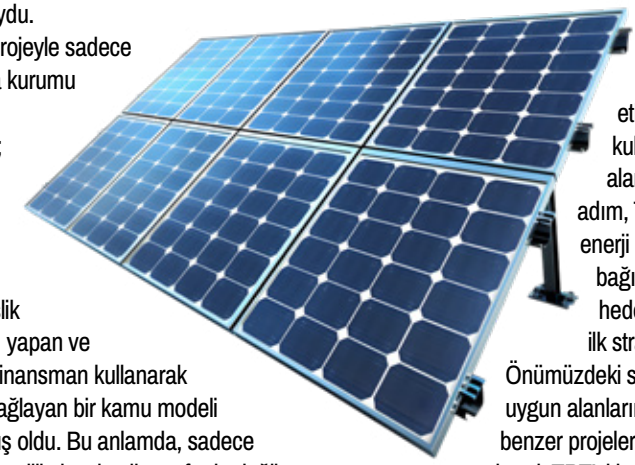
İngiltere'de BBC; yüzde yüz yeşil enerji tedariki hedefiyle, Almanya'da ZDF; kamu şebekesinden yeşil enerji kullanımı ve karbon dengeleme yöntemiyle, France TV ise iç süreçlerde enerji verimliliği çalışmalarıyla tüketici rolündeyken TRT; sadece tüketici değil, aktif üretici ve yatırımcı rolüyle farkını ortaya koydu.

TRT, bu projeye sadece bir medya kurumu değil aynı zamanda; enerji alt yapısı kuran, teknik mühendislik yatırımları yapan ve kamusal finansman kullanarak tasarruf sağlayan bir kamu modeli oluşturmuş oldu. Bu anlamda, sadece yayıncılığın dijital ve içerik tarafında değil, enerji altyapısı geliştirme ve çevresel dönüşümde kamu yayıncılığına da “uygulamacı ve yatırımcı” yönüyle farklı bir yorum getirdi.

“Enerjide bağımsız TRT”

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, Türkiye'de yayıncılık sektörü açısından bir ilk olma özelliği taşıyan GES projesi için görüşlerini şu sözlerle dile getirdi: “Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip

Erdoğan'ın liderliğinde enerji alanında güçlü bir dönüşüm yaşayan ülkemizin '2053 Net Sıfır Emisyon' vizyonuna, Türkiye'nin kamu yayıncısı olarak katkı sunuyoruz. Yayıncılık faaliyetlerimizin sürdürülebilirliğini çevreye duyarlı bir yaklaşımla güvence altına alacak bu yatırımı kurmanın memnuniyetini yaşıyoruz.

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını esas alan bu çevreci adım, TRT'nin enerji üretiminde bağımsızlaşma hedefinde atılan ilk stratejik adımdır. Önümüzdeki süreçte, diğer uygun alanlarımızda da benzer projeleri hayata

geçirerek TRT'yi kendi enerjisini üretebilen bir yayıncı yapıya kavuşturacağız” sözleriyle enerjide bağımsız TRT için yatırımların devam edeceğinin müjdesini de verdi. Nihai hedef ise, TRT'yi tamamen kendi enerjisini üretebilen, çevreci ve sürdürülebilir bir yayıncı yapıya dönüştürmek. TRT; enerji üretiminde bağımsızlaşma hedefi doğrultusunda attığı bu büyük adımla hem bugünü aydınlatıyor hem de gelecek nesiller için daha temiz bir dünya inşa etme yolunda güçlü bir katkı sunuyor.

Nihai hedef; TRT'yi tamamen kendi enerjisini üretebilen, çevreci ve sürdürülebilir bir yayıncı yapıya dönüştürmek

TRT VAN GES Projesinin Teknik Özellikleri ve Kapasite Bilgileri	
Kurulu güç	: 9940 kWp (kilovat peak)
Elektrik üretim kapasitesi	: 8200 kWe (kilovat elektrik)
Yıllık üretim hedefi	: Yaklaşık 18 milyon kilovatsaat elektrik
Panel adedi	: 16.992 adet yüksek verimli güneş paneli
Kurulum alanı	: 126.711 m ²
Ekonomik ömür	: 30 yıl
Amortisman süresi	: 4 yıl

Teknolojik İnovasyon

Yalnızca çevreci bir dönüşüm olamayan bu proje aynı zamanda teknolojik inovasyonun medya sektöründeki etkili bir uygulaması aynı zamanda.

Santralde kullanılan;

- * 16.992 adet yüksek verimli Fotovoltaik Güneş Panelleri,
- * İleri düzey Solar İnvertörler,
- * AC ve DC Saha Kablolamaları,
- * AC ve DC Elektrik Pano ve Ekipmanları,
- * Veri Kayıt, Ölçüm ve Uzaktan İzleme Sistemi,
- * Topraklama ve Yıldırımdan Korunma Tesisatı,
- * Beton Direkli Çevre Tel Çit,
- * IP CCTV Kamera Sistemi,
- * Saha Aydınlatma Sistemi ile yılın büyük bölümünde istikrarlı enerji üretimi sunarak dayanıklı teknolojik altyapısı, üretim kapasitesi ve kamu kaynaklarının verimli kullanımı açısından örnek bir proje teşkil ediyor.

“SAS” teknolojisi yenilendi

TRT, yıllardır Türkiye'nin her hatırasının en yakın tanığı. Peki bütün bu hatıralar, erişilebilir mi? Bu dosyada TRT'nin yenilenen, gelişmiş teknolojilerle güçlendirilen Sayısal Arşiv Sistemi'ni tanıyacağız.

Türk düşünce hayatının en önemli isimlerinden Cemil Meriç'in nefis bir vecizesi var: “Kamus, namustur.” Nasıl ki “kamus” yani sözlük dilin arşiviye, kültürümüzün bir de görsel arşivi vardır ki; aynı nispette önemli, aynı ölçüde biriciktir. TRT Medya Yönetimi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı, işte tam da bu hafızanın göğsünde taşıdığı, kimi zaman renkleri solmuş ama hikâyesi hâlâ taze yüz binlerce hatıranın mahfazasıdır. 1970'lerde siyah beyaz karelerde yankılanan bir seçim gecesi, 1980'lerin tozlu stüdyolarında kaydedilmiş bir türkü, büyük afetlerde kameraların tanıklığı... Hepsi bu devasa

belleğin raflarında hatırlanmayı bekler. Ancak her hafıza, tıpkı insan zihni gibi, zamanla düzenlenmeye, korunmaya ve geleceğe taşınmaya muhtaçtır. Teknoloji değiştikçe, formatlar eskir; kasetler ve bantlar, sessizce unutulmaya yüz tutar. TRT de işte bu unutuluşun önüne geçmek için yıllardır kullandığı “Sayısal Arşiv Sistemi”ni en son teknolojiyle dönüştürüyor, geliştiriyor, gelecek nesillere aktarıyor. Bu sistem geçmişin izlerini güvenle korurken, geleceğe de ışık tutan, aranabilir ve erişilebilir bir dijital hazineyi saklıyor. Peki bu sayısız anıların muhafazası için yüksek teknoloji nasıl kullanılıyor? Son güncellemeyle birlikte neler değişti? Hep birlikte gelin bu

soruların yanıtını arayalım.

Film şeritlerinden kasetlere

Sefaretler Stüdyosunda tarihi yayın için her şey hazır. Ağırlığı 30 kilogramı bulan kameralar açısını ayarlamış, dirençli ampulden yapılma spotlar sadece ışık değil âdeta alev saçıyor, rejide yönetmen kan ter içinde... Derken geri sayım başlıyor: Üç, iki, bir, kayıttayız! Tam o sırada asistan yanlışlıkla yayında olan kameranın önünden geçiyor. Eyvah! Yönetmen fark etti. Peki şimdi ne olacak? Sessizliği gür bir ses bozuyor: “Kestiiik!” Hiç düşündünüz mü, neden kestik denir böylesi durumlarda? Bir görüntüyü “kesmek” gerçekten kesmekti de ondan!

30 kilogramlık kameralar, zorlu çekimler ve hafızamızı canlandıran nostaljik görüntüler... TRT'nin arşivi, her kaydın ardında bir emeğin ve zamanın izini saklıyor.

Öte yandan kayıt için önceleri filmler daha sonra ise kasetler kullanılırdı; her biri bir kitap kalınlığında, özel muhafaza kutularında saklanan devasa kasetler... Hafızaları sınırlıydı; kasetin bitmesi demek çekimin de bitmesi anlamına gelirdi. O günlerde bir sahneyi çekmek için âdeta tek kurşununuz vardı. “Olmadı, bir daha alalım.” lüksü pek yoktu, çünkü hem kaset pahalıydı hem de zaman kısıtlıydı. Hedef, tek seferde en doğru kareyi yakalamaktı. Yanlış bir ışık ayarı, mikrofونun azizliği ya da kameramanın küçücük bir tereddüdü, bazen geri dönülmez bir boşluğa yol açardı. Yani izlediğimiz o kısacık görüntülerde, dinlediğimiz şarkılarda, izlediğimiz yapımlarda sayısız insanın canla başla sarf ettiği bir emek vardı.

Adım adım Sayısal Arşiv Sistemi

Gelişen teknoloji, bu alanda ortaya konan her ürünün üretilme aşamasını hayli kolaylaştırdı. Tripotlar hafifleşti,

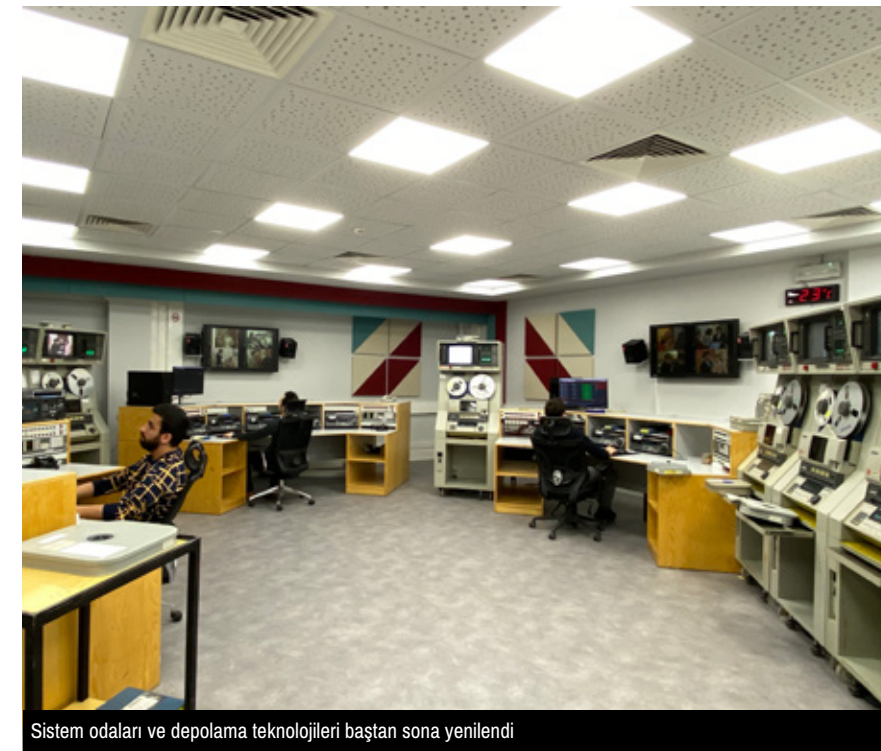
Kasetler böyle saklanıyor

kameralar dijitalleşti, ses kayıt cihazları cebimize girecek kadar küçüldü. Bugün sadece bir cep telefonunun yaptığı işi, onlarca ağır ekipman bir araya gelerek yapabiliyordu. O dönemin verdiği nostaljik lezzet de ayrıydı ama zahmeti de aynı ölçüde fazlaydı. Gel gelelim, kayıt altına alınan bir dokümanın muhafazası da oldukça zordu. Kocaman kasetler nemden uzak tutulmalı, tozdan arındırılmalı, serin bir yerde; belli bir derecenin altında titizlikle saklanmalıydı. Öyle de oldu. Dijital arşivleme sistemlerinin henüz gelişmediği

yıllarda, bütün bu görsel, yazılı ve sesli materyal kartoteksler aracılığıyla bulunuyordu. Hâliyle içeriklere erişim hayli zorlaşıyordu. 2000'li yılların başları, dijitalleşme açısından oldukça önemli bir yıldı. Bugün TRT Medya Yönetimi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı tarafından yenilenen “Sayısal Arşiv Sistemi” kısa adıyla “SAS” teknolojinin temelleri o yıllarda atılmıştı.

SAS'ın gelişimi

O yıllardan itibaren kasetlerdeki TRT'nin hafızası “SAS” ortamına aktarılmaya başlanmıştı ve geçmiş çağırnak tek tıkla mümkün olabiliyordu. Dijital tüm sistemlerde olduğu gibi, SAS da zaman içinde yenileme ve güncelleme gereksinimleriyle karşı karşıya kaldı. Her geçen gün artan veri akışları ve kapasite ihtiyaçları da sistemde kapsamlı bir dönüşümü kaçınılmaz kılıyordu. Kurumun yatırım programlarında kritik bir öncelik olarak konumlanan bu ihtiyaçlarla SAS Yenileme Projesi hayata geçirildi. Bu kapsamlı proje çerçevesinde; sistem odaları modernize edildi, tüm yazılımlar ve donanımlar yenilendi, yedekli ağ altyapısı kurulumu, konfigürasyonu ve montajı titizlikle yapıldı, teyp saklama alanı son teknolojik standartlara uygun olarak yükseltildi. Mevcut veriler yeni sisteme güvenli ve eksiksiz olarak aktarıldı. Aktarım sürecinin tamamlanmasıyla birlikte, yeni SAS üzerinde kapsamlı performans, güvenlik ve işlevsellik testleri gerçekleştirilerek her aşamada kalite

Sistem odaları ve depolama teknolojileri baştan sona yenilendi

Sistemin açılışı TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı tarafından gerçekleştirildi

SD'den 4K'ya: TRT'nin güçlendirilen Sayısal Arşiv Sistemi, geçmişin her karesini geleceğe taşıırken, tek bir tıkla zamanı aşmayı mümkün kılıyor. Bu teknoloji hafızayı korumanın ötesinde, geçmişle bugünü buluşturuyor.

güvence süreçleri uygulandı. Testlerin başarıyla sonuçlanmasının ardından, kullanıcıların yeni sistemi verimli ve etkin biçimde kullanabilmesi için bir eğitim programı planlandı ve haziran ayı başında kurumsal düzeyde bütün eğitimler tamamlandı. Sistemin devreye alınmasının ardından düzenlenen açılış etkinliği TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı'nın katılımıyla gerçekleştirildi. Peki yeni "SAS" hangi teknik yenilikleri getirdi? Yakından bakalım...

Teknolojik dönüşümün yeni yüzü

Eski sistem arayüzünde kullanıcılar işlemlerini üç ayrı ekranda gerçekleştirirken güncellenen SAS, kullanıcıların tüm işlemlerini tek bir arayüzden yapabilmesine olanak tanıdı. Böylece farklı ekranlar arasında geçiş yaparken yaşanan zaman kaybı

önlenecek sistem daha kullanıcı dostu hâle geldi. Ayrıca, 4K başta olmak üzere eski sistemde olmayan medya formatı desteği sağlandı. Bu yenilik, yüksek çözünürlüklü içeriklerin sorunsuz bir şekilde arşivlenmesini ve yönetilmesini mümkün kıldı. Yanı sıra gelişmiş kalite kontrol entegrasyonu ile içeriklerin doğruluğu ve standartlara uygunluğu otomatik olarak denetlenebilir oldu.

Tüm bu gelişmelerin sonucunda yeni Sayısal Arşiv Sistemi ile TRT'nin kültürel hafızası artık daha kolay erişilebilir, güvenli ve denetlenebilir bir dijital hazineye dönüştü. Böylece TRT arşivleri, dün olduğu gibi bugün de kamu yayıncılığının belleği olarak hem bugüne hem de yarına ışık tutmaya devam edecek.

Yeni sistem kullanıcı dostu olarak öne çıkıyor

TRT MALAZGİRT ZAFERİ'NİN 954. YIL DÖNÜMÜ ÖZEL İÇERİKLERİ

Malazgirt 1071: Bizans'ın Kıyameti 25 Ağustos 20:00 26 Ağustos 19:45 TRT1 TRTTÜRK	Tozkoparan İskender: 1071 26 Ağustos 11:30 TRT1	Pelin Çift ile Gündem Ötesi "Malazgirt Özel Yayını" 27 Ağustos 00:15 TRT1	Göz Hızı "Malazgirt Zaferi" 26 Ağustos 23:15 TRT2	Savaşın Efsaneleri "Malazgirt Meydan Muharebesi" 26 Ağustos 21:30 22:00 TRT1 TRTTÜRK	Rafadan Tayfa "Malazgirt Zaferi Özel Bölümü" 26 Ağustos 15:30 19:20 TRTÇOCUK
954. Yıl Anadolu'nun Fethi Malazgirt 1071 Anma Programı 22-24-25 Ağustos 09:00 15:30 TRTSPORÇI	İzler "Malazgirt Zaferi" 26 Ağustos 07:20 14:00 17:20 21:30 TRTAVAZ	Türkistan Gündemi (Canlı) 26 Ağustos 13:00 TRTAVAZ	Haberdar "Malazgirt Özel" 26 Ağustos 23:00 TRTTÜRK	Serferaziye Malazgirt Weşana Taybet (Malazgirt Özel Yayını) 25 Ağustos 13:00 TRTKURDI	Perspektif Weşana Taybet Malazgirt (Perspektif Malazgirt Özel) 25 Ağustos 17:40 TRTKURDI
Gün boyu canlı yayın ve özel haberler yapılacaktır. TRTHABER	Gündem (Canlı) 26 Ağustos 07:40 TRTRADYO1	Haber Yorum (Canlı) 26 Ağustos 12:00 TRTRADYO1	Gün Ötesi (Canlı) 26 Ağustos 18:00 TRTRADYO1	Ajans (Canlı) 26 Ağustos 10:00 TRTHABER	Dünyanın Haberi (Canlı) 26 Ağustos 14:00 TRTHABER
Kültür Yolu (Canlı) 26 Ağustos 17:00 TRTHABER	Memleket Treni (Canlı) 26 Ağustos 10:05 TRTTSR	Malazgirt'ten Büyük Taarruz'a (Canlı) 26 Ağustos 14:05 TRTTSR	TRT RADYO Tematik müzik kanallarımızda günün anlam ve önemine uygun olarak müzik unsurlarına yer verilecektir.	Bölge Gündemi (Canlı) 26 Ağustos 10:05 TRT ANELİA TRT ÇUKUROVA TRT ERZURUM TRT GAP DİYARBAKIR TRT TRABZON	Hayatın İçinden (Canlı) 26 Ağustos 11:00 TRT ANELİA TRT ÇUKUROVA TRT ERZURUM TRT GAP DİYARBAKIR TRT TRABZON
TRT GAP DİYARBAKIR Malazgirt Zaferi'nin 954. Yıl Dönümü kutlamalarından yararlanarak okuyarak GAZİ TRT GAP Diyarbakır Radyosu 22-23-24-25-26 Ağustos 2025 tarihlerinde canlı bağlantılar ve raporajlar ile etkin Akademi olacaktır.	TRT ERZURUM Malazgirt Zaferi'nin 954. Yıl Dönümü kutlamalarından yararlanarak okuyarak GAZİ TRT Erzurum Radyosu 26 Ağustos 2025 tarihlerinde canlı bağlantılar ve raporajlar ile Max Malazgirt'te olacaktır.				

tabii

Tüm içeriklerimiz ve programlarımız tabii mobil uygulamalar veya tabii.com adresi üzerinden ulaşılabilir.

App Store'dan
indirin

Google Play
İNDİRİN

TRT DİNLE

Her yerde
seninle.

App Store'dan
indirin

Google Play
İNDİRİN

Kurgunun sihirli sanatçısı

Görüntülerin diliyle konuşan, senaristin ve yönetmenin hayalini ekrana aktarabilmek için zamanı büken, sesleri, görüntüleri ritim duygusuyla işleyen bir mimar, bir sanatçı. Ham görüntülere ruh katan, televizyonun büyüsüne kapılabilmemiz için elindeki sihirli değnekle onlara dokunan bir modern zaman sihirbazı. TRT'nin marka ismi, İç Yapımlar Dairesi Başkanlığının duayen kurgucusu Nuri Leblebici ile sizler için bir söyleşi gerçekleştirdik.

Televizyon ışık, ses ve görüntüyle dokunmuş bir halı, bizi farklı dünyalara taşıyan bir sihirli kapı diyebilir miyiz? Gerçek dünyaya ait ne kadar ses, görüntü, ışık, gölge, eylem veya eylemsizlik varsa televizyoncular ilmek ilmek, bir danteli örer gibi ince ince işleyerek o sihirli kapıdan geçirirler ve bizlerle buluştururlar. Gerçeğin veya kurgusal dünyanın bir izdüşümünü ekranın karşısında izler ve âdeta bizim için oluşturulmuş bir rüyanın içinde dolanır dururuz. Çünkü gerçek zamandan bağımsız olarak televizyon; tıpkı rüyalar gibi zamanı sıkıştırır, genişletir ve yeniden şekillen-

diren büyülü bir kutu bize göre. Peki, bu büyülü kutunun zamanını kim yönetir? Hatta şöyle soralım: Zamanın efendisi kimdir? Ritmi kim belirler? Ekranın ardındaki o görünmez el kimindir? Bir televizyon dizisi, programı ya da filmi izlerken, sahnelerin birbiriyle kusursuzca birleştiğini, duygunun doğru zamanda yükselip alçaldığını fark ederiz. İşte bu akışın mimarı, bir nevi hikâye anlatıcısı olan kurguculardır. Onlar, çekilmiş ham görüntüleri bir araya getirerek kaosu düzene çevirir, parçaları bütüne dönüştürür ve en önemlisi hepsine duygu katarak bir eserin ruhunu ortaya çıkarırlar. Kurgucular, programın yönetmeninin ve

senaristin hayaline ortak olur ve elindeki malzemelerle o hayali deyim yerindeyse ete kemiğe büründürür. Hikâyeyi yeniden yazan, her sahneye nefes veren ve izleyiciyi o büyülü dünyanın içine çeken, ham malzemelere sanatsal bir dokunuş yapan kişidir. Hatta bir benzetme daha yapabiliriz. Ünlü kitle iletişim kuramcısı Marshall McLuhan'ın söylediği "Televizyon, modern çağın ateş başıdır; herkes onun etrafında toplanır." sözündeki ateşin harlayıcısı olarak da kurgucuları işaret edebiliriz. Sözü biraz uzattık belki ama doğrusu karşımızda işinin artık duayeni olmuş ve hatta ismi bir marka hâline gelmiş bir kurgucu olunca ne söylene az kalır

gibi geliyor. Bu yüzden de aslında biz sussak ve tam 34 yıldır TRT ekranlarında "sihir" yapan o isimle yaptığımız söyleşiyi sizlerle buluşturursak... İşine büyük bir aşk ve disiplinle bağlı, her zaman içten, haza beyefendi, kurgu sanatçısı Nuri Leblebici, TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı Kurgu Servisi'ndeki yoğun çalışma temposunun arasında bize zaman ayırdı ve sorularımızı yanıtladı.

İzleyiciler Nuri Leblebici ismini programların jeneriğinden ve elbette ortaya çıkan ürünlerin kalitesinden biliyorlar. TRT içinde ise özellikle televizyon ekipleri çalışmalarınıza yakından tanık oluyor. Biz yine de sizi size sormak istiyoruz? Neden kurguyu tercih ettiniz, sizin hikâyeniz nasıl başladı? Neredeyse 34 yıl önce o zamanki adıyla Ankara Televizyonu'nda kurgucu olarak çalışmaya başladım. Daha sonra bölümün adı Prodüksiyon Kaynakları ve şimdi ise İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı oldu. Bu süre zarfında pek çok şey değişti ancak ben hep çok sevdiğim işi yani kurguculuğu yapmaya devam ettim. Televizyonun başka bir alanı değil de neden kurgu sorusuna gelince; televizyon ve sinemadaki asli unsurlardan biri kurgu süreci. Kurgusu güzel olmayan işlerin izleyici ile buluştuğunda güzel olması pek mümkün olmuyor. Ben bu yüzden hep kurgucu olarak çalışmak istedim ve yolumu bu yönde çizdim.

TRT ile yolunuz kesişmeden bu kararı vermiş miydiniz?

TRT benim hayalimdi. Lise yıllarında ağırlıklı olarak TRT'de çalışmayı hayal ediyordum. Aslında televizyonla çok ilgisi yokmuş gibi duran bir bölümü kazandım üniversite sınavında. Ankara Üniversitesi Felsefe Bölümü... Kürsüm de bilim tarihi ile ilgiliydi. Tabii o genç yaşlarda insan çok hissedemese de okulu okurken bir birikim olmuş. Üstelik o birikim şu an yaptığım işe de hep yansdı. Dili etkili kullanma, okuma, literatürü takip etme, insanlarla iletişim kurma, üslup oluşturma, bir konuyu kompozisyon hâline getirebilme, sunma gibi daha sayamayacağım pek çok özelliği okul sayesinde edindiğinizi sonradan anlıyorsunuz. Benim hayalimdeki TRT aşkı o yıllarda da devam ediyordu. Bana büyüdü geliyordu. Bugünün gençleri böyle hissetmeyebilir. Ekrandaki görüntü sinemadaki yansıma cazip gelmeyebilir. Çünkü onlar bunun içinde büyüdüler. Bu onlara sıradan gelebilir. Bizim için ise büyü- lü bir tarafı vardı bu işin, bir illüzyonu vardı. Çünkü projeksiyon makinesinden perdeye yansıtılan ışığın resme nasıl dönüştüğü hep merak konusuydu benim için. Her sinemaya gittiğimde önce makine daire-sini seyredirdim ve orada filmin başlama anını, o ışık kümesinin konik bir şekilde dağılırken perdeye yansımasını izlerdim. Toz tanecikleri içinde gelen o ışık, sahnede pırıl pırıl bir resme dönüşürdü. Bulduğum

Televizyon yapımlarının arkasında çok kalabalık bir ekip görev alır. Işıkcısından set görevlisine, yönetmeninden senaristene, kameramanından sesçisine herkes yapımın kusursuz olması için kendi alanında mükemmeli arar. Ancak tüm bu çabalar sonucu ortaya çıkan malzemeye son bir sanatsal dokunuş gerekir ki, işte tam orada kurgucular devreye girer.

küçük film parçalarını veya pozitif basılmış diaları duvara tek kare de olsa yansıtmaya çalışırdım.

Bu anlattıklarınız Cinema Paradiso filmi- ni çağırıyordu. Demek ki çok erken girmiş virüs kanınıza. İyi ki de girmiş. Devam edelim mi? Sonra neler oldu? Sonra yolum TRT ile kesişti. Yapım süreci benim çok ilgimi çekiyordu ve bir televizyon programı ekrana nasıl hazırlanıyor, buna dair kaynakları okumaya çalışıyordum. Parça parça çekilmiş bir fikir, bir hayal doğrultusunda kaydedilmiş ses, hareketli

Fotoğraflar: Aykut ÇEVİK

Nuri Leblebici 34 yıldır kurgu alanında bir TRT markası

Nuri Leblebici ve Ece Soydam kurgu setinde

görüntü, müzik, metin bir araya geliyor ve anlamlı bir bütün ortaya çıkıyor, bir hikâye oluştuyordu. Gerekliğinde sinema filmi gerektiğinde televizyon programı oluyordu bu. Ben işin televizyon yönünü tercih ettim ama ben Kuruma girdiğimde film kurgu da vardı.

Evet, aslında sinema şansınız da vardı TRT içinde... Okurlarımız da hatırlayacaktır TRT'nin drama bölümünde uzun metraj filmler çekilirdi. O bölümde sinema kurgusu yapma fırsatınız oldu mu hiç?

Maalesef. Bizzat bulunmadım ama stajyer gibi yardım ettim. 35 mm'lik film kurgu setinin nasıl çalıştığını anlamak için asiste ettim. O dönemde filmler elimizdeki özel bıçaklarla kesilip sonra da uygun malzemelerle yapıştırılırdı. İtinalı bir şekilde birleştirilirdi. Bizim burada şu an sanal olarak yaptığımız işlemi fiziksel olarak yapıyorduk. Sonra bu iş yavaş yavaş bitmeye başladı. Film kurgu makinelerimiz de müzede değerlendirildi ve sistem değişti. Yanlış hatırlamıyorsam eski film kurgu setinde yapılan son kurgu "80. Adım" filmiydi.

Televizyon kurgusu da yıllar içinde değişim gösterdi değil mi? Analogdan dijitale geçişte de diğer aşamalarda da siz hep tanık oldunuz. Neler yaşandı bu süreçte?

Evet, video kurguya geçmeye başladık. Filme göre daha rahat görünse de bana göre resim resim olmaktan çıktı. Resmin o filme ait olan dokusu, renkleri, derinliği video ile kayboldu. Videonun tek boyutlu düzlemi üzerindeki resimler, alan derinliğinin ve renk seçeneklerinin daha az olduğu

"Benim hayalimdeki TRT aşkı lise ve üniversite yıllarımda hep vardı. Bugünün gençleri böyle hissetmeyebilir. Ekrandaki görüntü, sinemadaki yansıma cazip gelmeyebilir. Çünkü onlar bunun içinde büyüdüler. Bu onlara sıradan gelebilir. Bizim için ise büyüğü bir tarafı vardı."

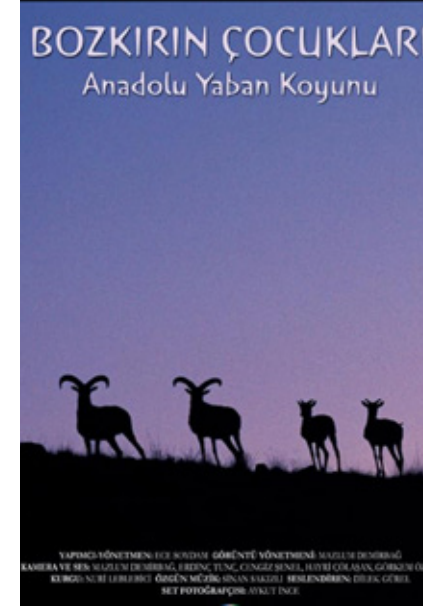
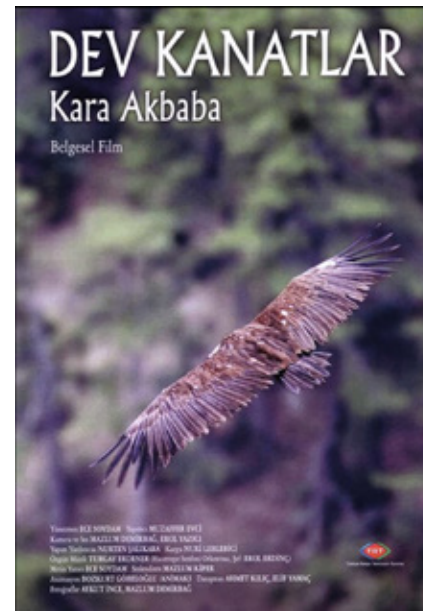
Nuri Leblebici

Dairesi vasıtasıyla aldım. Örneğin BBC'den çekim örnekleri geliyordu. Biz orada tek kamera ile nasıl çekim yapılır mesela onu öğrendik. İşin temeli tam da buydu. Tek kamera ile çekim yapabilen bir kişi işinde gayet başarılıdır. O tek kamerayı akıcı bir şekilde birden fazla kamera varmış gibi kullandıysa, o duyguyu izleyiciye verebiliyorsa o kişi başarılıdır. Burada en riskli olan işe görüntüler arasında geçişte kesmedir. Diğer yöntemler hatayı kapatabilirler ama kesme en zor yöntemdir. Devamlılıklara, ışığa, aksiyon yönüne hem çekerken hem kurgularken çok dikkat etmek gerekir.

Tüm bu eğitimler ve sizin kendinize kattıklarınızla birlikte Nuri Leblebici markası ortaya çıktı diyebiliriz o hâlde. Bir insanın yayıncılık mesleğinde ileri gidebilmesi için daima birikime ve zamana ihtiyacı var. Öte yandan aradan ne kadar zaman geçerse geçsin; "Ben oldum." diyemiyorsunuz. Ben bu mesleği hakkını vererek yapmak istiyorsam yeni teknolo-

Nuri Leblebici, TRT Adnan Öztürk Salonunda sunum sırasında

Nuri Leblebici TRT için 34 yıldır işin mutfağında, yapımlara sanatsal dokunuşlar gerçekleştiriyor. Bu güne kadar sayısız programın kurgusunda onun ismi var.

jileri, yeni akımları öğrenmek zorundayım, kendimi beslemeli ve sürekli öğrenmeliyim duygusu hep sürüyor.

TRT'nin her zaman gururla andığımız özelliği zaten okul olması ve özellikle de bunu usta çırak yöntemiyle yapmasıydı. Siz de o tedrisattan geçen bir kuşaktan-sınız. Ustalarınız da oldu mu ilk dönemlerde?

Ben mesleğe başladığımda Kurumun her bölümünden meslek duayenleriyle çalışma fırsatı buldum. TRT 1 ve TRT 2 yayın hayatını sürdürüyordu o yıllar. Bu iki kanalda program yapan kişilerle tanışıp onlarla birlikte çalışma fırsatı buldum. Onları izleyerek bir şeyler öğrenme şansım oldu. Bu işin teknik terminolojisinden tutun da Kurum içi mesleki iletişime kadar her manada böyleydi.

Eski ustalarımızla çalışırken röportaj tekniğinden tutun çekilmiş sahnelerin akışının nasıl olması gerektiğine kadar pek çok detay öğrendim. Sahnede rejinin ne kadar kurguyla ilişkili olduğunu öğrendim. O dönemin çalışma şartlarının zorluğundan ve malzeme yetersizliğinden olsa gerek çekimlerde gördükleri hataları bile bize öğrettiler.

İşinizdeki titizliğiniz ve yarattığınız fark herkesin malumu. Sizi siz yapan özellikler nelerdi?

Eğitim hayatına geri döneceğim. Aldığım eğitimin metotlarından yararlanmaya başladım işimde. İnsanın akıl yürütmesinde tümevarım ve tümdengelim metotları vardır. Bir kompozisyon yazmayı güzel bir şekilde biliyorsanız, kafanızda bir hikâye oluşturabiliyorsanız, kurgusunu bitirmeden sonucunu görebiliyorsanız o zaman mesleğinizde iyisiniz demektir. Öngörünüz vardır. Bu yöntemleri zaman içerisinde tek tek denedim. Tümevarımda parçacıkları tek tek izleyerek, programın yönetmeninin benden ne istediğini senaryonun ne olduğunu da okuyarak o küçük parçaları yerleştirme konusunda kendimce bir yöntem belirledim. Bu, işi biraz zorlaştırdı benim için. Bu zor bir

Televizyon programının izlenirliğini ilk amaç olarak düşündüğümüzde izleyiciyi buna “ikna” edebilmek çok kolay olmasa gerek. İşte tam bu noktada görüntüler, hikâye, sesler kadar tüm bu malzemelerin bir araya getiriliş şekli, işin ritmi, lezzeti ön plana çıkıyor ki, burada usta bir kurgucunun imzasına gerek duyuluyor.

gelen kontrastlar, doku arayışı vardı ya, seviyorum ben onu. Teknoloji öyle ileri gitti ki bunların tümünü sağlayan uygulamalar geliştirildi. Renk paletleri, efekt paletleri çok geniş. Kurgunun yanında ben o renk temasıyla da çok ilgilendim. Bütünlüğü korumanın, renkteki bütünlüğün uyumun, dokunun, hislerin renkle de biraz insanlara aktarılması gerektiğini bildiğim için bu bütünlüğü sağlamaya da özen gösterdim. Bu da benim mesleki olarak biraz daha gelişmemi sağladı. Biraz daha analitik düşünmek de okuldan gelen bir alışkanlığım. Örneğin size gelen iş deyim yerindeyse çözülmesi gereken bir problem gibi görünüyor ve siz o problemi çözmek için sistematik bir yol çiziyor ve izleyiciye o programı en kaliteli şekliyle sunmaya çalışıyorsunuz. Disiplinli olmayı da seviyorum. Geçerli mazeretim olmadığı sürece iş başında zamanımı değerlendirmeyi tercih ediyorum.

şey... Küçük parçalardan bütüne gitmek zor. Çünkü iş büyüdükçe fikriniz değişebiliyor ve geri dönüp bir şeyleri düzeltmek, değiştirmek gerekebiliyor. O zaman ben şu yöntemi izledim: Taşları dökeyim ortaya, öğreneyim, yönetmenle konuşayım kullanacağımız dili birlikte seçelim. Sonra da bu resimler nereye uygundur seçeyim. Bu benim şu anda da çalışırken en çok kullandığım yöntem. Ekip sahada çalışırken kurguyu düşünse de orada pek çok durum kontrol dışı olabiliyor. Konuşunuz gelmiyor, ışık yeterli olmuyor, hava kararıyor, yağmur yağıyor... Bir sürü aksilik çıkabiliyor. O yüzden bana gelen ürünü kıyasıya eleştirmem. Önce anlamaya çalışırım. Gerekeceği ne? Buradan mantıklı bir cevap alıyorsam bu kurguyu nasıl dinamik hâle getirebilirim ona kafa yormaya başlarım. Tatmin edici bir cevap alamazsam o zaman olaydan biraz geri adım atıyorum. İş yapılırken gerekli özen gösterilmemiş gibi geliyor. Ama çok şükür ki bu çok ender oluyor.

Tüm genç meslektaşlarınız için bu anlatıklarınız rehber niteliğinde. Umarım öyledir. Ben önüme gelen görüntüleri resim, ses, metin olarak okuduktan sonra bunların hepsinden nasıl bir bütünlük ortaya çıkarabileceğim yolunda kendimce taktikler ortaya çıkarmaya başladım. Bu da benim çalışmamda başarıyı biraz daha artıran bir şey oldu. Bizim süreç yapıcı ve yönetmenle aynı anda gitmesi gereken bir süreç değil illa ki, belli noktalara yönetmen ile birlikte karar verdikten sonra benim sadece orada kurgu dilini oluşturmam gerekiyor. Bu süreçleri yalnız yaşamaya, eskizler yapmaya başladım. Yaptığım çalışmalarda yalnız olunca da etkisine bakıp yeni bir şekle sokmak için ortam sağlayabiliyorum kendime. Bu süreci yaşayabilmek, yalnız kalabilmek çok önemli. Çünkü siz daha müsvedde yaparken herhangi birinin yorum yapması sizin konsantrasyonunuza bozabilir. Bu süreçler işin daha temiz çalışmasına yardımcı oluyor. Filmiden

Geçmiş dönemlerdeki kurgu seti şimdikinden çok farklıydı

Erken geliyorum ve bir gün önce yaptığım işi gözden geçiriyorum. Çünkü sabah daha sestten yalıtılmış oluyor ofis. Yapımdaki sesle ilgili düzetmeleri yapıyorum.

Bunca yıl içinde acı tatlı pek çok gün yaşamıştır. İşe dair bir anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Yıllar önce yeni başlayan bir arkadaşımız sette benimle birlikte kurguyu asiste ediyordu. Tabii o zaman analog dönem vardı ve manyetik bantlara kayıt yapılıyordu. Arkadaşımız heyecandan kaseti kutusuna koyarken elinden düşürdü. “Eyyvah ne yaptın? Bütün görüntüler içeride karıştı birbirine hepsini tekrar nasıl toparlayacağız” dedim, gülmeye başladım, uzatmadım. Ama o korkusu bugün bile hafızamda...

Son sorumuz şöyle; Siz Nuri Leblebici'ye ne sorardınız?

En zor soru bu oldu benim için. İlk kez böyle bir soruyla karşılaştım. “Neden hayatında işine bu kadar çok fazla önem verdin?” diye sorardım. Yani hayatımda öncelik sırasında ilk sıralarda yer aldı hep. Şöyle diyebilirim aslında sonuçtan hiç şikâyetçi değilim ama yine de neden diye bir sorardım. Kendime zaman ayırmadığımı fark ettim ama tabii ki işim benim önceliğim olacak. Genellikle limitleri zorlayarak çalıştım. Sabahladığım zamanlar oldu. 34 yılın büyük bir çoğunluğu böyle geçti. Bu beni hep mutlu etti. Milyonlara ulaşıyorsunuz burada. Kafanıza göre bir şey yapamazsınız.

Leblebici ile söyleşimizi TRT Kurgu Servisi'nde gerçekleştirdik

Sudan'da abluka

TRT Arabi kanalının titizlikle hazırladığı yapım “Kuşatma Altında”, güçlü görsel dili, derinlemesine bir araştırma barındırması ve olay yerinden görgü tanıklarının anlatımlarıyla dikkat çekiyor, Sudan'daki karmaşık askerî gerçekliği ve yaşanan siyasi - askerî çöküşü anlamak için güvenilir bir görsel kaynak sunuyor.

Afrika'nın yüz ölçümü bakımından en büyük üçüncü ülkesi... Nil'in, Batı ve Doğu olarak ikiye ayırdığı, düz bir coğrafyada kurulu Sudan... Yaşananlar ise Beyaz Nil ile Mavi Nil'in birleştiği yerde konuşlanan Sudan'ın başkenti Hartum'dan... TRT Arabi'nin yeni belgeseli “Kuşatma Altında”, seyirciyi Sudan'ın başkenti Hartum'un kalbinde başlayan silahlı çatışmaların ve bombaların konuştuğu bir mücadeleye götürüyor.

“Kuşatma Altında”, sadece askerî operasyona odaklanan bir belgesel değil

Sudan modern tarihinde yaşanan en şiddetli ve en uzun çatışmalardan biri...

Genelkurmay Başkanlığı kuşatması... Sudan Silahlı Kuvvetlerinin merkezi, Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) tarafından 650 gün boyunca çevrelendi. Bu askerî operasyona odaklanan “Kuşatma Altında” adlı belgesel, aynı zamanda çatışmanın siyasi arka planına, stratejik hesaplara ve kuşatma sırasında yaşanan insani trajedilere derinlemesine değinen bir araştırmacı gazetecilik çalışması. Belgesel, uydu görüntüleri, savaş alanından özel çekimler, görgü tanıkları, askerî yetkililer ve güvenlik uzmanlarının doğrudan ifadeleriyle destekleniyor.

2023'ten 2025'e

Belgesel, Sudan Genelkurmay Başkanı General Abdulfettah el-Burhan ile HDK Komutanı Korgeneral Muhammed Hamdan Daklu (Hamideti) arasındaki

müttefiklik ilişkisinin nasıl derin bir çatışmaya dönüştüğünü ve Hamideti'nin askerî darbe planlarını çok önceden nasıl hazırlamaya başladığını gözler önüne seriyor. Bu planların erken işaretleri de “Kuşatma Altında”da belgelerle aktarılıyor. Yapım, Sudan'daki savaşın en kritik aşamalarından biri olan Genelkurmay Savaşı'nı, Nisan 2023'te başlayan kuşatma sürecinden Ocak 2025'te kuşatmanın kaldırılmasına kadar, yaşananları detaylarıyla ele alıyor. Savaşın ilk günlerinden kesitler ve Genelkurmay Başkanı'nın binadan sağ çıkışının perde arkası da izleyiciyle paylaşıyor. TRT Arabi kanalı ile TRT Arabi Dijital platformundan 9 Ağustos Cumartesi günü yayınlanan yapım, yakın zamanda yaşanan olaylara ışık tutuyor.

Kuşatmadan detaylar

“Kuşatma Altında”da” Sudan dosyası; sahadan gerçek savaş görüntüleri, çatışma bölgesindeki üst düzey bürokrat ve askerlerin tanıklıkları, uydu görüntüleri ve yapay zekâ destekli özel sahnelerle kapsamlı bir şekilde anlatılıyor.

Belgeselde işlenen temel konular:

- Savaşın başlamasından önceki istihbarat hareketleri
- Spor Kompleksi çevresinde savaşın ilk saatleri
- General Abdulfettah el-Burhan'ın kuşatmadan çıktıktan sonraki ilk kamuoyu görüntüsü ve onu çıkaran gizli istihbarat operasyonu
- Üç cepheden eşzamanlı yürütülen kuşatma kırma harekâtının detayları
- Komutanlığın kurtarılması anı ve bunun siyasi - askerî etkileri

Belgeselin ortaya koyduğu sorular ise;

- Bu savaşta ilk kurşunu kim sıktı?
- Hızlı Destek Kuvvetleri neden Genelkurmayı ele geçirmekte başarısız oldu?
- Kuşatmanın kırılması Sudan'daki savaşın seyrini nasıl etkiledi?
- General Abdulfettah el-Burhan kuşatma altındaki binadan nasıl çıktı ve bu operasyonun sonuçları ne oldu?

Sudan'da 650 gün süren kuşatma ve Genelkurmay etrafında yaşanan kıyasıya mücadelenin perde arkası... Gizli istihbarat operasyonu... Çatışmaların siyasi arka planı ve stratejik hesaplar... TRT Arabi belgeseli, yakın tarihimizde Sudan'da yaşanan kuşatmaya ışık tutuyor.

Çatışmaların bedeli

2019 ve 2021'deki askerî darbelerle siyasi ve ekonomik anlamda giderek istikrarsızlaşan Sudan'da generaller arasındaki güç mücadelesi ülkeyi iç savaşın eşiğine getirdi. Sudan'daki çatışmalar, eski Cumhurbaşkanı Ömer el-Beşir'in 30 yıllık iktidarının Nisan 2019'daki halk devrimiyle yıkılmasının ardından yıllarca süren ekonomik ve siyasi krizlerin akabinde, ordu ile paramiliter HDK arasındaki iktidar mücadelesi sebebiyle 15 Nisan sabahı başkent Hartum'da patlak verdi, hızla Güney ve Batı'daki kentlere yayıldı. Uzun süre devam eden çatışmaların bedeli ağır oldu. Sudan ordusu ile Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) arasında 2023'te başlayan iç savaş, geride milyonlarca evsiz, binlerce ölü ve yaralı, nüfusunun yarısı insani yardıma muhtaç, altyapısı ve ekonomisi zorda bir ülke bıraktı.

Futbolun direnişi

TRT'nin özgün belgesel serisi “Gol Atan Cepheye”, Kıbrıs ve Karabağ bölümlerinin ardından şimdi de Filistin bölümleriyle izleyiciyle buluştu.

Filistin'de sabahlar, güneşin doğuşuyla değil bombaların sağır eden sesiyle başlıyor çok uzun zamandır. Ama çoğu kez mazlum bir halktan çok daha sağır dünya, kanla yoğrulmuş bu topraklarda yaşananlara. İnsanın içini yakan o çılgınlığı duymamak, vahşeti görmemek için başını kuma gömme gafleti içinde. Şairin dediği gibi, bir perde misali sarmış gözlerini o gaflet. Ama bombaların parçalayamadığı hayaller de var. Gazze'de, Batı Şeria'da ve dünyanın dört bir yanına dağılmış Filistinlilerin yüreğinde yanan ateş, sadece acıyla

değil, umutla da besleniyor. “Bazen futbol sadece futbol değildir” sözü onlar için de güçlü bir anlam kazanıyor. Zira futbol, yalnızca bir oyun değil; hayatta kalmanın, kimlik sahibi olmanın, “Ben buradayım” demenin en net, en kararlı hâli. Sahaya inmiş, sessiz ama sarsıcı bir direniş... Bir var oluş mücadelesi... Omuzlarında bir halkın yükünü, bir halkın umudunu, bir halkın çılgınlığını taşıyan bir takımın adalet ve özgürlük savaşı... Statların yerini molozlar almış olsa da herkes biliyor ki attıkları her gol, yalnızca skora değil, insanlığın vicdanına da yazılıyor. O formanın üzerindeki kırmızı, sadece bayrağın

değil; dökülen kanın, direncin, kaybedilen çocukluğun da rengi çünkü.

Umutun adı

TRT Belgesel'in özgün belgesel serisi “Gol Atan Cepheye”, Kıbrıs ve Karabağ bölümlerinin ardından şimdi de Filistin bölümleriyle izleyiciyle buluştu. Malumunuz tarih, sporun savaşa ve siyasete esir düştüğü hüznün verici hikâyelerle dolu. Mazlum bir halkın sahalardaki direnişini anlatan Gol Atan Cepheye “Filistin”, futbolun birleştirici gücünün nasıl destansı bir öyküye dönüştüğünü gösteriyor bir kez daha.

Gazze'de, Batı Şeria'da ve dünyanın dört bir yanına dağılmış Filistinlilerin yüreğinde yanan ateş, sadece acıyla değil, umutla da besleniyor. “Bazen futbol sadece futbol değildir” sözü onlar için de güçlü bir anlam kazanıyor. Zira futbol, yalnızca bir oyun değil; hayatta kalmanın, kimlik sahibi olmanın, “Ben buradayım” demenin en net, en kararlı hâli. Sahaya inmiş, sessiz ama sarsıcı bir direniş...

Filistinlilerin, İsrail'in soykırımı ve işgaline karşı verdiği varoluş mücadelesini Filistin, Şili ve İskoçya'da yapılan çekimlerle anlatan belgesel serisi, geçtiğimiz ay TRT Belgesel'de yayına girmişti. Spor araştırmacısı ve akademisyen Erdal Hoş'un anlatımıyla ekrana gelen serinin yeni bölümleri “Varoluş Maçı”, “Kirlili Oyun”, “Kalbimdeki Forma” ve “Vicdan Tribünü” başlıklarından oluşuyor. Yapımcılığını Volkan Kara'nın, yönetmenliğini ise Erkut Aydoğdu'nun üstlendiği belgeselde, İsrail işgali ve zulmü altında futbol oynamaya ve özgür Filistin adına zaferler kazanmaya çalışan futbolcuların hikâyeleri, Filistin Millî Takımı'nın uğradığı haksızlıklar ve FIFA'nın taraflı politikası deşifre ediliyor. Yapımda ayrıca, Filistin futbolunun önde gelen

Belgesel, spor araştırmacısı ve akademisyen Erdal Hoş'un anlatımıyla ekrana geliyor

isimleri yaşadıklarını anlatıyor. Belgeselin Şili ve İskoçya'ya uzanan bölümlerinde ise adını Filistin'den alan Şili takımı Deportivo Palestino'nun çevresinde şekillenen özgürlük hareketi ve İskoçya şampiyonu Celtic taraftarlarının Gazze adına sergiledikleri duruş, birincil aktörler tarafından aktarılıyor. Gol Atan Cepheye “Filistin”de serinin diğer bölümleri gibi oldukça etkileyici ve derinlikli bir anlatıma sahip. Bir spor belgeseli olmanın çok ötesinde, savaşın acımasız yüzünü gösteren ve insan ruhunun derinliklerine inen bir yapım, işgalin ve savaşın göbeğinde bile futbolun nasıl bir umut kaynağı olduğunu ortaya koyuyor. Arşiv görüntüleri ve tanıklarıyla dönemin ruhunu oldukça başarılı bir şekilde yansıtan belgesel izleyicileriyle buluşurken

biz de Vizyon dergisi olarak Erdal Hoş'a merak ettiklerimizi sorduk. Gelin biz artık aradan çekilelim ve sözü onun cümlelerine bırakalım.

“Oynamak; var olmanın, yaşama azminin göstergesidir.” Karabağ belgeselini haber yaparken sırada Filistin'in olduğu bilgisini vermiştik. Serinin yeni projesinden bahseder misiniz? Proje nasıl ortaya çıktı, neler yaşandı?

Aslında sıralama biraz ters oldu diyebilirim. Serinin ilk projesiydi Filistin. Yani bütün Gol Atan Cepheye hikâyesini ilk başlatan düşünce Filistin diyebilirim. Belki 10 sene önceki okumalarla, düşüncelerle hatta gıdip incelemelerle başlamıştı. Bir anlamda bağımsız bir belgesel denemesi de olmuştu. Bu açıdan bu olgunlukta bir futbolun penceresinden Filistin belgeseli için fazlasıyla geç kaldık diyebilirim. Hep akılda, dosyada, ajandada idi... Karabağ yayınlandıktan sonra zannediyorum TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı ve TRT Belgesel Kanal Koordinatörü Ahmet Canbaz'ın Filistin üzerine bir sohbetinde ortaya çıkan fikir bana iletildiğinde teorik olarak zaten her şeye hazır olduğumuzu, bu konuda uzun yılların düşünce birikiminin var olduğunu ifade ettim ve başladık. Başladık derken aslında daha çok düşünmeye başladık. Zira dört bölümlük serinin iki bölümü Filistin olarak planlandı ama oraya nasıl gideceğimiz ne ile karşılaşacağımız konusu yeni meselemiz oldu. Akabinde bana ve ekibe sağlanan gri pasaport ile Azerbaycan

Futbol, onlar için sahaya inmiş, sessiz ama sarsıcı bir direniş

Belgeselde, Filistin adına zaferler kazanmaya çalışan futbolcuların hikâyeleri, Filistin Millî Takımı'nın uğradığı haksızlıklar ve FIFA'nın tarafı politikası deşifre ediliyor

Bazen bir çocuğun gözlerinde umuda dönüşür futbol

Gol Atan Cepheye “Filistin” serinin diğer bölümleri gibi oldukça etkileyici ve derinlikli bir anlatıma sahip. Bir spor belgeseli olmanın çok ötesinde, savaşın acımasız yüzünü gösteren ve insan ruhunun derinliklerine inen yapım, işgalin ve savaşın göbeğinde bile futbolun nasıl bir umut kaynağı olduğunu ortaya koyuyor.

var olmanın, yaşama azminin göstergesidir. Öte yandan tüm bu acı ve umutsuzluğun yanında özellikle Şili ve İskoçya'da Filistinlilerin acılarına ve siyonizm sorununa karşı yüksek bir bilinç var. Mazluma desteği görüp insanlık adına ümitlenme bekliyor izleyiciyi.

Gerçeklikle bağları koparılmış bir halk

Hazırlık ve çekim sürecinden bahseder misiniz biraz?

Dediğim gibi aslında düşünce olarak zaten hazırдық. Teorik olarak hepsi kafamızda vardı. Sadece Filistin'de ne ile karşılaşacağımızı bilmiyorduk. Kestiremiyorduk. Bir de mesela en zorlandığım şey şu oldu: Şili ve İskoçya katılımcı röportajları hayli dinamikti. Filistin'de onu bulamadım hiç. Bunun üzerine çok düşündüm. Mesela öyle şeyler anlatıyor ki orada duygunun çok yükselmesi lazım. Yükselmiyor donuk... Sıradan bir şey anlatır gibi anlatıyor insanlar yaşadıklarını. Çünkü gerçeklikle bağları koparılmış bu insanların. Yaşadıklarını olağan gibi anlatıyorlar. Federasyon Başkanı, 27 yıl hapis yattım derken öyle sıradan anlatıyor ki... Sonra düşündüm Filistin'de gözaltına alınmak çok sıradan bir durum. Hatta bir futbolcu şöyle demişti: “Zaten burası bir hapishane! Etrafımız duvarlarla çevrili ve sürekli bize doğrultulmuş bir silahla yaşıyoruz. Hapse girmek sadece oda değiştirmek gibi bizim için”... Filistin ayağı çok üzüntülü, çok ağır geçti bu yüzden. Sonrasında İskoçya ve Şili çekimleri insanlığa dair umudumuzun arttığı ve “Hiç değilse bunları duyduk, buna da şükür” dediğimiz aşama oldu...

“Evet, acı bir hikâye bekliyor izleyiciyi. Şehit olan sporcular, 30 yıl hapis yatan başkanlar... Millî takımla birlikte hem de millî maça giderken gözaltına alınıp 6 ay hücrede tutulan futbolcular... Nazi toplama kamplarına dönüştürülen stadyumlar... Ve bütün bunlara rağmen oynamak direnmektir diyen Filistinliler...”

Kıbrıs ve Karabağ bölümleriyle ortak noktaları ya da farklılıkları neler?
Aslında temel hikâye aynı. İşgal, ötekini yok sayma, soykırım... Ama şöyle büyük fark var. Karabağ ve Kıbrıs mazlumun, haklının zaferiyle sonuçlanmış ve bitmiş hikâyelerdi. Geçmiş konuşuyorduk. Oysa burada öyle değil. Mesela bir gün röportaj yapacağımız bir futbolcunun gözaltına alındığını öğrendik. Filistin yaşayan yaşanan bir hikâye idi bu anlamda. Üstelik Gazze'den bahsetmiyorum bile, orası zaten insanlık dramı... Batı Şeria'da yani silahlı Filistin direnişinin olmadığı bölgede bile sadece bizim gittiğimiz dönemde şahit olduklarımız çok acı...

Hazırlık ve çekim aşamasında sizi şaşırtan şeyler oldu mu?

Şaşırtan demeyeyim ama yoran şeyler oldu. Gerçi bunu derken de utaniyorum ama Filistin'de kaldığım her gün kendimi

Futbol, “Ben buradayım” demenin de en kararlı hâli

çok yorgun hissettim. Çok ağır bir psikolojik yıkım var orada. Çatışma olan yerlerden bahsetmiyorum. Bir yanda insanların yaşamak zorunda kaldığı şeyler bir yanda bizim iç dünyamız ve kendi kendimize bundan şikâyet ediyor olmanın utancı... Filistin'de ben kendimden utanmaktan yoruldum...

Yayından sonra dönüşler nasıl oldu?

Toplumsal çok farklı kesimlerden çok olumlu geri dönüşler aldık. Bu bizi daha da yoruyor zira gerçekten önemli bir iş yaptığımızı; bu yüzden daha da çok dikkatli,

hassasiyetli ve gayretli olmamız gerektiğini hatırlatıyor. Diğer yandan da çok mutlu oluyoruz. Tarihe not düşmek bize kısmet oldu; çok şükür diyelim...

Seri devam edecek mi? Sırada ne var?

Hayata oyunun penceresinden bakmak, futbolun toplumsal yanını anlamaya çalışmak galiba artık işimiz oldu. Bu anlamda böyle bakmaya devam edeceğiz. Gol Atan Cepheye serisi inşallah Kurtuluş Savaşı'yla devam edecek. Öte yandan Dünya Kupası'nın siyasi tarihini yapmayı çok istiyoruz.

“Pusuya düşürüldük!”

Gazetecilik, 21'inci yüzyılda en çok ölümün yaşandığı meslek gruplarından biri hâline geldi. Yalnızca Gazze'de 238 basın mensubu hedef alınarak yaşamını yitirdi. Kaosun tam ortasında ölümle burun buruna gelen TRT Haber muhabiri Ferhat Tutkal, Suriye'nin Süveyda kentinde yaşadığı dehşet dolu kurşunlanma anlarını TRT Vizyon'a anlattı.

Yüzyıllardır insanlığın bitmek bilmeyen merakının bir sonucudur gazetecilik. Gerçeğin peşinde, meçhulden marufa, sessizlikten sese doğru uzanan bu kutsal yol, kimi zaman engebeli bir arazide, kimi zaman fırtınalı bir denizde sınır insanoğlunu. Bu mesleğin mensupları, sadece bir olayı değil, o olayın kalbinde atan nabızı da yakalamakla mükelleftir. Ancak bu onurlu vazife, çoğu zaman bedel ister. Sınırları aşan bir cesaret, kurşunlara meydan okuyan bir adanmışlık ve elbette hayata

tutunma gücü... Ölmek de dahil, yaşamın olağan akışında her ne varsa bu meslekte çıkar karşınıza. Fakat bu günlerde ölmek, gazeteciler için bir olasılık olmaktan çıktı. Kurşun, “PRESS” yazılı lacivert yeleklere isabet etmiyor artık; doğrudan, açısı hesaplanarak, kasıtlı olarak hedef alınıyor. Hem de en ölümcül yerinden... Kurşunlar bir sansür yöntemi olarak kullanılıyor yani. Bu iddianın en net sağlaması, İsrail'in öldürdüğü gazetecilerin çetelesinden yapılabilir. 7 Ekim 2023'ten bu yana neredeyse her üç günde bir meslektaşımız öldürülmüş. Yaşamını yitiren toplam basın mensubu sayısı 11 Ağustos 2025 itibarıyla

tam 238. Bu ne demek oluyor peki? Acı içinde sürekli güncellemek mecburiyetinde kaldığımız o listedeki vesikalık fotoğraflardan biri de bize ait olabilir her an. Bu durumun son örneği de TRT Haber ekibinin Suriye'nin Süveyda kentinde yaşadığı hadise oldu. İsrail destekli Dürzi gruplar ile Arap aşiretleri arasındaki çatışmaların ekrana getirilmeye çalışıldığı sırada, muhabir Ferhat Tutkal ve kameraman Yetkin Torlak, kurşunların hedefi olmuştu. Tutkal, o ilk saniyeleri “pusuya düşürüldük” sözleriyle aktarmıştı. Sözü fazla uzatmadan, saldırının iç yüzünü meslektaşımız Ferhat Tutkal'dan öğrenelim.

TRT Haber muhabiri Ferhat Tutkal ve kameraman Yetkin Torlak, Suriye'nin Süveyda şehrinde gelişmeleri aktarırken kurşunların hedefi oldu. Ekip, facianın eşliğinden döndü.

Dürziler kimdir? Ne istiyorlar? İsrail ile bağlantıları ne?

Dürzilik 11'inci yüzyılda İslam'ın Şii mezhebinin İsmailî kolundan türemiş. Dürziler, zamanla kendi içinde felsefi ve mistik bir düşünce sistemi kurmuş ve Orta Doğu'da dışarıya kapalı bir dinî topluluk olarak yaşamış. Suriye, Lübnan ve İsrail'de ağırlıklı olarak meskûn bulunan Dürziler yaşadıkları ülkelerde de söz sahibi. Suriye'de yaklaşık 700 bin, Lübnan'da 300 bin ve İsrail'de 120 bin civarında Dürzi yaşadığı tahmin ediliyor. Esad Rejimi döneminde Suriye'nin güneyindeki Süveyda'da belli ölçüde bir özerkliği elinde tutan Dürziler rejimin devrilmesi ile birlikte bu özerkliği kaybetme riskiyle karşı karşıya kaldılar. Dürzi topluluğunun bir kısmı yeni Suriye hükümetinin tarafında

yer alırken Dürzilerin Şeyhi Hikmet el Hicri liderliğindeki bir grup İsrail'in de desteğini alarak hükümete başkaldırdı. Süveyda'da yaşayan Bedevi Arap topluluklara saldıran ayrılıkçı Dürzi milisler birçok Bedevi sivil de rehin aldı. Suriye'deki Arap aşiretleri bu duruma karşı harekete geçti ve Süveyda'ya saldırdı. İsrail hükümeti, ülkesinde bulunan Dürzi topluluğunu da kullanarak Suriye'deki olaylara müdahil oldu. Hatta Suriye Genelkurmay Başkanlığı'nı dahi bombaladı. Biz de kameramanımız Yetkin

Torlak ve şoförümüz Özgür Aytan ile birlikte bombardımandan hemen sonra başkent Şam'a geldik. Bombalanan Genelkurmay Başkanlığı'nın içinden yayın yaptıktan sonra dinlenmeden Süveyda'ya doğru yola çıktık.

Süveyda'ya ilk adım attığınızda sizi en çok ne etkiledi?

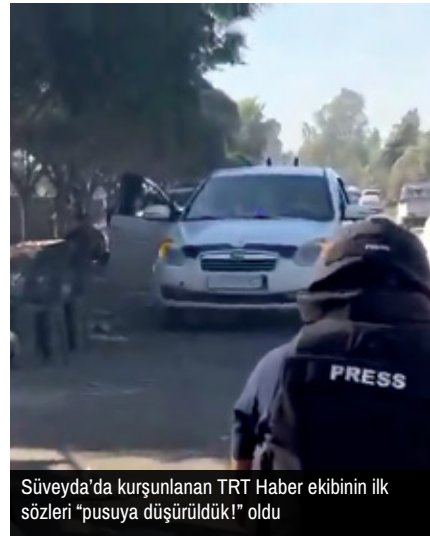
Arap aşiretleri ile Dürzi milisler arasında şiddetli çatışmalara sahne olan Süveyda'ya batı hattından giriş yaptık. Yolda silahlı

Yaşanan savaşta, birçok sivil yaralandı, onlarca yaşamını yitirdi

“Yaşananları dünyaya aktarmak, tarafsız bir şekilde insanların sesini duyurabilmek canımızı riske atarak mesleğimizi icra etmemizdeki en büyük motivasyonumuz.”

Arap aşiretleri mensuplarıyla dolu yüzlerce motosiklet ve aracın bölgeye gittiğini gördüm. Süveyda'ya yaklaştıkça önce şehirden yükselen dumanlar, ardından yoğun bir is kokusu hissettik. Ordunun olmadığı bölgede tam bir kaos hali vardı. Birbirinden habersiz Bedevi gruplar rastgele saldırılar düzenliyor, Dürzi milisler de vur- kaç saldırılarıyla Araplara zayıat verdiriyordu. Neredeyse her evden dumanların yükselmesi ve hâlâ devam eden çatışma sesleri savaşın yıkıcılığını gözlerimizin önüne serdi. Süveyda'ya giderken bize Suriye Sivil Savunmasına bağlı “Beyaz Baretiler Ambulansı” eşlik ediyordu. Yanan evlerin arasından geçerken bir anda ambulansı durdurdular ve daha sonra hayatını kaybettiğini öğrendiğimiz vurulan bir yaralıyı ambulansa bindirdiler. Ambulans yaralıyı hastaneye yetiştirmek için dönerken rehbersiz bir şekilde çatışma bölgesinin ortasında kaldık. İşte o an ilerisinde ne olduğunu bilmediğimiz bir yolu seçmek ve geri dönmek arasında kaldık. Ancak daha önce girilmemiş Süveyda'ya girerek yaşananları dünyaya aktarma isteği endişelerimize ağır bastı. Nizami güçlerin bulunmadığı, milis temelli çatışmaların sürdüğü ve bir haftada binden

Süveyda'da kurşunlanan TRT Haber ekibinin ilk sözleri “pusuya düşürüldük!” oldu

fazla kişinin öldürüldüğü bölgeye doğru devam ettik. Aşiretlerin toplanma merkezi olan bir noktada çatışmaların ortasında kaldık. Bizim için çok büyük bir deneyim oldu çünkü o gün çatışma ortasında kalmasaydık bir sonraki gün aracımıza ateş açıldığında çok daha kötü sonuçlar başımıza gelebilirdi.

Saldırıdan önce o gün olan biten her şey normal miydi? O anın öncesi nasıldı?

Yanan evler, evlerinden olan ailelerin yakarışları ve yol kenarlarındaki cesetlerin arasında Süveyda'ya girdik. Ordu kontrol noktasını geçerek Arap aşiretleri ve Dürzi milislerin doğrudan çatıştığı bölgelere girdik. Daha önce Lübnan, Filistin ve Suriye'de görev yapmama rağmen ilk defa böyle bir kaos ortamı görmüştüm. Süveyda ile aramızda başka hiçbir köy kalmamıştı. İlerlediğimiz noktalarda zaman zaman durarak Bedevi savaşçılara güvenlik durumunu soruyorduk. Yolum temiz olduğunu ancak sağ ve sol tarafta uzanan köylerde Dürzi milislerinin ve keskin nişancıların olduğunu söylüyorlardı. Çembere alınıyor hissiyatıyla ilerlemeye devam ettik. Şehirden önceki son köy olan Walgha'yı geçerek sınıra geldik. Ancak geçtiğimiz bölgelerde yanmış binalara Dürzi milislerin saklandığını ve pusu atmak için uygun zamanı beklediğini bilmiyorduk.

Kurşunların hedefi olduğunuzda zihninizden geçen ilk düşünce neydi? Ne hissettiniz?

Sınır hattında durarak çekim yapmaya başladık. İnternetimiz ve telefon hatlarımız çalışmıyordu. Bir önceki gün yaşadığımız

Kameraman Yetkin Torlak, girilemez denilen Süveyda'da görüntü avında

çatışmanın tecrübesiyle aracımızı geri döneceğimiz güzergaha çevirdik. Ancak aracın yaklaşık 100 metre önündeki bir binada ve 200 metre gerisinde Dürzi militanlar gizlenmiş. Önce aracımızın gerisinde çatışmalar başladı. İlk düşüncemiz görüntü almak ve olanları aktarmaktı. Ancak Bedevi grupların çok hızlı bir şekilde geri çekilmeye başladığını gördüm. Kameraman arkadaşım Yetkin Torlak ile aramızda biraz mesafe vardı. Ona bağırarak arabaya gelmesini söyledim. Birkaç dakika geç kalsak bölgede bizden başka kimse kalmayacaktı. Yetkin Torlak arabaya doğru koşarken önümüzdeki binadan bize doğru ateş açılmaya başlandı. Arabanın yanına siper aldık. Birden tam arkamızdan karşıdaki binaya doğru ateş açıldı. Boş mermi kovanları bana çarptı. Güçlükle kendimizi arabanın içine attık. Ancak şoförümüz aracı siper almış ve henüz binememişti. Silah patlamalarından sesimiz duyulmuyordu, kornaya basarak onu çağırırdık. Özgür Ağabey ve Yetkin Ağabey de araca bindi. Tam o anda arkamızdan binaya ateş açan aşiret mensubu da arkadaşları kaçtığı için bizim aracımıza atladı. O esnada karşı binadaki karanlık odalardan bize doğru patlayan silahların çıkardığı ışığı gördüm. Oradan sağ çıkamayacağımızı düşündüm. Hâlâ o binaya dışarıdan ateş açan birkaç kişi vardı, bu nedenle bize ateş açanlar rahatlıkla nişan alamıyordu. O hengâmeden uzaklaşmaya çalışırken önümüzdeki araçlar da kurşunların hedefi oldu, yoldan çıkarak bir ağaca çarptı. O kazanın oluşturduğu toz bulutuna girerek izimizi kaybettirdik. Şoförümüz Özgür Aytan yoğun strese ve yağan mermilere

Tutkal'ın Suriye'deki her yayınına sayısız kurşun sesi eşlik etti

rağmen bizi çatışma ortasından güvenle dışarı çıkarabildi. Yaklaşık 300 metre sonra tekrar durduk ve çatışmaları çekmeye devam ettik. Daha önce de çatışma bölgelerinde görev almama rağmen ilk defa iki ateş arasında kaldım ve aracımıza doğru ateş açıldı. Ölümle burun buruna gelsek de olayın sıcaklığıyla çekim yapmaya ve olayları anlatmaya devam ettik. Ancak kendimizi güvene aldığımızda yaşadıklarımızın boyutunu idrak edebildik.

Oradaki halkın size, yani gazetecilere bakışı nasıldı?

Bölgede çok fazla gazeteci vardı. Ama çoğu orduyu aşmıyor, birlikte hareket ediyor ve çatışma bölgesinin içine gitmiyordu. Biz bağımsız hareket etmemiz

İşgalci İsrail güçlerinin Gazze'yi abluka altına aldığı 7 Ekim 2023 tarihinden bu yana âdeta bir gazeteci kıyımı yaşandı. Neredeyse her 72 saatte bir basın mensubu doğrudan hedef alınarak öldürüldü.

7 Ekim 2023'ten bu yana İsrail tarafından öldürülen basın mensupları

nedeniyle her gruptan insanla tanışma ve derlerini dinleme fırsatı bulduk. Arap Aşiretleri Türk olmamız nedeniyle bize sıcak davrandılar. Civar köylerde röportaj yaptığımız Dürziler bize tek isteklerinin barış olduğunu söyledi. Aileleri rehlin alınarak bir okula sığınan Bedeviler onların sesi olmamızı istediler, yetkililere ulaştırmamız için bize notlar yazdılar. Genel olarak her grup kendi sesini duyurmamız için bizden ricada bulundu ve sıcak davrandı. Dürzi milislerin aracımıza ateş açmasının ertesi günü Ceramana'da Dürzi liderlerle röportaj yaptık. Onlar da bize derlerini anlattılar. Suriye hükümetinden yetkililerle de görüştük ve devletin resmî tutumunu yayınladık. Genel olarak insanlar bizi seslerini duyurabilmek için bir vesile olarak gördü ve bu şekilde yaklaştı.

Bütün bu yaşananlardan sonra “habercilik” hâlâ mümkün geliyor mu? Değişti mi anlamı?

Kesinlikle evet. Bütün zorluklara rağmen “habercilik” çatışma bölgelerinde büyük kıymet taşıyor. Yaşananları dünyaya aktarmak, tarafsız bir şekilde insanların sesini duyurabilmek canımızı riske atarak mesleğimizi icra etmemizdeki

en büyük motivasyonumuz. İşimizi maddi karşılık gözetmeksizin yapıyoruz. Biz orada olmasak asla bilinmeyecek şeyleri tarihe not düşebilmek benim için haberciliğin en büyük anlamı ve ödülü.

Sizce bu saldırıda basın kimliği yeterince dikkate alınmadı mı? Uluslararası gazetecilerin korunması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Üzerimizde “basın” yazılı yelek ve kasklarımız ve logomuz bulunmasına rağmen Süveyda'ya gittiğimiz her gün kurşunlarla karşı karşıya geldik. Bunun en büyük nedeni nizami orduların değil silahlı ve düzensiz grupların savaşmasıydı. Orada savaşan hiç kimsenin mesleği askerlik değildi. Bu yüzden basın kimliğine dair bilgileri de yoktu. Suriye İçişleri Bakanlığı'na bağlı özel birlikler çatışmaların birinci haftasından sonra gazetecileri belirli bir bölgenin ötesine geçirmemeye başladı. Ancak o noktaya kadar tam bir kaos hâkimdi ve bizim gibi inisiyatif alarak sınır hattına geçen gazeteciler büyük riskler atlattı. Suriyeli bir gazeteci de olaylarda hayatını kaybetti.

Sizce bu olaydan çıkarılabilecek dersler neler? Türkiye'de görev yapan meslektaşlarınıza neler söylersiniz?

Türkiye'de çok kıymetli ve tecrübeli savaş muhabirlerimiz var ve bu konuda tecrübelerini paylaşıyorlar. Çatışma bölgesine gidecek meslektaşlarımın bu tecrübelerden yararlanmasını tavsiye ederim. Benim çıkardığım dersler ise ilk olarak çatışma bölgesinde kesinlikle koruyucu yelek ve kaskların çıkarılmaması gerekiyor. Biz çöl iklimi olmasına ve kavurucu sıcağa rağmen yeleklerimizi üzerimizden çıkarmadık. Bölgeyi bilen bir mihmandarla yolculuk yapmak hayat kurtarıcı olabilir. Her an çatışma ortasında kalabileceğimiz düşüncesiyle hareket etmeliyiz. Ekip birbirine yakın olmalı ve imkanlar el veriyorsa arazi aracı kullanılmalı. Araç her zaman çalışır vaziyette tutulmalı. Bölge iyi gözlemlenmeli ve olası bir pusuya karşı ilk sinyaller alındığı an harekete geçilmeli. Çektiğimiz görüntülerin değeri, güvenliğimizin sağlanmasıyla ortaya çıkıyor. Ancak tüm derslere ve tecrübeye rağmen çatışmanın ortasında kalmak bambaşka bir duygu. Anlık refleksler ve kararların hayatınızı kurtarması mevzubahis. Bu nedenle riskli bölgelere gidecek olan meslektaşlarıma naçizane tavsiyem kendilerini her şeye hazırlamaları.

Duvarın öte yanı

Çok yakında TRT 1’de izleyicileriyle buluşmaya hazırlanan “Cennetin Çocukları”, sokaklarda yetişmiş azılı bir mafya üyesinin sıcak bir aile ortamında insan-ı kâmil olma hikâyesini anlatıyor.

Topraktan geldik toprağa döneceğiz. Lakin bu iki toprak arası ömür, sadece sayılı nefeslerden mi ibaret? Değil elbet! Marifet sadece nefes almak değil; gördüğünü anlamak, anladığını özümsemek, özümsemediğini yaşamaktır. Kimi zaman susarak, kimi zaman yalnız kalarak, hatta belki kendi gölgeye bile yabancı durarak... Başkalarının kör baktığı yere göz olup kalbini, ilâhî bir pusula gibi taşıyabilmektir göğsünde. Marifet, aklını rehber, vicdanını yoldaş edinip kendi kandilini yakabilmektir. Marifet sözde değil özde insan olabilmektir... Hırsın yerine teslimiyeti, öfkenin yerine merhameti, bencilliğin yerine sevgiyi koyabilmektir. Karanlıktan geçerken bile başı dik kalabilmektir: Bazen bir çocuğun gözyaşında, bazen mazlumun titreyen duasında

bulabilmektir cevabı. Çok yakında TRT 1’de izleyicileriyle buluşmaya hazırlanan “Cennetin Çocukları”, sokaklarda yetişmiş azılı bir mafya üyesinin sıcak bir aile ortamında insan-ı kâmil olma hikâyesini anlatıyor. İsmail Hacıoğlu’nun hayat verdiği “İskender” karakteri etrafında gelişen olaylar, etkileyici ve duygu yüklü bir hikâyeye dönüşüyor. Hazırlıkları tamamlanan ve çekimlerine başlanan “Cennetin Çocukları”, öyküsü ve güçlü oyuncu kadrosuyla sezonun en çok konuşulacak yapımı olmaya aday bir dizi. Birbirinden başarılı isimlerin yer aldığı dizinin kadrosunda; İsmail Hacıoğlu (İskender), Özgü Kaya (Gönül), Melisa Şenolsun (Ayla), Zafer Algöz (Şeref), Yurdaer Okur (Baytar Ahmet), Ali Seçkiner Alıcı (Sarı Dayı), Ali Düşenkalkar (Süleyman), Şebnem Doğruer (Cennet), Münire Apaydın

(Firdevs), Bihter Dinçel (Arife), Eda Akalın (Yasemin), Ali Gözüşirin (Adem), Evliya Aykan (Oltacı Bayram), Eren Hacısalıhoğlu (Arif), Birand Tunca (Bekir), Ecem Çalhan (Sezen) yer alıyor. Yıllarca “duvarın bu tarafında” azılı bir mafya üyesi olarak yaşayan İskender, bir gün kendini “duvarın diğer tarafında” bulur. Özlemine çektiği sıcacık bir aile ortamına kavuşan İskender’in, sokaklardan sıcak bir yuvaya uzanan değişim yolculuğunu ekranlara taşıyacak dizinin yönetmenliğini Soner Caner üstleniyor.

Duvarı aşanlar ve aşamayanlar İskender, özünde iyi bir adamdır. Bu iyiliğin nereden geldiğini bilmesede onu bu iyilikten koparan şey sadece iki metre boyunda, üzerinde kimin yazdığı belli olmayan aforizmaların olduğu bir duvardır. O zamanlar yetiştirme

Dizi, sokaklarda yetişmiş azılı bir mafya üyesinin sıcak bir aile ortamında insan-ı kâmil olma hikâyesini anlatıyor

Hazırlıkları tamamlanan ve çekimlerine başlanan “Cennetin Çocukları”, öyküsü ve güçlü oyuncu kadrosuyla sezonun en çok konuşulacak yapımı olmaya daha şimdiden aday.

yurdundan yeni kaçmıştır İskender. Henüz 12 - 13 yaşlarındadır... Bir arkadaşıyla beraber tren istasyonundaki vagonlardan çaldıkları öteberiyle yaşarlar bir süre. Hikâye de tam böyle bir yerde kırılır. O gece koca bir vagonun karşısındadır İskender ve Arif... Vagonun kilidini kırıp, içeri dalıp ne var ne yok ceplerine doldururlar... Bir elma vagonudur bu. Nasıplarına o gece kasa kasa elmalar düşmüştür. Fakat daha çıkmadan polislerin sesleri gelir dışardan. İskender ve Arif ellerindeki kasaları atıp ceplerindeki elmalarla kaçmaya başlarlar... Polisler peşlerindedir ama normal şartlarda polislerin onlara yetişmesi mümkün değildir. En iyi yaptıkları şeydir zira koşmak... Çünkü hayatları hep koşarak ve kaçarak geçmiştir ikisinin de. O gece

de öyle yapacaklardır, koşacaklar ve ilk sotede saklanıp polisleri atlatacaklardır. Ne yazık ki o duvar çıkar karşısına. Çıkamaz sokakta, üstünde “Hepimiz Âdem babamızın çocuklarıyız” yazan o duvar. İskender iki elini birleştirip arkadaşının önüne uzatır. Can havliyle kaldırır onu ve diğer tarafa atar... Arif, atlar duvardan ama İskender, atlayamaz. Arif, polis olur hayatı kurtulur. İskender ise İstanbul sokaklarının en belalı

gangsteri... O günden sonra insanlar ikiye ayrılır İskender’in gözünde; duvarı aşanlar ve aşamayanlar...

Koca İskender

Hayat bir pinpon oyunu ise eğer, filenin üstünde seken topun ta kendisidir İskender. Hani top filenin üstünde seker, seker ve saniyenin binde birlik bir dilimi içerisinde ya senin tarafına düşer ya da diğer tarafa... Diğer tarafa düştüyse

İsmail Hacıoğlu’nun hayat verdiği “İskender” karakteri etrafında gelişen olaylar, etkileyici ve duygu yüklü bir öyküye dönüştüyor

Yıllarca “duvarın bu tarafında” azılı bir mafya üyesi olarak yaşayan İskender (İsmail Hacıoğlu), bir gün kendini “duvarın diğer tarafında” bulur. Özlemine çektiği sıcacık bir aile ortamına kavuşan İskender’in sokaklardan sıcak bir yuvaya uzanan değişim yolculuğu izleyenleri derinden etkileyecek.

şanslısındır. Ama senin tarafına düşerse hayatın kayar. İskender önce ıslah evine düşer sonra kaçır, sonra tekrar düşer, sonra tekrar kaçır... Koca İskender olarak İstanbul sokaklarında nam salar. Büyük İskender dedirtmez kendine, Küçük İskender de... “Bizde büyüklük olmaz” der çünkü; “Büyüklük Allah’a mahsus”. Küçüklüğü de yakıştıramaz kendine. Koca İskender olur, Koca Yusuf gibi. Mert bir adamdır İskender... Kendinden zayıfa bir zararı olmaz. Haklıya, namusluya dokunmaz. Onun derdi hak yiyenlerle, çocukları zehirleyenlerle, namertçe saldıran, kallesçe arkadan vuranlardır... Cemal Sipahi’nin yanında yetişmiştir o. Belki de en büyük şansı bu adamdır. Evet mafya olmasına mafyadır ama kalles bir adam değildir

Çok geçmeden anılar İskender, duvarı aşmak için Kâmil olmak zorunda olduğunu

İnsanlar ikiye ayırmıştır İskender’in gözünde; duvarı aşanlar ve aşamayanlar

Cemal Sipahi. İskender çok sever; onu, baba yerine koyar. Öl dese ölür... Ama Cemal Sipahi ondan önce ölür! Ve Âdem babamızdan beri bitmeyen o miras kavgası bir kere daha başlar. Bir yanda Baba Katili Reşat Sipahi, diğer yanda garibanın dostu İskender; Koca İskender...

Yeniden, bir kere daha ölür İskender mert adamdır da sevmeyiz bu dünya mert adamları hiçbir zaman. Zayıf karnı vardır İskender’in. Sokaktan topladığı, aş evi açıp her gün karınlarını doyurduğu çocuklar vardır. Bir de o vardır... Sevdığı kadın... Leyla... Bir gece vakti yerle bir edilmiş bir evde bulup, hayatını kurtardığı o kız... Aşk mıdır bu yoksa bir merhamet mi? Yoksa başka şeylerin özlemi mi?

Reşat Sipahi en zayıf karnından vurur onu. Önce çocuklarla tehdit eder sonra da Leyla’yla... İskender tehditlere boyun eğecek adam değildir elbette ama Leyla, “Gidelim buralardan İskender” der. “Bu kavga senin kavgan değil. Aile olmak istemiyor muydun sen? Bir ailen olsun istemiyor muydun?” İskender 37 ekran tüplü televizyonunu kapıp gider Leyla ile buluşmaya. Onun için aile demek 37 ekran bir tüplü televizyon demektir. Çocukken görmüştür. Gizlice saklandığı bir evin bahçesinde, 37 ekran bir televizyonun başında toplanmış bir aile, demli bir çay bardağı, bir tabak kek, fırında kavrulmuş çekirdek... Annesinin babasının dizine yatmış çocuklar... Öyle bir dize başını yaslamak için nelerini vermezdi ki İskender. Saçlarının arasında dolaşacak şefkat dolu parmaklar için nelerini vermezdi... O gün iskeleye bu düşüncelerle gider. Yanında antikacıdan aldığı 37 ekran televizyondan başka hiçbir şey yoktur. Leyla vardır... Gerisi kolaydır. Ama bir kere daha duvara takılır İskender. Bu defa duvarın bir tarafında İskender, diğer tarafında Leyla vardır. Leyla gücün tarafını seçmiş, İskender en sevdiği kadının ihanetine uğramıştır. Reşat Sipahi ve adamları çevirir İskender’in etrafını. Silahlar patlar, İskender kanlar içinde yere yığılır. İskender o gün ölür... Bir kere daha ölür...

Cennette uyanmak

Bu kaçınıcı ölümüdür, hatırlayamaz İskender. Bir çift ayak gelir İskender’in yanına önce. Sonra hayal meyal hatırladığı resimler. Tavanda yanan floresan

Hayat bir pinpon oyunu ise eğer, filenin üstünde seken topun ta kendisidir İskender. Hani top filenin üstünde seker, seker ve saniyenin binde birlik bir dilimi içerisinde ya senin tarafına düşer ya da diğer tarafa... Diğer tarafa düştüyse şanslısındır. Ama senin tarafına düşerse hayatın kayar. İskender önce ıslah evine düşer sonra kaçır, sonra tekrar düşer, sonra tekrar kaçır... Gün gelir, Koca İskender olarak İstanbul sokaklarında nam salar.

İambalar... Kesik kesik görüntüler... Yarı karanlık odalar... En sonunda gözünü bir kamyonetin kasasında açar. Hâlâ yaralıdır ama hayattadır... Tanımadığı bir adam onu bilmediği bir kasabaya getirmiştir. İnsanlar Kâmil diye seslenir ona. “Kâmil dönmüş! Kâmil geri dönmüş!” Kasabanın begonvil pembesi sokaklarında bu ses yankılanır. Sarmaşık gölgesindeki çarşı, Kâmil’in dönüşünü konuşmaya başlar... Sahildeki balıkçı tekneleri rüzgârdan değil Kâmil’in haberiyle sallanır bu defa usul usul... Peki kimdir bu Kâmil? Nedir bu mesele? “Neredeyim ben?” diye sorar İskender... “Yuvadasın” der onu bulan adam;

“Cennetin Çocukları”, aslında hepimizin hikâyesi

“Araf Köy’de...”. “Ulan yine mi cennete düşemedik” sözleri çıkar İskender’in ağzından istemsizce... Ama cennet gibi bir yerdir Araf Köy... Ege’nin sıcak bir sahil kasabası... Taş evlerinin arasında eski parke döşeli sokaklar, her köşe başını sarmış begonviller, yaseminler... Her tepesinden görünen denizin mavisi... Kıyısında oltacı tekneleri... Kâmil’in döndüğünü duyan herkes koşup gelir. Müjdeli haber en çok Cennet’i etkiler. O da koşup gelir, Kâmil zannettiği oğlu İskender’e sarılır... İskender ise neye uğradığını şaşırır. “Ben Kâmil değilim” dese de kaza geçirmiş derler, yaralı derler, hafızası gitmiş derler; kabul etmezler İskender’in isyanını. İskender, Kâmil’in resmini görür. Aralarındaki benzerlik inanılmazdır. Aynı ben diye düşünür İskender... Sonra bir kere daha bayılır

kasaba meydanında. Gözlerini açtığı anda Cennet’in evindedir artık. Orada, tam köşede 37 ekran bir televizyon vardır karşısında. Üstünde iğne oyası işlemeli örtüsü...

Bizim hikâyemiz

Çok geçmeden anılar İskender, duvarı aşmak için Kâmil olmak zorunda olduğunu. Sokaklarda yetişmiş azılı bir mafya üyesinin sıcacık bir aile ortamında insan-ı kâmil olma serüveni başlar o günden sonra. Kısa sürede izleyicilerini ekrana bağlayacak “Cennetin Çocukları”, bir insan olma hikâyesi. Âdem peygamberden bu yana süre gelen kavganın hikâyesi. Aslında hepimizin hikâyesi. Geçmişte olduğu gibi bugün de bizi biz yapan, bizi insan yapan, bizi hayatta tutan, bizi kurtaran “aile”nin hikâyesi.

Keyifli bir gün

Çalışma arkadaşlarımızın yer aldığı TRT Personel Halk Dansları Topluluğu, Ankara'daki bir huzurevini ziyaret etti. Biz de onlara katılarak, bu güzel günde kendilerine eşlik ettik.

Tüm halk oyunları bir hikâyeden başlar. Kimi zaman aşkı, kimi zaman ayrılığı, kimi zaman sevinci, kimi zaman hüznü anlatır. Pek çoğunu oynarken, mesela kılıçkalkan oyunu gibi aslında “savaş oyunu” olduğunu bile unuturuz. Bu oyunlardaki adımlar ve figürler, yalnızca bizim topraklarımıza has bir gelenek değil elbette. Bu, insanlığın en kadim ortak lisanlarından bir tanesi. Bu hikâye, muhtemelen ateşin etrafında toplanan ilk insan topluluklarıyla başladı. Henüz yazının icat edilmediği, avın bereketini, hasadın coşkusu, doğanın gücü karşısındaki hayreti veya bir zaferin gururunu anlatmanın en içgüdüsel yolu

buydu: Bedenin ritmik hareketi. Halk oyunları, insanlığın kolektif hafızasının, sözsüz ve estetik bir tezahürüydü. Kimi zaman Afrika savanalarında bir kabilenin av öncesi cesaret ritüeli oldu, kimi zaman İrlanda'nın yeşil tepelerinde bir düğünün neşesi... Her bir melodi ve her bir adım, o toplumun kimliğini, değerlerini, mitlerini ve hayata karşı duruşunu yansıtan birer kültürel imzaya dönüştü. Bu evrensel miras, Anadolu'nun o bereketli ve çok katmanlı kültür potasında eşi benzeri görülmemiş bir zenginliğe kavuştu. Bu topraklar, nice medeniyetin gelip geçtiği bir köprü olduğundan, her biri kendi rengini, kendi ritmini, kendi izini bıraktı. Efelerin heybetini, dürüstlüğü ve cesaretini anlatan zeybek, Doğu'da ve

Güneydoğu'da omuz omuza, sınıksız kenetlenmiş ellerle çekilen Halay, Karadeniz'in hırçın dalgaları gibi coşkun ve yerinde duramayan Horon, o toprakların insanının pratik zekâsını ve enerjisini anlatır. Halk oyunları, ülkemizde 7'den 77'ye her yaştan, her bölgeden ve her cinsiyetten insan tarafından çok sevilir. Hepimizin de az ya da çok “tadını aldığı” halk oyunları macerası ilkokul sıralarında başlamıştır. 23 Nisan ya da 19 Mayıs törenleri için başlayan o telaşlı hazırlıklar veya üzerimize zar zor olan, giyince hafiften kaşıdıran ama içinde kendimizi birer “efe” veya “yayla kızı” gibi hissettiğimiz o parlak kostümleri hatırlarız çoğumuz halk oyunları deyince. Bizler belki hayatın zorlukları

TRT Personel Halk Dansları Topluluğu, kapılarını yeni üyelere açmaya hazırlanıyor. Yeni sezon için bir duyuru yapıldı: “Dans ederek sosyalleşmek ve eğlenceli vakit geçirmek isteyen tüm TRT çalışanları ve emeklileri topluluğa davetlidir”.

ve yoğunluğu gereğince halk oyunları maceramızı yarıda kesmek zorunda kaldık. Ancak bu tutkuyu bırakmayan, “amatör” olsa da devam ettiren kişiler, hatta çalışma arkadaşlarımız var. İki yıl önce kurulan TRT Personel Halk Dansları Topluluğu, performanslarına devam ediyor. Üstelik, TRT'nin “bir kamu kurumu olma” ayrıcalığını da en iyi şekilde temsil ederek, bunları sosyal sorumluluk projeleriyle de birleştiriyor. Yakın zamanda Ankara'daki bir huzurevi ve yaşlı bakım merkezinde ilk kez sahneye çıkarak, burada kalan amca ve teyzelerimizin keyifli vakit geçirmelerini sağlayan ekibin gösterilerini ziyaret ettik. Hem kendileriyle sohbet imkânı yakaladık hem de keyifli bir günün tanığı olduk.

Zeybekten halaya

Sosyal sorumluluk kapsamında düzenlenen keyifli organizasyon huzurevinin bahçesinde düzenlendi. Bakımevinin sakinleri, personel ve

dışarıdan gelen ziyaretçilerin doldurduğu bahçede hem dans edildi hem şarkılara eşlik edildi hem de TRT Personel Halk Dansları Topluluğunun gösterisi keyifle izlendi. Bu özel organizasyonda ekip; halay, horon, Zeybek ve İç Anadolu potpurisinden oluşan bir gösteri sundu. Diğer sanatçılar da huzurevi sakinlerinin özel şarkı isteklerini kırmayarak, eskinin “hit” şarkılarını onlarla beraber seslendirdi. Mikrofonumuzu uzattığımız huzurevi sakinleri, organizasyonları düzenleyenlere teşekkür ederken, özellikle halk oyunları gösterisinin onları âdeta geçmişe döndürdüklerini ifade etti. Ofis masanızda e-postalara dalmışken, öğle arasında neşeli bir horona veya coşkulu bir zeybeğe katıldığınızı hayal

edin... Kulağa ne kadar hoş geliyor, değil mi? İşte TRT koridorlarında bu hayal, gerçeğe dönüşmüş durumda. Bu tatlı heyecanın mimarlarından, 30 yıllık TRT personeli Keziban Yüksel, “Bu bizim yıllardır hayalimizdi,” diye anlatıyor o ilk günleri. Geçen yıl, eğitmenleri Melih Şenol'un da “haydi” demesiyle o hayal ete kemiğe bürünmüş. Amaçları aslında çok basit ve bir o kadar da değerli. İç Yapımlar Dairesi Başkanlığında çalışan Hamide Kayabaşoğlu'nun dediği gibi, hayatlarına biraz “hareket” ve bolca “eğlence” katmak: “Hepimiz çalışan insanlarız; zamanımız kısıtlı. Kurum içindeki bu faaliyet, hayatına hareket etmeyi ve eğlenmeyi dâhil etmek isteyen arkadaşlarımız için en kolay ve keyifli seçenek.”

Peki bu neşeli ekip nerede, ne zaman toplanıyor? Haftada iki gün, salı ve perşembe, öğle paydosunda zil çalar çalmaz adımlar TRT'nin aynı zamanda çocuk ve genç halk dansları ekibinin de çalıştığı halk dansları salonuna yöneliyor. Eğitmen Melih Şenol yönetimindeki sayıları bazen otuza ulaşan ekip, haftada iki gün öğle tatillerinde prova yapıyor. Belirli bir yöreye bağlı kalmadan, üyelerin keyif alacağı bir repertuar oluşturduklarını belirten, kendisi de TRT Özel Kalem Müdürlüğünde çalışan Şenol, “Zeybekten halaya ve horona kadar belirli adımlar üzerinden çalışıyoruz” derken, bu özel buluşmayla ilgili duygularını paylaştı: “Ben aynı zamanda çocuk grubunun da hocalığını yapıyorum. Çalışma arkadaşlarımızın keyif alacağı şekilde bir repertuar belirledik.

Etkinlikte sergilenen Zeybek keyifli dakikalar yaşattı

Bugünkü organizasyon ilk gösterimiz olacak. Çalıştığımız süre boyunca öğrendiklerimizi gösterme fırsatının böyle güzel bir moral gösterisine denk gelmesi de bizler için anlamlı oldu.”

Bu topraklarda her dans, ayrı bir hikâye anlatır. Ege’de zeybek, efelerin heybetli cesaretini dile getirir; Doğu’da halay, omuz omuza kenetlenmiş sarsılmaz birliğin simgesidir. Karadeniz’in hırçın dalgalarından ilham alan coşkulu horon ise insanının pratik zekâsını ve tükenmeyen enerjisini sahneye taşır.

Hata yapmak güzeldir

Topluluk, dansın birleştirici gücüyle farklı departmanlardan çalışanları bir araya getiriyor. Öncesinde de Kafkas – Çeçen danslarında tecrübesi olan Muhasebe ve Finansman Dairesi Başkanlığından Kurtuluş Zafer İnan, bu ortamı da şöyle anlatıyor: “Dans bir tutkudur. Tanımadığımız çalışma arkadaşlarımızla tanışma imkânı buluyoruz. Bir hareketi yapamadığımızda utanmak yerine, birbirimizle şakalaşarak, gülerек ve tekrar ederek keyifle öğreniyoruz.” İnan, oynamanın bir yaşı olmadığını ve daha önce tecrübesi olmayanların veya çekinenlerin de rahatlıkla katılabileceğini vurguluyor.

Güzel bir vesile

Ziyaret edilen bakım merkezi, bir çift tarafından işletiliyor ve yüz yataklı. Alzheimer ve Demans hastaları başta olmak üzere her türlü hastanın bakımlarını gördüğü ve sosyalleştiği bir mekân. Tesisin kurucuları arasında yer alan Uzman Sosyolog Özge Karataş’a göre TRT grubunun organizasyonları, buradaki yaşlı konukları son derece mutlu ediyormuş. Böyle etkinliklerden sonra o haftayı geçirme şekilleri bile pozitif anlamda değişiyormuş. Bu sosyal sorumluluk projesine vesile olan kişi ise TRT 1’de görev yapan

TRT Personel Halk Dansları Topluluğu’nun üyeleri huzurevinin sakinleriyle fotoğraf da çekti

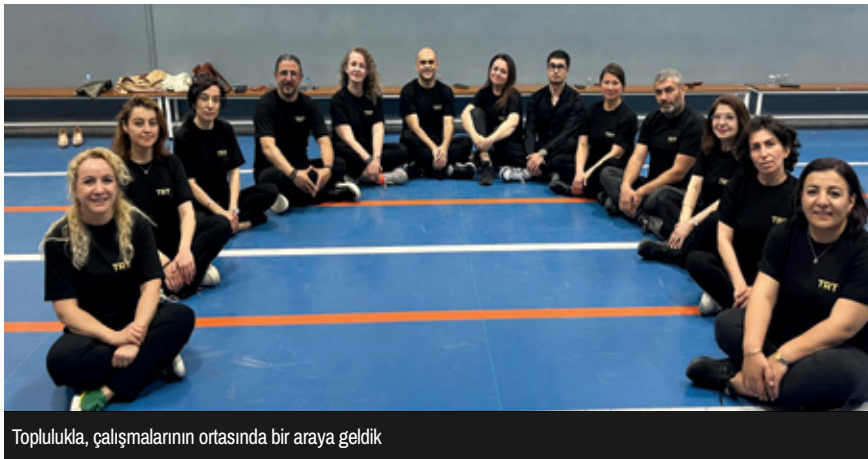
çalışma arkadaşımız Esmâ Özçelik olmuş. Kendisinden “o günün” hikâyesini dinliyoruz: “Öncelikle arkadaşlarıma bu mutluluğa vesile oldukları için teşekkür ediyorum. Bizim evde bakım gören bir teyzemiz var. Doksan üç yaşında, ben aynı zamanda

bir organizasyon planladık. Önce halay potpurisi yapacağız, sonra Rize yöresinden horon oynayacağız. Zeybek ve İç Anadolu potpurimiz olacak. Diğer sanatçı arkadaşlarımız gösterilerimiz arasında şarkı söyleyecekler. Keyifli bir gün geçirmeye çalışacağız. Bu neşeli

da ona bakıyorum. Buradaki huzur evinden de bakım konusunda destek alıyoruz. O tanışıklıktan dolayı böyle

aileye katılmak isteyenler için yeni sezon hazırlıkları ve başvuruları ağustos ayıyla birlikte başladı.

Toplulukta, çalışmalarının ortasında bir araya geldik

TRT

PERSONEL HALK DANSLARI TOPLULUĞU YENİ DÖNEM ÇALIŞMALARI BAŞLIYOR

Sporun adresi 15 yaşında

Sporun tüm renklerini aynı çatı altında buluşturan TRT Spor, yeni yaşında dünyanın prestijli organizasyonlarını, nefes kesen karşılaşmaları, efsanevi isimleri ve tarihi anları milyonların ekranına taşımaya devam ediyor.

Hayatın renklerle değil tonlarla anlatıldığı geçmişten bugüne çok yol kat etti beyaz cam. Televizyonlar değişti, programlar değişti, beğeniler değişti... Dönemin karıncalı ve cızırtılı yayınları yerini, görüntü kalitesinin gerçeklikle yarıştığı dijital yayınlara bıraktı. Teknoloji ile birlikte ilk göz ağrımız TRT de gelişti, büyüdü, çoğaldı. Değişmeyen ise sadece duygular, hisler ve o ilk günkü heyecandı. Farklı kanallar ve kulvarlarla her geçen gün yenilenen TRT, geleceği şekillendirirken yakın tarihimizin de bir numaralı belleği oldu. 1964 yılında televizyon yayınlarına başlayan TRT, spor yayıncılığında da öncü bir rol üstlendi. Türkiye’de sporun halka ulaştırılmasında TRT’nin rolü oldukça büyüktü. Tematik kanalların açılmasıyla birlikte izleyiciler bu kez TRT Spor ile tanıştı ve Kanal, yıllar boyu sporseverlerin vazgeçilmez adresi oldu. Bugüne kadar sporun tüm renklerini aynı çatı altında buluşturan Türkiye’nin spor ekranı TRT Spor, bu ay 15. yaşını kutladı.

Kurulduğu günden bu yana spor yayıncılığının öncü ismi olan TRT Spor, dünyanın prestijli organizasyonlarını, nefes kesen karşılaşmaları, efsanevi isimleri, tarihi anları milyonlarla buluşturmaya sürdürüyor.

Sahanın ve pistlerin ardındaki kahramanlar

Sporun kendisi kadar spor spikerleri de özel bir önem taşıyor yayınlara için. İlk yıllarda elbette dönemin teknik altyapısının sınırlı olması sebebiyle yayınlara sık sık kesintiye uğruyordu. Canlı yayınlara, zor koşullarda ve büyük özveriyle gerçekleşiyordu. Bu sürecin en önemli kahramanlarından biri hiç kuşkusuz TRT spor spikerleriydi. Zira bir spor spikerinin verdiği heyecan ve canlılığın, maçın atmosferine olan katkısı yadsınamazdı. Bir müsabakanın heyecanını ve dinamizmini izleyicilere aktarmak, o koşullarda büyük yetenek ve çaba gerektiriyordu. Süreci sabırla yönetmek, maç öncesi detaylı araştırma yapabilmek, heyecan ile profesyonellik arasındaki ince çizgiyi koruyabilmek, izleyici

kitlesinin beklentilerine cevap verebilmek, yaşanan aksiliklere çözüm üretebilmek, yoğun stres ve baskının üstesinden gelebilmek ve canlı yayına hazırlık süreci hiç kolay değildi. Onlar, sadece maçların anlatıcıları değil, aynı zamanda Türk spor kültürünün şekillenmesinde etkili olan birer aktördü. Spikerliğin sadece sesi iyi kullanmak olmadığı, aynı zamanda sporu iyi anlamak ve anı yaşatmak olduğu bilinciyle hareket eden pek çok isim, uzun süre izleyicinin vazgeçilmez oldu. Her birinin kendine özgü üslubu, ses tonu, kelime seçimleri ve izleyiciyi maça bağlama teknikleri de elbette şahsına münhasırdı. 1980'lere gelindiğinde TRT, teknolojik anlamda gelişmeler kaydetti. Renkli yayınlara, daha iyi kamera teknikleri ve gelişmiş ses ekipmanları spor yayınlarının kalitesini yükseltti. Bu dönemde spikerlerin anlatım stilleri de gelişmelere paralel olarak çeşitlendi. Ama TRT’nin sporu halkla buluşturan ana kanal olarak rolü ve spikerlerin bu süreçteki önemi hiç değişmedi.

Orhan Ayhan...
O, 61 yılı aşkın tecrübesiyle Türkiye’nin ilk canlı maç spikerlerinden biri ve elbette en uzun soluklu olanı... Futbol, boks ve atletizm gibi birçok branşta unutulmaz anların sesi... “Meşin yuvarlak” tanımlamasını spor lügatine sokmuş bir üstat... Dünyada en uzun kariyere sahip erkek spor spikeri ünvanıyla Guinness Rekorlar Kitabı’na adını yazdırmış bir isim...

Yeni nesil yayıncılık

2000’li yıllardan itibaren dijital teknolojinin gelişimiyle TRT spor yayınlarında da büyük değişimler yaşandı. HD yayınlara, çoklu kamera açıları, canlı skor ve istatistiklerle yayın kalitesi yükseldi. Bu değişimle beraber spor spikerliği de daha dinamik, hızlı ve interaktif bir yapıya büründü.

Son 20 yılda, spikerler maç anlatımının yanı sıra oyun analizi ve taktiksel yorumlarla yayını zenginleştiriyor. Sosyal medya entegrasyonu ile spikerler, izleyicinin sorularını, yorumlarını canlı yayına taşıyor. Futbolun dışında basketbol, voleybol, tenis, atletizm ve hatta e-spor gibi farklı alanlarda da uzmanlaşmış spikerler öne çıkıyor. TRT Spor, genç spikerlere yatırım yaparak hem deneyim hem de yenilikçi anlatım tarzı yakalıyor. Ama öte yandan değişim kaçınılmaz olsa da bir vakitler ekranlarda aşına olduğumuz o yüzler, radyolarda duymaya alıştığımız o sesler hiç unutulmuyor. Biz de bu vesileyle Türkiye’nin spor yayını tarihini ve bir zamanlar ismi TRT ile özdeşleşen, bu tarihe ışık tutan bir duayeni de kısaca yad edelim istedik.

61 yıllık tecrübe

O, 61 yılı aşkın tecrübesiyle Türkiye’nin ilk canlı maç spikerlerinden biri ve elbette en uzun soluklu olanı... Futbol, boks ve atletizm gibi birçok branşta unutulmaz anların sesi... “Meşin yuvarlak” tanımlamasını spor lügatine sokmuş bir üstat... Dünyada en uzun kariyere sahip erkek spor spikeri ünvanıyla Guinness Rekorlar Kitabı’na adını yazdırmış bir isim... Mesleğe başlamasında kendisi gibi bir duayen olan Halit Kıvanç etkili olmuş. TRT’nin açtığı

Orhan Ayhan, 61 yılı aşkın tecrübesiyle Türkiye’nin ilk canlı maç spikerlerinden biri

sınava Halit Kıvanç onun adını da yazdırınca “Emir, demiri keser.” demiş, itiraz edememiş. 165 kişilik sınavı birincilikle geçince hayatı da başka bir yöne evrilmiş. “Sınava girdim, bana bir Vietnam haberi verdiler okudum. En iyi ben okumuşum. Radyonun program müdürü Naci Serez benim için, ‘Amerikalı bir spor spikeri gibi, olağanüstü bir anlatım ve ses’ nitelemesi yaptı. İlk başta bant haberlerini okutmaya başladılar bana. Bir süre hep bant kaydıyla geçti. İlk maç anlatımım, Galatasaray - Milan maçı. 23 Ocak 1963’te Dolmabahçe’de oynanmıştı. Avrupa Kupası, yağmurlu, çamurlu, berbat bir gün. Mikrofondaki Orhan Ayhan... İşte benim yuvam dediğim TRT ile maceram böyle başladı.” sözleriyle anlatıyor Orhan Ayhan spor spikerliği kariyerinin başlangıcını. Elbette maç anlatışındaki ustalık onu çok kısa sürede aranan bir isim hâline getirmiş. Türkiye’nin tarihindeki önemli spor olaylarından biri olan 1974 FIFA Dünya Kupası’ndaki heyecanlı anlatımı ile hafızalara yer etmiş.

Olumsuzluklara rağmen

Yazının başında da dile getirdiğimiz gibi; teknik imkânların kısıtlı olduğu, canlı yayınların zor koşullarda ve büyük özveriyle

gerçekleştiği o yıllarda tüm olumsuzluklara rağmen sporun coşkusunu evlere taşıyabilmiş ve gönüllerde kocaman bir yer açmış kendine. Kimi zaman maçı anlatacağı bir kulübe bile olmadan elinde bir mikrofon ve uzun bir kordonla tüm sahayı dolaşmak zorunda kalmış. O yılları ve yaşanan değişimi samimi ve çarpıcı bir şekilde anlatıyor Ayhan: “Teknik değişti, görüşler değişti, ekonomiler değişti, hükümetler değişti. Mithatpaşa’da küçük bir stüdyoda başlayan yayıncılık tecrübesi, dünya kamu yayıncılığına yön verecek bir noktaya taşındı. Bizim zamanımızda icat olan son teknoloji, transistörlü radyolardı. Biz maç anlatırken bir taraftan kulaklıkla takip ederlerdi. Ardından televizyon yaygınlaştı, peşinden internet ve akıllı telefonlar, neler neler... Biz gazeteciliğin en zor anlarını yaşadık; örneğin ısklandırmalar. Gece maçı yoktu, gündüz oynanırdı müsabakalar. Gri havada maç anlattım. Anlatabilersen anlat. Göremiyoruz ki! Artık futbolcuların fiziklerini ezberlemiştim. Metin Oktay’ın fotoğrafını getir bana, üst tarafını komple kes, bacaklarından tanırım. Fenerbahçeli oyuncular öyle, örneğin Şeref Has. Adaleleri ezberimdedir. Şimdi öyle değil ki. TRT yayınları en son teknolojiyle yapıyor.”

İlk yıllarda elbette dönemin teknik altyapısının sınırlı olması sebebiyle yayınlar sık sık kesintiye uğruyordu. Canlı yayınlar, zor koşullarda ve büyük özveriyle gerçekleşiyordu. Bu sürecin en önemli kahramanlarından biri hiç kuşkusuz TRT'nin spor spikerleriydi. Zira bir spor spikerinin verdiği heyecan ve canlılığın, maçın atmosferine olan katkısı yadsınamazdı.

Yaşanmışlıklar, anılar...

Kim bilir kaç kuşak, spor müsabakalarını onun 'Bendeniz Orhan Ayhan' diye başlayan sesiyle dinledi... Dile kolay tam 61 yıllık kesintisiz bir kariyerdan bahsediyoruz. Nice olay, nice yaşanmışlık, nice anı sığdırmış bu 61 yılın içerisinde. Eski albümler içerisinde hiç solmayan fotoğraflara bakmak gibi o hikâyeleri dinlemek. Elbette hepsi kıymetli, hepsi özel ama unutamadığı iki anısına dikkat çekiyor duayen spiker. Gelin biz burada keselim ve okuyucularımızı onun cümleleriyle baş başa bırakalım.

"Unutamadığım iki olay var: Muhammed Ali ve Pele ile ilgili. İkisi de Allah'ın yardımıdır bana. Bir dünya gezisi yapalım dedik ailemle. Brezilya'ya gideceğiz dünya kupası için. Bir konsolos kardeşim havalimanından bizi aldı, araçta konuşurken, 'Çok enteresan zamanda geldiniz. Bugün de Pele'nin jübilesi var.' dedi. Heyecanlandım tabii ki. Ben gazeteci olacağım, Pele'nin jübilesi olacak ve burnumu sokmayacağım. Olacak şey mi? Bütün millet otelinin önünde toplanmış tezahürat yapıyor. Ben doğru içeriye daldım, hemen güvenlik geldi. Kim olduğumuzu sorunca İngilizce, 'Gazeteciyim, Türkiye'den geldim.' dedim. Şak diye bir hediye çıkardım, Hz. Ali'nin kılıcı Zülfikar. Bu bölgede istersen yumurtalı piyaz ver, yeter ki hediye olsun. Adam bayıldı. Beni Pele'nin menajerine götürdü. Şak diye menajere de bir Kütahya tabağı çıktı. Ardından Pele'yi gördüm, 20 dakika sohbet ettik, dünya şeker. Öyle bir hâl aldı ki röportaj; sonunda Pele, hanımla benim fotoğrafımı çekiyordu.

Dünyada en uzun kariyere sahip erkek spor spikeri ünvanıyla adını Guinness Rekorlar Kitabı'na yazdırmış bir isim (Orhan Ayhan)

Yıl 1971, dünyada yer yerinden oynuyor. Muhammed Ali ile Joe Frazier, 15 rauntluk bir maçta karşı karşıya gelecek. TRT, bu maçı yayımlama kararı aldı, anlatım için beni İstanbul'a çağırdılar, hiç düşünmeden kabul ettim. O gece heyecanımdan uyuyamadım. Saat 4 gibi stüdyoya gittim ama bir kameraman dışında kimse yok. O sırada genç bir çocuk içeriye girdi. Çocuğun ismi Sezai Aydın, kariyerinin ilk maç anonsunu yapacaktı. İşte o Sezai Aydın, daha sonra Rocky filmlerinin sesi oldu. Sezai gittikten sonra mikrofona geçtim; maç başladı, inanılmaz bir çekişme. Son rauntta ise Frazier'ın kroşesi, Muhammed Ali'yi yere serdi. Hemen kalktı ama son rauntta yere düşmesi maçı Frazier lehine çevirdi. Onu ilk tanışışım bu şekilde oldu. Tarihler 24 Mayıs 1976'yı gösterdiğinde Muhammed Ali ile Richard Dunn, Münih'teki müsabakada karşı karşıya geldi bu kez. Muhammed Ali ile röportaj talebimi ilettim. Bana bir kokart taktılar direkt Muhammed Ali'nin odasına girebileyim diye. Yahu yakın arkadaşı Frank Sinatra'nın görüşme talebini reddeden adam beni nasıl kabul etsin? Neyse foto muhabirimi de aldım, daldım soyunma odasına... Ali son derece öfkeli, 'Biz Türkiye'den geliyoruz. Sizin de bildiğiniz üzere orası Müslüman bir ülke ve ben oranın spikeriyim. Ülkemizde inanılmaz derecede sevilirsiniz, hatta boks izlemeyen kadınlar bile sana olan hayranlıklarından gece maçlarına kalkıyorlar' deyince yumuşadı. 20 - 25 dakika sonra maçı vardı. Konsantrasyonunu bozmak

istemedim. Ona Türkiye'yi, gelenekleri, biraz da boks kültürünü anlattım ve odadan ayrıldım. Olaydan 4 ay sonra Necmettin Erbakan, Ali'yi Türkiye'ye davet etti. Bu daveti kabul etmesinde benim attığım temellerin önemli olduğuna inanıyorum. Ali'nin kaldığı otele gizlice personel servisiyle girdim. Daha sonra Ali ile sohbet ettik. 3 Haziran 2016'da Muhammed Ali, bir süredir verdiği yaşam mücadelesini kaybetmişti. Ali'nin vefat haberi gelir gelmez Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın davetiyle Amerika'ya gittik. Törenin olduğu yerde gördüklerim inanılmazdı. O dev adam, yenilmez adam, tabutun içinde duruyor ve efsaneler yarattığı arenanın önünden cenazesi gidiyor. 61 yıllık serüvenimde sanırım en çok etkilendiğim an bu oldu."

Yedi farklı olimpiyat organizasyonu

Kendisinin de her zaman söylediği gibi severek yapılan meslek insanı yaşama bağlar. 1972 Münih, 1996 Atlanta, 2000 Sidney, 2004 Atina, 2008 Pekin ve 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda boks, tekvando, güreş ve judo karşılaşmalarını anlatan Orhan Ayhan; geçtiğimiz yıl Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları Kadınlar 57 kiloda mücadele eden millî boksör Esra Yıldız Kahraman'la Malili rakibi Marine Fatoumatta Colette Camara'nın mücadelesini sunarak kariyerinde 7. kez olimpiyatta spikerlik yapmış oldu. Elbette önünde arkasında çok büyük bir emek var, ilmek ilmek işlenmiş... Umuyoruz ki daha uzun süre spor tarihine ışık olmaya devam edecek.

Giresun'dan Houston'a bir yıldızın hikâyesi

Millî takımımızın da yer aldığı EuroBasket 2025, 27 Ağustos - 14 Eylül tarihleri arasında TRT'de yayınlanacak. Turnuvadan hemen önce millî takımımızın yıldızı Alperen Şengün'ün kariyer yolculuğunu sayfalarımıza taşıdık.

Anonim bir söz der ki: "Peşinden gidecek cesaretin varsa tüm hayallerin gerçek olabilir." Kurduğunuz hayaller ne kadar imkânsız görünürse görünsün, isterseniz, çalışırsanız ve inanırsanız hayallerinize kavuşabilirsiniz. Eğer inanmıyorsanız hayata Giresun'da küçük bir evde başlayıp sadece 23 yılda, önce ABD'nin Houston eyaletine ardından da "All - Star" olarak San Francisco'daki dünyanın en büyük basketbol sahnesine, oradan da NBA Playoff'larına

ulaşan genç bir basketbolcuya, Alperen Şengün'e sorun. Alperen Şengün'ün Giresun, Balıkesir ve İstanbul aktarmalı yolculuğu Houston'da başarıyla devam ediyor.

Küçük şehir, dev adımlar

Alperen Şengün, fındığıyla, çayıyla, Mavi Göl'üyle, Kümbet Yaylası'yla, karalahana çorbasıyla, turşu kavurmasıyla, kaleleri ve şelaleleriyle bildiğimiz Giresun'da 2002 yılında doğdu. Türkiye'de "basketbol şehri" olarak bilinen bazı şehirlerimiz vardır: İzmir,

Balıkesir, Ankara, Bursa gibi ama Giresun o şehirlerden bir tanesi değildi. Şanslıydı ki balıkçılık yapan babası Kemal Şengün'ün kendisi de vaktinde basketbol oynamış bir sporseverdi. Baba Şengün, önce Alperen'in ağabeyi Alican'ın basketbolcu olması için uğraşmış, ardından Alperen'in yeteneğini fark edince onu, lisede beraber aynı takımda oynadığı basketbol antrenörü Salim Taslı'ya emanet etmişti. ABD'de basketbol antrenörlüğü eğitimi de almış Salim Hoca, Giresun'a gelerek ilkokul çocuklarından oluşan yirmi dört takım kurmuştu. Giresun

Alperen Şengün, 2024 - 2025 sezonunda bininci asistine ulaşarak NBA tarihinde bin asist barajını en genç yaşta geçen pivot oldu. Ayrıca, 2 bin sayı, bin ribaunt ve 500 asist barajını geçen en genç Rockets oyuncusu olma ünvanını da kazandı.

Üniversitesi ve hayırseverlerin de desteğiyle salon, malzeme, pota gibi malzemeler temin edildi. Alperen de burada basketbola başladı. Alperen, yeteneğinin yanında hocalarını dinleyen, esprili, enerjik, aynı zamanda liderlik özelliği de olan bir çocuktü; Denizli'de gerçekleşen Türkiye Minikler Basketbol Şenliği'nde o zamanki ismiyle Bandırma Banvitspor tarafından transfer teklifi aldı. Henüz 12 yaşındayken ailesinden ve arkadaşlarından ayrılarak Bandırma'nın yolunu tuttu.

On altı yaşında parkede

Alperen, Bandırma Banvitspor'un altyapısında genç oyuncu sözleşmesi imzaladı. Hiç bilmediği bir şehirde, büyük bir yatakhane, kimseyi tanımayan, ailesine düşkün ama onlardan da uzakta yapayalnız bir çocuktü. Özellikle ilk üç ayında defalarca kaçıp eve dönmeyi istedi, ailesinden ve hocalarından aldığı destekle ayakta durmayı başardı. Zamanla Bandırma'ya alıştı. Henüz 16 yaşındayken kulübüyle profesyonel olan Alperen, bir alt ligde mücadele eden Bandırma Kırmızı'da ilk resmî maçına çıktı. Profesyonel olarak ilk maçını 13 Ekim 2018'de oynayan Alperen Şengün, genç bir oyuncu olarak sezonu 10,8 sayı, 6,8 ribaunt ve 1,2 asistle tamamladı. Türkiye Basketbol Federasyonu aynı yıl altyapılarda oynayan genç oyuncuların gelişimini sağlamak için yeni bir projeye başladı. Federasyon tarafından kurulan "Basketbol Gençler Ligi"ni takım arkadaşlarıyla kazanan Alperen Şengün, finalde Anadolu Efes karşısında maçı 26 sayı, 21 ribaunt, 4 top çalma ve iki blokla tamamlayarak En Değerli Oyuncu (MVP) ödülünü kazandı.

Aslında yüzücü olacaktı

Alperen, hayatında ikinci kez yol ayrımıyla karşılaşacaktı. Sponsoru çekilen, ismi Bandırma BK olarak değişen takımı maddi imkânsızlıklar yüzünden faaliyetlerine

Alperen Şengün'ün Giresun'daki ilk hocası Salim Taslı, Giresun'da koçluğa devam ediyor

Alperen Şengün, Golden State Warriors savunmasıyla mücadele ediyor

son verince, kendisini bir anda takımsız hâlde bulmuştu. Bandırma BK, Türkiye'nin önemli altyapıları arasındaydı. Alperen de bu ortamda neredeyse günün tamamını basketbola ayırılabiliyordu: Ribaunt, post-up, bire bir özel çalışmalar gerçekleştiriyordu. Günde çift idman yapıyor ve sabahdan gece yarısına kadar parkede çalışabiliyordu. Ahmet Gürgen ve Muharrem Candesteci'nin gözetimi altında, bugün onu özel bir oyuncu hâline getiren niteliklerinin çoğunu orada kazandı. Bu kulüp kapandıktan sonra ise Beşiktaş'la anlaştı. Aslında spora uzun boyu sebebiyle yüzücü olarak başlayan Alperen, bir liman şehri Giresun'dan yine

başka bir liman kentine, İstanbul'a taşınmıştı. Beşiktaş İcrypex forması altında Basketbol Süper Ligi'nde, millî takımlarda ve Avrupa kupalarında boy gösteren, ciddi şekilde fark da yaratan Alperen, Koronavirüs pandemisinin gölgesinde oynanan zorlu 2020 - 21 Basketbol Süper Ligi sezonunda çıktığı 29 maçta; maç başına 28 dakikada 19,2 sayı, 9,4 ribaunt, 2,5 asist, 1,3 top çalma ve 1,7 blok ortalaması yakaladı. Sadece 18 yaşında gösterdiği bu performansla Alperen Şengün, o yılın ligde en değerli oyuncusu seçildi. Bir sonraki yıl, Alperen'in hayatını sonsuza kadar değiştirecekti.

Alperen, idollerinden birisi olarak gördüğü Sırp süperstar Nikola Jokic ile hem NBA'de hem de millî takımlar düzeyinde mücadele ediyor

Alperen, millî takım seviyesinde ilk çıkışını genç millî takımla yaptı. Özellikle 2019 FIBA U18 Avrupa Şampiyonası'nda sergilediği performans büyük dikkat çekti. O turnuvada 11,9 sayı, 9,0 ribaunt ve 2,0 asist ortalamalarıyla oynadı; Türkiye'nin turnuvayı dördüncü sırada tamamlamasına katkıda bulundu.

Alperen Şengün, 2021 NBA Draft'ında 16. sırada NBA'e "merhaba" demişti

"Houston, bir problemimiz var!"

Türkçe "Ulusal Basketbol Birliği" olarak çevirebileceğimiz NBA, dünyanın en büyük spor organizasyonları arasında yer alıyor ve tüm dünyadan gelen elit oyuncular, devasa bütçelere sahip 30 NBA takımında yer alabilmek için zorlu bir mücadeleye giriyorlar. Her takımda 15 oyuncu olduğunu düşünürsek, NBA'de dünyanın en iyi 450 basketbol oyuncusunun yer aldığını söyleyebiliriz. NBA'deki işleyiş, Avrupa basketbolundan biraz daha farklı. Burada ligden düşme yok, normal sezonda 80'den fazla maç oynanıyor. En iyi ilk 16 takım Playoff'lara girmeye hak kazanıyor. NBA'de yine Avrupa'daki gibi transfer sistemi yok. "Draft" denilen özel bir seçim sistemi var. Her yıl, o sezonu bitirdikleri pozisyona göre takımlar, Draft'a giren oyuncular

kendi takımlarına ekleyebiliyorlar. "Lotarya" denilen bu çekilişe Playoff'lara katılmayan 14 takım dâhil oluyor. Bu takımlar arasında bir kura düzenleniyor. Bu sistemle, en iyi oyuncuyu o anda en kötü performans gösteren bir takım kadrosuna katabildiği için nispeten bir adalet sağlanmış oluyor. Her yıl NBA seçimlerine katılan binlerce oyuncu arasında draftta ne kadar yukarıda yer alırsanız, bu bir anlamda gideceğiniz takım için de o kadar önemli olacağınız anlamına geliyor. Alperen'in yetenekli olduğu bilinse de seçildiği yer beklentisinin çok altında kalmıştı. Genç basketbolcumuz, 2021 Draft'ında Oklahoma City Thunder tarafından on altıncı sırada seçilirken, oyuncunun haklarını ise Houston Rockets almıştı. Draft'ın ardından açıklamada bulunan 19 yaşındaki Alperen, bir an önce NBA maçlarının başlamasını beklediğini ve efsane oyuncularla sahaya çıkmak istediğini belirtti. Takımı Houston Rockets, NBA'in şampiyonluk görmüş köklü takımlarından olsa da uzun süredir başarıya uzaktı. Şimdi Alperen'in seçildiği draftta ikinci sırada seçilen Jalen Green ve Alperen Şengün öncülüğünde, genç bir çekirdekle yeni bir yapı kurmaya çalışacaktı. Alperen, Houston şehrinin merkezindeki George Bush Havalimanı'na indiğinde önünde bir belirsizlik vardı. Houston, ABD'nin en büyük şehirleri arasındaydı. NASA'nın merkezi de burada olduğu için takım "Rockets - Roketler" ismini almıştı. Ayrıca, Houston Rockets'taki yeni koçu Stephen Silas'ın da ilk takım çalıştırma deneyimiydi.

Alperen Şengün, 2007'de Mehmet Okur'dan tam 18 yıl sonra All-Star karşılaşmasında forma giyen ikinci Türk oyuncu oldu; dört dakika sahada kalarak 4 sayı, 1 ribaund üretti.

Takımda kadro kalite sorunu da olduğu için Şengün, ilk sezonunda yeteneklerini sergilemeye başladı. Rockets'ın yeniden yapılanma sürecinde olması, ona zamanla daha fazla süre ve sorumluluk alma fırsatı sundu. Zaman zaman yedeğe düşse de ilk sezonunda maç başına 9,6 sayı, 5,5 ribaunt ve 2,6 asist ortalamalarıyla oynadı. Bu istatistikler, onun potansiyelini ve yeteneklerini gözler önüne serdi. Özellikle zaman zaman attığı fantastik paslar ve sayılarla, NBA'i takip eden basketbol severlerin favori oyuncularından bir tanesi hâline geldi. İkinci sezonunda performansını yükseltse de takımı çok parlak bir performans gösteremedi. Dolayısıyla sezon sonunda koç değişimi oldu. 2023 - 2024 sezonunda yeni koç Ime Udoka'nın göreve gelmesiyle birlikte, takım daha disiplinli ve savunma odaklı bir oyun tarzı benimsedi. Udoka'nın liderliğinde, Rockets genç yeteneklerini daha verimli kullanmaya başladı ve bu da takımın performansına olumlu yansıdı. Üçüncü sezonu olan 2023 - 2024 sezonu, Şengün'ün kariyerinde bir dönüm noktası oldu. Bu sezonda, maç başına 18,3 sayı, 9,1 ribaunt ve 5,4 asist ortalamalarıyla oynayarak ligin dikkatini çekti. Özellikle 5 Mart 2024 tarihinde San Antonio Spurs'e karşı oynadığı maçta 45 sayı ve 16 ribauntluk performansı, onun yeteneklerini bir kez daha kanıtladı. Bu performans, bir Türk oyuncunun NBA'de attığı en yüksek skor olarak tarihe geçti. NBA Draft'ında dördüncü sıradan seçilen Amen Thompson, Houston Rockets'ın genç ve dinamik kadrosuna önemli bir ekleme oldu. Thompson'ın atletizmi, oyun kurma becerileri ve savunmadaki etkinliği, Rockets'ın oyun planına çeşitlilik katmıştı.

Yeni sezon, yeni umutlar

Alperen Şengün, 2024 - 2025 sezonunda âdeta bir kahraman gibi Houston Rockets'ı yıllardır hasret kaldığı Playoff sahnesine taşıdı. Kariyerinin başındaki zorluklara göğüs gererek koç Ime Udoka'nın güveniyle

2025 NBA All-Star maçı, ABD'nin en büyük eyaletlerinden Kaliforniya'nın San Francisco şehrinde düzenlendi

potansiyelini tam anlamıyla sergileyen Alperen, bu müthiş gelişimini kariyerinin ilk All-Star seçilmesiyle taçlandırdı. Takımının başarısı için enerjisini savunmaya ve ribauntlara adanmış millî sporcumuz, maç başına 10,3 ribaunt ile kariyer rekoru kırarken Steven Adams ile kurduğu "İkiz Kuleler" ile de rakiplere pota altını dar etti. Bu olağanüstü normal sezon performansını, kariyerinin ilk ve en zorlu sınavı olan Playoff'lara taşıyan Alperen, Golden State Warriors serisinde skor bulamadığı anlarda dahi mücadelesi, ribauntları ve kritik savunmasıyla takımını ayakta tutan isimler arasında yer aldı. Yedi maçlık nefes kesen serinin sonunda istatistik kağıdına yansıyan 20,9 sayı ve 11,9 ribauntluk ortalamaları, onun sahadaki tükenmeyen azminin ve savaşı ruhunun en net kanıtıydı. Yedi maç süren serinin sonunda ise kazanan, tecrübesiyle Golden State Warriors oldu.

Sırada şampiyonluk var

Houston Rockets, Batı Konferansı'nı ikinci sırada bitirerek zaten gelecek sezon için fazlasıyla iddialı bir konumdaydı. Ancak organizasyon, sadece birkaç hafta içinde yaptığı hamlelerle kendisini "sürpriz bir aday" olmaktan çıkarıp, ligin en büyük şampiyonluk favorilerinden birine dönüştürdü. Bu devasa dönüşümün

ilk ve en önemli adımı, uzun süredir spekülasyonu yapılan Kevin Durant takasının gerçekleşmesiydi. Rockets, bu efsanevi skoreri kadrosuna katmak için Jalen Green, Dillon Brooks ve onuncu sıra draft hakkı gibi önemli varlıklarından vazgeçti. Fakat bu bedel, özellikle geçen sezon Playoff'ta Golden State'e karşı yaşanan ilk tur mağlubiyetinde eksikliği acı bir şekilde hissedilen hücum gücünü takıma getirdiği için alınabilir bir risk. Alperen'in merkezinde kurulan bu sezonun Rockets'nın oyun kurucusu Fred VanVleet ile beklentilerin altında, görece uygun bir kontratla yeniden anlaşarak takımın omurgası sağlamlaştırıldı. Serbest oyuncu piyasasından ise hem savunması hem de hücumuyla katkı verecek olan kanat oyuncusu Dorian Finney - Smith ve takımın eski pivotu Clint Capela gibi son derece zekice eklemeler yapıldı. Capela'nın dönüşü, Alperen Şengün ve Steven Adams'ın bulunduğu pota altına farklı bir dinamizm ve derinlik kattı. Tüm bu hamleler sonucunda Houston Rockets, bahis şirketleri tarafından son şampiyon Oklahoma City Thunder'ın hemen ardından NBA şampiyonluğunun en büyük ikinci favorisi konumuna yükseldi. Artık takım için geriye tek bir şey kalıyor: Kâğıt üzerindeki bu muazzam gücü, parkede

Alperen Şengün'ün oyun stili, sık sık Denver Nuggets'ın yıldızı, NBA'de 2 kez MVP ödülü sahibi Nikola Jokic ile karşılaştırılıyor. Her iki oyuncu da yüksek basketbol zekâsı, pas yetenekleri ve oyun kurma becerileriyle tanınıyor.

gerçeğe dönüştürmek. Takımın geneline bakıldığında ise Alperen Şengün ve Amen Thompson'ın artık birer yıldız olduğu kabul edilirken, bu sezonun en büyük potansiyel sürprizinin Jabari Smith Jr.'dan gelebileceği vurgulanıyor. Özellikle Kevin Durant ile çalışmasının ardından üç sayılık atış yüzdesini ve savunmasını bir üst seviyeye taşıması hâlinde, Smith Jr.'ın takımın kilit oyuncularından birine dönüşme potansiyeli bulunuyor. NBA uzmanları Alperen'in takımı için "olumsuz senaryo"nun hücumdaki verimlilik sorunu olabileceğini ifade ediyorlar. Takımın, özellikle dış şutlarda istenen yüzdeyi yakalayamayıp zor atışlara yönelmesi durumunda, sahip olduğu yıldız gücüne rağmen hücumun beklentilerin altında kalabileceği belirtiliyor.

Kırmızı - Beyaz

Alperen'in spor kariyeri şu anda olduğu gibi yazılara konu olsa da aslında henüz

23 yaşında bir sporcu ve kariyerinin hâlâ başında sayılır. Kendi takımının ve millî takımımızın lider oyuncular arasında yer alıyor. 27 Ağustos - 14 Eylül arasında TRT'de yayınlanacak EuroBasket 2025 için hedef ne mi? Cevabı kendisi veriyor, hem de hiç lafı dolandırmadan: "Hedefimiz tabii ki madalya." Alperen omuzlarındaki sorumluluğu hissediyor: "Uzun zamandır büyük bir başarı elde edemedik. Umarım ülkeme o hissi ve duyguyu tekrar yaşatabilirim. Eğer herkes odaklanır ve kazanma arzusuyla oynarsa, harika şeyler başarabileceğimize inanıyorum. Madalya kazanabileceğimize inanıyorum." Bu

özgüvenli ve iddialı duruş, sadece ay-yıldızlı forma için geçerli değil elbette. Alperen, artık evi gibi gördüğü Houston'da da gözünü en tepeye dikmiş durumda. Alperen, Anadolu Ajansı'na verdiği röportajda istediği hedefi de gösterdi: "Hedefimiz şampiyonluk. Herkes bunu istiyor. Umarım Houston şehrine bunu verebiliriz." Takımın yeni tecrübeli oyuncusu Kevin Durant'ın yaşıyla ilgili endişelere ise tek bir cevabı var: "Onun yaşı önemli değil, o Kevin Durant." NBA'e giderken etrafındaki "yapamazsın, geri dönersin" seslerini nasıl duymazdan geldiyse, şimdi de zirveye giden yolda aynı kararlılıkla yürüyor. O günleri ve bugünlere

nasıl geldiğini ise her genç sporcuya ders olacak şu sözlerle anlatıyor: "NBA'de kalmak kolay değil çünkü her sezon 60 yeni oyuncu geliyor. NBA'de sadece en çok çalışanlar hayatta kalabilir. Bunu bilerek, her sezon kendimi ve oyunumu geliştirmeye çalışıyorum."

İdolü Nikola Jokic

Alperen Şengün'ün oyun stili, sık sık Denver Nuggets'ın yıldızı, NBA'de iki kez MVP ödülü sahibi Nikola Jokic ile karşılaştırılıyor. Her iki oyuncu da yüksek basketbol IQ'su, pas yetenekleri ve oyun kurma becerileriyle tanınıyor. Şengün'ün asist kabiliyeti ve saha görüşü, onu modern pivotlar arasında özel bir yere koyuyor. Ayrıca, her iki oyuncu da Avrupa basketbol kültüründen gelerek NBA'de başarılı olmalarıyla dikkat çekiyor. Alperen Şengün yalnızca basketbol sahasında değil, saha dışında da karakteri ve enerjisiyle NBA'de kendine özgü bir yer edinmiş durumda. Houston Rockets'ın genç yıldızı, kısa sürede takım arkadaşları, koçları ve taraftarları tarafından sevilen bir figür hâline geldi. Türk basketbol kültürünü, bize özgü kültürel farkları, eğlenceli ve neşeli tavrımızı NBA'e taşıyan Şengün, çalışkanlığı, mütevazılığı ve sempatik tavırlarıyla da dikkat çekiyor. NBA'e ilk adım attığında İngilizcesi oldukça sınırlı olan Alperen, zaman içinde büyük bir gelişim gösterdi. İlk sezonlarında takım arkadaşları ve koçlarıyla iletişim kurmakta zorlanırken, zamanla dil becerilerini geliştirerek hem sahada hem de saha dışında kendini daha iyi ifade etmeye başladı. Röportajlarında

ve basın toplantılarında özgüveni artarken, kendine has esprileri ve rahat tavırlarıyla Amerikalı medya mensuplarının da ilgisini çekmeyi başardı. Sosyal medyada da Alperen'in etkisi giderek artıyor. Rockets taraftarları, ona "Turkish Joker" veya "Baby Jokic" (Bebek Jokic) lakabını yakıştıırken, bu benzetme hem oyun stili hem de eğlenceli kişiliğiyle Nikola Jokic'e olan benzerliğine gönderme yapıyor. Saha dışında da oldukça çalışkan bir isim olan Şengün, ekstra antrenmanlara ve kişisel gelişime büyük önem veriyor. Sezon dışında özellikle Türkiye'de gerçekleştirdiği ve bireysel antrenörlerle yaptığı çalışmalarda her yıl, "heybesine" ya da Amerikalıların deyimiyle "cephanesine" yeni silahlar ekliyor. İlk geldiğinde pota altındaki savunmasıyla eleştirilen genç basketbolcumuz, savunma anlamında ciddi mesafe kaydetti. İlk geldiğinde şutu biraz sorunluydu, özellikle orta mesafede kendine özgü "flamingo" atışıyla belirli bir

şut kalitesi yakalamayı başardı. Alperen Şengün'ün önündeki en büyük hedeflerden bir tanesi ise üç sayılıklarda ciddi bir tehdide dönüşebilmek. Alperen Şengün'ün NBA'deki başarısı, Türkiye'deki genç basketbolcular için de büyük bir ilham kaynağı oldu. Onun mütevazı bir şehirden basketbolun zirvesine çıkması, insanlara, özellikle genç çocuklara örnek oluyor. Sosyal medyada, genç Türk basketbolcuların Şengün'ün oyun tarzını analiz edip örnek aldığı birçok paylaşım görmek mümkün. Alperen'in sahada gösterdiği liderlik ve çalışkanlık, sadece Houston'da değil, Türkiye'de de yankı buluyor. Onun başarısı, Türkiye'den NBA'e giden oyuncuların sayısının artması için de önemli bir motivasyon kaynağı olmaya devam ediyor. Sırbistan'ın kaptanı olan Jokic'in EuroBasket 2025'te Alperen ve Türkiye ile karşılaşma ihtimali de var. Siz bu satırları okuduğunuzda bu büyük buluşma belki de gerçekleşmiş bile olacak.

Geçmişin izlerine dokunmak

TRT Belgesel'den dikkat çeken bir yapım daha ekrana geliyor. “Antika Dedektifi” isimli program, geçmişten günümüze gelebilmiş eşyaların gizemli dünyasını aralayarak, antikaların büyüleyici koridorlarında bir yolculuğa çıkıyor. Kanal, gizemli olduğu kadar maddi ve manevi olarak değeri yüksek, tarihsel bir maceraya izleyicisini çağırıyor.

Yıllarını antika dünyasında geçiren, bu özel eşyaların izini eskimeyen dostluklarla süren Hamza Demirkapu, Antika Dedektifi olarak yeni bir sayfa açıyor ve hikâyesine TRT Belgesel ekranında devam ediyor. En büyük tutkusu, zamana direnen ve yaşanmışlıkla değer bulan eşyaların izini sürmek. Bu, sadece bir iş ya da alışveriş değil onun için: Antikaların renkli dünyasında adım adım bir yolculuk; merak uyandıran,

şaşırtıcı ve kültürel bir tecrübe... Demirkapu, bu sayede zamana meydan okuyan eşyaların sesini meraklılarına iletiyor. TRT Belgesel'de izleyicisiyle buluşan ve kısa sürede geniş bir ilgi uyandıran “Antika Dedektifi”, hem antika dünyasının hem de geçmişin peşinde olanların dikkatini çekmeyi başarıyor.

Aynı insan gibi

Hüzün, aşk, sevinç, gözyaşı, coşku, sevgi, endişe, yalnızlık... Kısaca tüm duyguların

tamamını zaman içerisinde bünyesinde toplayan insanoğluna, bu anlamda en yakın olan varlıklardır eşyalar... Kullanıldıkça, bize dair ne varsa tanık olurlar. Dile gelseler unutilan, unutulamayan neler neler anlatırlar kim bilir. Âdeta geçmişin fısıltıları işlemiştir her bir öğelerine. Yıllar geçtikçe solgunlaşır, çizilip, yırtılıp berelenirler ama bu onları daha da değerli kılar; aynı insan gibi... Yüzyıllar ötesinden kalan bir eşyaya dokunduğunuzda, ilk sahibinin sesi olmak istercesine bir enerjiyle karşılık verir size.

“Antika Dedektifi”, objelerin tarihini anlatmakla kalmıyor; aynı zamanda bireysel ve toplumsal hafızayı da gün yüzüne çıkarıyor. Her bölümde, farklı antikacılar, koleksiyonerler ve sıra dışı eşyalarla izleyici; bazen geçmiş tarihlerle, bazen de kendi çocukluk hatıralarına dönüyor.

Kuşaklar sonrasına bir selam çakar sanki... Yeniliklerinin yerini artık yaşanmışlık alsa da zamanının zevkini, tarzını, kullanım şeklini, moda renklerini ve duygu hâllerini yansıtırılar bugüne. Ebediyete intikal edenlerden, atalarımızdan miras; şahsi tarihimizden bir iz olurlar. Zamanında babamızın alın teri, annemizin göz nuru, dedemizin emeği, nenemizin sırdaşı olmuşlardır; bu nedendendir ki anıları ispatlayan sessiz şahitlerdir onlar. Kimi zaman gözyaşıyla ıslanmış, kimi zaman müjdeli bir haberde var olmuşlardır. Bazen seneler öncesinden uzanan, tutunacağımız bir dal bazen de yapılışını hayret ve hayranlıkla izlediğimiz bir obje olduklarından en nadide mekânda koruyup, kollarız “müzelere layık”larımızı bir bekçi gibi. Nostaljinin dokunulabilir hâli olduklarından biraz da hüzün barındırırlar kuşkusuz... Baktıkça onlara hatırlarız, yaşarız, anlarız belki de pek çok şeyi... Geçmiş ile geleceği birbirine bağlarken sınırsız hayata, hatta insana tutunmalarıdır onları eşsiz

Hamza Demirkapu, Antika Dedektifi olarak yeni bir sayfa açıyor

kılan. Artık kullanım dışı kalsalar bile vakur dururken nadirliği, özgünlüğü, işçiliği ve estetiği ile yeni bir ad alırlar, bir yüz yıl sonra: Antika...

Her eski eşya antika değildir

Antika, maddi değeri olan, eski, taşınabilir eşya demek. Ancak üstünkörü verdiğimiz bu tanımın barındırdığı özellikler, oldukça kıymetli bir sonucu da yanında getiriyor: Kültürel ve tarihsel değer. Genel olarak yaşı yüz yıl veya daha eski olan eşyalar için kullanılan bir terim olan antika; orijinallik, kondisyon, dönemsel özellikler taşıması, ender bulunurluk, köken bilgisi ve boyut gibi özellikleri ile değerlendiriliyor. Yani bir eşyanın eski olması, antika olduğu anlamını taşımıyor. Bir eşyanın antika sayılabilmesi için yapıldığı yerin ve zamanın kanıtlanması gerekebilir.

Ürünün hangi fabrikada yapıldığını ya da hangi ustanın elinden çıktığını belirten işaretler uzmanı tarafından teyit edilmelidir. Antikalar, ünlü bir kişiye, belli bir tarihsel döneme, bilinen bir sanatçıya ya da zanaatkâra ait olabilir. Ve özelliklerine göre diğerlerinden böylece ayrışabilir. Bir İngiliz antikasının, Kral George ya da Kraliçe Victoria dönemlerinde yapıldığı için onların ismiyle anılması gibi. Bir Fransız antikasının XV. Louis ya da Napolyon dönemiyle ilişkilendirilebilir. Örneğin; 12. yüzyıl Anadolu Selçuklu rahlesi, yapıldığı dönem; 16. yüzyıl İznik çinisi, yapıldığı yerden dolayı özel değer taşıyor.

Antikalar, eski eşyalardan çok daha eskidir

Cam, metal, seramik veya porselen eşya, saat, mobilya, halı, kilim, gümüş obje, işlemeli bez, kadife, yatak örtüleri, avize, tablo, resim, kartpostal, efemera, pul, eski para, radyo, telefon, daktilo, mekanik eşya, el yazması kitap, çizgi roman, taş plak, plak, pikap, askerî kıyafetler, kılıç, kama, madalya, nişan, lamba koleksiyoncuların en çok ilgi gösterdikleri bazı antika ürünler olarak sıralanabilir. Değerli bir yatırım aracı olan antikayı koleksiyoncular, sadece maddi bir araç olarak görmekle kalmaz, bu eşyaların arkasındaki tarih ve hikâyeleri keşfetmekten de keyif alırlar. Koleksiyonculuk, aynı zamanda kültürel bir mirası koruma ve yaşatma amacını taşır. Günümüzde her tür objenin taklidi yapılabilmekte. Bu nedenle de bazı antikaların replikaları mevcut. Satın aldığımız ya da sahip olduğumuz ürünün orijinal olduğundan emin olmak gerekir. “Antika” ve “vintage”,

Her eski eşya antika değildir

Hamza Demirkapu kimsenin fark etmediği eşyaları buluyor

“Çok önemli objelerle, çok farklı insanlarla bir araya geliyoruz. Onlarla tanışmak çok keyifli. Evinin bir odasını antikalarına ayıran da var, onlar için bir ev yapıp arada ailesinden ayrı eşyalarıyla yaşayan da...”

Yapımcı Talha Gülören

koleksiyonluk eşyalardan bahsederken genellikle birbirinin yerine kullanılsa da bu terimler arasındaki farkı bilmek önemli. Elbette bu tespitte, isim sahibi koleksiyoncular, tarihçiler ve meraklılar ön plana çıkar. Antikalar, eski eşyalardan çok daha eskidir ve bir eşyanın antika değerini ortaya koyabilmek için konu hakkında bilgi birikimine sahip olmak gerekir.

Anyor, buluyor, satıyor!

Bu bilgiler ve daha fazlası, TRT Belgesel programı “Antika Dedektifi”nde keyifli sohbetler eşliğinde yer alıyor. Konunun meraklıları ve yeni ilgi duyanlar için antika dünyasının tüm detayları bu yapımdan ekrana yansıyor. “Antika Dedektifi”, klasik olarak objelerin tarihini anlatmakla kalmıyor; aynı zamanda bireysel ve toplumsal hafızayı da gün yüzüne çıkarıyor. Her bölümde farklı antikacılar, koleksiyonerler ve sıra dışı eşyalarla izleyici; bazen geçmiş tarihlerle, bazen de kendi çocukluk hatıralarına dönüyor. Programın sunucusu ve aynı zamanda antikaların izini süren Hamza Demirkapu, izleyiciyi âdeta geçmişin tozlu

raflarında gezdiriyor. Arayıcı - toplayıcı esnafının son örneklerinden biri olan Hamza Bey; eski evlerde, pazarlarda, tezgâhlarda kimsenin fark etmediği ürünleri buluyor ve yeni sahiplerine ulaştırıyor. Oldukça heyecanlı olan diğer kısım ise Hamza Demirkapu’nun ürünleri alıp satarken yaptığı pazarlıklar. Her seferinde riske girip ürüne hak ettiği fiyatı vererek almaya çalışırken, işin sonunda “Acaba kazanabilecek mi?” duygusu hiç kaybolmuyor.

Hem estetik hem de heyecanlı

Belgeselin yapımcılığını Talha Gülören yaparken, yönetmen koltuğunda Emin Kılıçtaş oturuyor. Yapım, yeni sezonunda da izleyiciyi saklı kalmış eşyalara ve onların hikâyelerine götürmeye hazırlanıyor. Yeni

sezon çekimlerinin bir yandan devam ettiğini aktaran yapımcı Talha Gülören, “Objektif olarak, Antika Dedektifi’nin ekrana çok yakıştığını düşünüyorum. Özellikle farklı giyim tarzıyla da izleyicinin hoşuna gitti. Çok önemli objelerle, çok farklı insanlarla bir araya geliyoruz. Onlarla tanışmak çok keyifli. Evinin bir odasını antikalarına ayıran da var, onlar için bir ev yapıp arada ailesinden ayrı eşyalarıyla yaşayan da...” diyerek anlatıyor programı. “Antika Dedektifi” ikinci sezonunda da izleyiciye hem bilgi, hem estetik, hem de heyecanlı bir deneyim vadediyor. Gençliğimize, çocukluğunuza, yıllar yıllar öncesine giderken yepyeni bilgilerle buluşmak bu belgeselle mümkün.

Koleksiyonerler için sıra dışı antika ürünler önem taşıyor

Antika Dedektifi

Fotoğraf: Yapay Zekâ

Sazın sesi, halkın nefesi

Türk dünyasından yola çıkan gönül erleri Ardahan'da buluştu. Sazlarıyla binlerce yıllık ezgilere ses oldu. I.Uluslararası Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni'nde gönüller, Çıldır Taşkonak'ta rüzgârın göle taşıdığı nağmelerde birleşti.

Son zamanlarda özellikle sosyal medyada bazı savlar dolanıyor. Çeşitli coğrafi konumlar, bazı hesaplamalarla "Dünyanın merkezi" olarak zikrediliyor.

Bazen de ülkemizdeki illerden birinin adı bu minvalde anılıyor. Çoğunu gülümseyerek okusak da bize göre dünyanın merkezi insanın vatanı. Ve bizler öylesine şanslıyız ki, vatanımız doğal güzellikleri kadar kültürel dokusu açısından da çok zengin.

Hititlerden Selçuklulara, Bizans'tan Osmanlı'ya kadar pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış bu topraklarda her bir uygarlık ülkemizin kültürel mirasına bir iz bırakmış. Bu zenginlik, sadece tarihi eserlerde değil, aynı zamanda

mutfağında, müziğinde, halk oyunlarında ve geleneklerinde de kendini gösteriyor. Doğu'nun mistik ezgileriyle Batı'nın zeybek ritimlerinin bir arada yaşaması, bu kültürel çeşitliliğin en güzel örneklerinden. Her bir yörenin kendine özgü zenginlikleri bir aradayken adına Türkiye dediğimiz ve canımız kadar sevdiğimiz bu rengârenk mozaik oluşturuyor. Bu mozaik bir parçası da "âşıklık geleneği".

Sazım çalar, dilim söyler

Göz alabildiğine uzanan bozkırın sessizliğini birden bozan telli bir saz... Söylenen her dizede yüzyılların hikâyesi, aşkı, ayrılığı, yitiliği dile gelir. Türk halk müziği ve âşıklık geleneği, yalnızca melodilerin veya dizelerin toplamı değildir; onlar, bir kültürün sesli arşividir.

Türk toplumunun yaşama biçimi, düşünce yapısı ve duyguları, yüzyıllar boyunca bu geleneklerle nesilden nesile aktarıldı. Özellikle Doğu Anadolu'da, Kars ve Ardahan gibi bölgelerde ise bu gelenekler hâlâ canlılığını korur, sazın sesiyle yankılanır.

Âşıklık geleneği, kökenleri Orta Asya'daki kam ve baksı kültürüne dayanan, saz eşliğinde şiir söyleme sanatı. Bir âşık, yalnızca bir şair değil, aynı zamanda bir anlatıcı, bir müzisyen, bir halk bilgisi ve kimi zaman bir muhaliftir. İslamiyet sonrası Anadolu'da tekke edebiyatı ile harmanlanarak şekillenir.

Bu gelenek; sevda şiirleriyle, kahramanlık destanlarıyla, hicivlerle ve doğa tasvirleriyle zenginleşir. Âşıklar, halkın dilini konuşur, halkın dertlerini dile getirir.

I. Uluslararası Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni Tertip Komitesi Başkanı Prof. Dr. Yusuf Bayraktar

Âşıklık geleneği, 2009 yılında UNESCO'nun İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî

Listesi'ne kaydedildi. Üniversitelerde halk müziği bölümleri, âşık edebiyatı araştırmaları, TRT ve TRT repertuvarı, yerel festivaller bu geleneği yaşatmaya çalışıyor.

Sazlısu'da sazlar çaldı

Âşıklık geleneği konusunu sizlerle buluşturmamıza vesile olan ise bir şenlik, bir şölen. Sizlere geçtiğimiz günlerde Ardahan - Çıldır'da gerçekleştirilen I. Uluslararası Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni'nden bahsetmek istiyoruz. Çıldır'ın Sazlısu Köyü'nde, Taşkonak'ta gerçekleştirilen Şöleneâşıklarının yanı sıra Türkiye, Azerbaycan, Nahçıvan, Kırgızistan, Rusya (Altay Cumhuriyeti), Gürcistan ve İran'dan da konuk âşıklar katıldı.

Kültürel mirasımızın önemli bir parçası olan bu gelenekleri geleneğini yaşatmak, tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak

amacıyla düzenlenen I. Uluslararası Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni kapsamında âşıklar, ozanlar ve kamlar bir araya gelerek sanatlarını icra etti, geleneklerini paylaştı ve bu köklü kültürü yeniden canlandırabilmek için çaba sarf etti. Türk Halk Edebiyatı'nın

önemli temsilcilerinden, usta halk ozanı Çıldır'lı Âşık Şenlik'in (1850 - 1913) anısına düzenlenen şenlik büyük ilgi gördü. Âşık Şenlik'in "Ehl-i İslam olan işitsin bilsin / Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana / İsterse uruset neki var gelsin / Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana" dizeleri,

Şölene Türk dünyasından konuklar da katıldı

Âşıklık geleneği, sadece bir müzik ve edebiyat formu değil, aynı zamanda derin bir felsefi arka plana da sahiptir. Âşıklar, Hak dostu olarak görülür ve söyledikleri sözler sadece eğlence değil, aynı zamanda nasihat, eleştiri ve manevi rehberlik barındırır. Bu gelenek, toplumsal belleğin ve vicdanın canlı tutulmasında kritik bir rol oynamıştır.

vatan sevgisinin ve millî bilincin sembolü olarak şölenin ana temasını oluşturdu. Dikkatli okurlarımız belki hatırlayacaktır; Âşık Şenlik'in bu dizelerine daha önce de "Orada bir köy var" yazımızda yer vermiştik.

Sözler söylendi, yürekler işitti

Âşıklar sazın teline bu kez geleneği yaşatmak için vurdu

Taşkonak'tan yayılan ezgiler Türk dünyasının gönül coğrafyasından yankılanan ezgiler Taşkonak'tan Çıldır'a oradan da arkadaşımız Ömer Kara'nın TRT Haber'deki haberiyle tüm ülkeye yayıldı. O haberde: "Eğer bir insan Türkçe biliyorsa, Kırgızca biliyorsa, Kazakça biliyorsa sözü anlar. Müzik çok kıymetli bizim için. Bizim gibi ozanlar tarafından bu böyle sürdürülmeye

devam edecek inşallah." diyen ozanın temennisine katılmamak mümkün mü? I. Uluslararası Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni Tertip Komitesi Başkanı Prof. Dr. Yusuf Bayraktar ise şölen ile ilgili şunları söyledi: "Burada âşıkların bulunması asla bir tesadüf değildir. Ardahan Çıldır, özellikle Çıldır, âşıkların yetiştiği bir yerdir. Âşıkların şahı Âşık Şenlik burada doğmuştur."

Âşıklar sadece saz çalıp şiir söyleyen sanatçılar değil, aynı zamanda yaşadıkları toprağın ruhunu anlayan ve bu ruhu geleceğe taşıyan felsefeciler ve bilginlerdir.

Ardahan Valiliği ve Ardahan Üniversitesi'nin öncülüğündeki şölen, Türkiye'nin yanı sıra Azerbaycan, Kırgızistan, İran, Gürcistan, Nahçıvan ve Altay Özerk Cumhuriyeti'nden akademisyen ve âşıklar bir araya geldi hem sazlarının teline vurdu hem sözlerini söyledi. Türkçenin farklı lehçelerinde türküler ve deyişler seslendirildi, hikâyeler anlatıldı. Nahçıvan Üniversitesi Rektör Yardımcısı Nicat Yaqubov da sözünü diyenlerdendi: "Nahçıvan'dan, Dede Korkut Ocağından, Köroğlu Ocağından, bu bölgenin hepsi bakıyoruz ki bizim aksakallarımız da sazla sözünü demişler, yiğitlerimiz de sazla dövüşe gitmişler." Kırgız Halk Ozanı ise çok güzel bir noktaya değindi: "Burada kardeşlik çok iyi hissediliyor. Neredeyse musiki dili bir, şarkı dili bir. Onun için ben kendimi evimde gibi hissettim." Şölen, Âşıklık geleneğinin Türk kültür ve medeniyetinin yaşatılmasındaki

Şölen büyük ilgi gördü

önemine vurgu yapıldı. Ardahan Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Ramazan Korkmaz da bu vurguyu yapanlardandı: "Ozanların sözleri, türküler, sazları sıradan topluluklara kimlik kazandıran, onları millet yapan şeydir. Onun için ozanlarımız çok değerlidir bizim için. " Âşıklık ve halk müziği geleneği, Anadolu insanının sazda, sözde ve yürekte yarattığı eşsiz bir sanat alanı. Bu gelenekler; sadece nostaljik değil, aynı zamanda eğitici, birleştirici ve iyileştirici. Sazın sesi susmadıkça, halkın sesi de susmaz. İşte bu yüzden Uluslararası

Âşıklar, Ozanlar, Kamlar Bilgi Şöleni'nin önümüzdeki yıllarda Türk dünyasından daha geniş katılımı yapılması hedefleniyor. Ne ozanız ne de âşık... Ancak yazıyı hazırlarken aslında âşıkların doğaçlama yapmasının ne kadar zor ve bir o kadar da büyüleyici olduğunu düşündük. Ardından bu dizeler dökülüverdi dilimizden haddimiz olmayarak ve son söz olarak sizinle paylaşmak istedik: "Dünyanın sesini işittim durdum Kelimelerimi boğçaladım sırtıma vurdum Anlatırım sandım işitmediklerini duydum Lâl oldu dillerim susarım gayrı"

Taşkonak, hem âşıkları hem de kalabalık bir dinleyici kitleyi ağırladı

Âşıklar, kamlar, baksılar

Âşıklar, halk müziği sanatçılarından farklı olarak, kendi şiirlerini besteler ve doğaçlama söyleyebilirler. Ancak iki gelenek de aynı kaynaktan beslenir: Halkın yaşamı.

Âşıklar, genellikle saz (bağlama) çalan, doğaçlama (irticalen) şiir söyleme becerisine sahip kişilerdir. Rüya motifiyle “âşıklık” kazanıldığına inanılır, bu duruma rüyada bade içmek denir. Halkın içinde yaşar, onların diliyle konuşur ve sosyal olaylara, aşka, kahramanlığa, dini ve tasavvufi temalara dair şiirler söylerler. 17. yüzyıldan itibaren âşıkların isimleri ve eserleri (Karacaoğlu, Kayıkçı Kul Mustafa, Gevheri gibi) kayda geçmeye başlar. Âşıklar, yaşam biçimlerine göre üç ana gruba ayrılır: Gezgin âşıklar, diyardan diyara dolaşarak düğünlerde ve panayırılarda sanatlarını icra ederler. Yerleşik âşıklar, belirli bir şehir veya kasabada yaşayarak halkla iç içe bir hayat sürerler. Tekke âşıkları ise dini ve tasavvufi içerikli şiirler söyleyen âşıklardır.

Halk müziği sanatçıları çoğu zaman âşıkların eserlerinden beslenmiş; radyolar, TRT repertuvarları, konservatuvarlar bu şiirleri derleyerek korumuş ve yaymıştır. Bugün dahi Neşet Ertaş, Âşık Veysel, Âşık Mahzuni Şerif gibi isimler bu iki geleneğin birleşim noktası sayılabilir.

“Kam” ve “baksı” kelimeleri, şamanizm inancındaki ruhani liderleri tanımlamak için kullanılan, birbirine yakın anlamlara sahip terimlerdir. Bu iki kavramın ortak özellikleri oldukça fazladır. Hem kam hem de baksı, Orta Asya Türk ve Moğol toplumlarının şamanist inanç sisteminde önemli roller üstlenirler. Her ikisi de şifacı, büyücü, kâhin, ozan ve ruhani lider gibi çok yönlü görevleri yerine getirir; doğaüstü güçlerle iletişim kurduğuna ve ayinler sırasında transa geçebildiğine inanılır.

Ancak, bazı kaynaklara göre bu terimler arasında ince farklar bulunur. Kam, genellikle daha genel ve köklü bir terim olarak kabul edilir ve birincil olarak “din adamı” veya “şaman” rolünü vurgular. Türk boyları arasında ortak bir terim olarak kullanılır. Baksı ise kamın sahip olduğu özelliklerin yanı sıra ozanlık, müzisyenlik ve halk hekimliği yönünü daha fazla öne çıkarır. Baksıların saz eşliğinde destanlar ve koşuklar söyleyerek halk ozanı kimliğini de taşıdıkları yaygın bir görüştür.

Sonuç olarak, kam ve baksı aynı temel figürü, yani şamanı tanımlamak için kullanılan kelimelerdir. Ancak baksı, kamın ruhani ve şifacılık özelliklerine ek olarak sanatsal ve ozanlık yönünü daha güçlü bir şekilde ifade eden bir terim olarak da kullanılabilir.

Bu kelimeler farklı Türk boylarında ve bölgelerinde birbirinin yerine de kullanılabilir.

Kars ve Ardahan: Âşıkların yurdu

Türkiye'nin âşıklık haritasında Kars ve Ardahan, âşık geleneğinin en güçlü şekilde yaşatıldığı bölgeler olarak öne çıkar. Bu topraklar, saziyla dillere destan olmuş, kuşaktan kuşağa aktarılan birçok büyük ustanın yurdudur. Bölgenin sert coğrafyası, zengin kültürel birikimi ve tarihsel olayları, âşıkların şiirlerine ve hikâyelerine derinlik katmıştır.

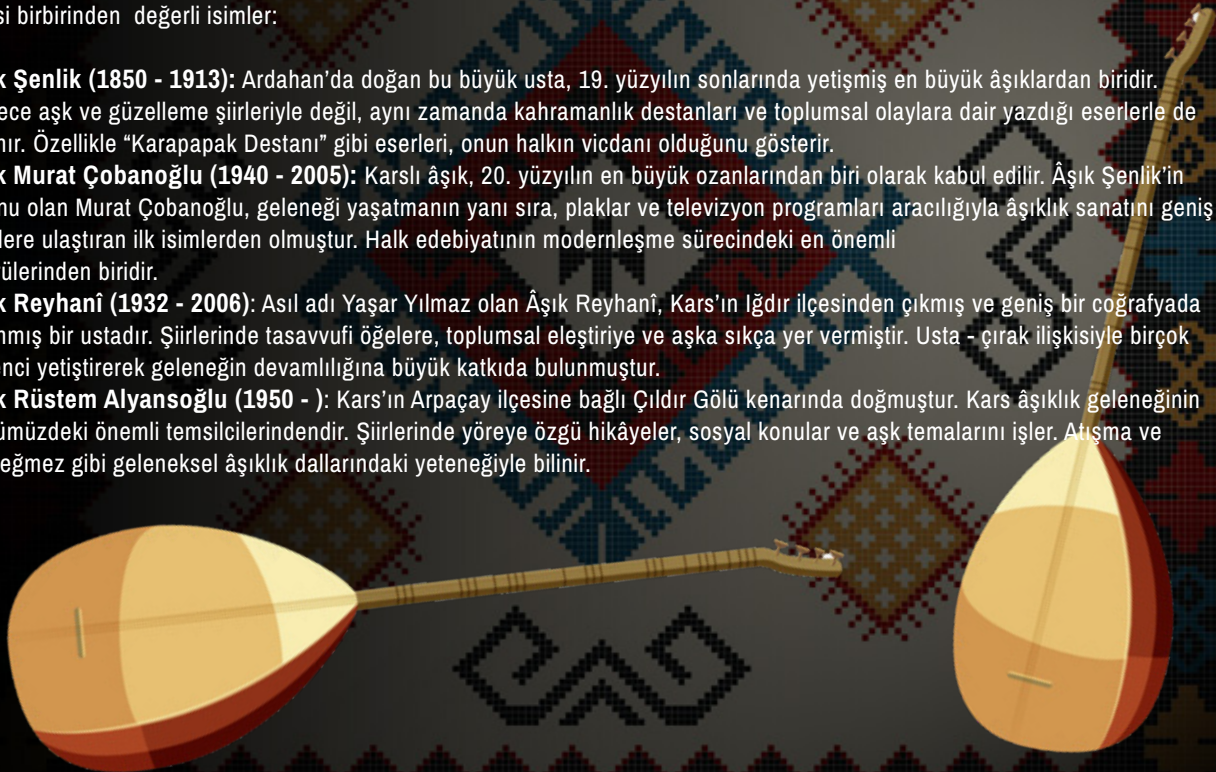
Bu bölgede âşık geleneği sadece bireysel sanatçılarla sınırlı değildir. Âşık kahvehaneleri ve âşık meclisleri, halkın hem eğlenip hem de öğrenme fırsatı bulduğu kültürel merkezler hâlinededir. Özellikle “atışma” adı verilen doğaçlama şiir yarışmaları ve dudaklar birbirine değmeden söylenen şiir türü olan “lebdeğmez” gibi geleneksel türler, bu meclislerde doruğa ulaşmıştır. Bu meclisler, Kars ve Ardahan'ın âşıklık geleneğini canlı tutan en önemli unsurlardır. Bu bölgenin en önemli temsilcileri ise hepsi birbirinden değerli isimler:

Âşık Şenlik (1850 - 1913): Ardahan'da doğan bu büyük usta, 19. yüzyılın sonlarında yetişmiş en büyük âşıklardan biridir. Sadece aşk ve güzelleme şiirleriyle değil, aynı zamanda kahramanlık destanları ve toplumsal olaylara dair yazdığı eserlerle de tanınır. Özellikle “Karapapak Destanı” gibi eserleri, onun halkın vicdanı olduğunu gösterir.

Âşık Murat Çobanoğlu (1940 - 2005): Karanlı âşık, 20. yüzyılın en büyük ozanlarından biri olarak kabul edilir. Âşık Şenlik'in torunu olan Murat Çobanoğlu, geleneği yaşatmanın yanı sıra, plaklar ve televizyon programları aracılığıyla âşıklık sanatını geniş kitlelere ulaştıran ilk isimlerden olmuştur. Halk edebiyatının modernleşme sürecindeki en önemli köprülerinden biridir.

Âşık Reyhanî (1932 - 2006): Asıl adı Yaşar Yılmaz olan Âşık Reyhanî, Kars'ın Iğdır ilçesinden çıkmış ve geniş bir coğrafyada tanınmış bir ustadır. Şiirlerinde tasavvufi öğelere, toplumsal eleştiriye ve aşka sıkça yer vermiştir. Usta - çirak ilişkisiyle birçok öğrenci yetiştirerek geleneğin devamlılığına büyük katkıda bulunmuştur.

Âşık Rüstem Alyansoğlu (1950 -): Kars'ın Arpaçay ilçesine bağlı Çıldır Gölü kenarında doğmuştur. Kars âşıklık geleneğinin günümüzdeki önemli temsilcilerindendir. Şiirlerinde yöreye özgü hikâyeler, sosyal konular ve aşk temalarını işler. Atışma ve lebdeğmez gibi geleneksel âşıklık dallarındaki yeteneğiyle bilinir.

tabii

tabii orijinal yapımı

TARİH ŞEYLERİ

Bu macera buzları eritir

Animasyon alanında sektörün lokomotifi olan TRT Çocuk, minikleri yeni sinema filminin keyifli macerasına ortak ediyor. Ana konusu çevre sorunları olan ilk yerli animasyon dizisi olma özelliğine sahip "Kaptan Pengu ve Arkadaşları"nın beşinci sinema filmi 8 Ağustos'ta vizyona girdi.

Küresel ısınma ve iklim değişikliği konuları hepimizin olduğu kadar çocukların da gündeminde! Hatta sonuçlarıyla en çok yüzleşecek olanlar da onlar. Şimdiden çevre sorunları için harekete geçmek, harekete geçmek için de bilinçlenmek ve farkındalık kazanmak durumundalar. Yarın çok geç olmadan! Boşu boşuna dememişler; ağaç yaşken eğilir diye... Dünyamızın yüz yüze kaldığı çevre sorunlarına karşı çocuklarımızı

bilinçlendirmeyi hedefleyen, eğlenirken öğrenmelerine, zengin hayal dünyalarının yepyeni kapılara açılmasına öncülük eden TRT; bilinçli yayıncılık anlayışının gözettiği yapımları, hitap ettiği kitleyle buluşturmaya devam ediyor. "Çevre konusunda neler yapılabilir?" sorusunun yanıtını ararken çocuklara da söz veriyor, sorumluluk yükliyor. Ana konusu çevre sorunları olan ilk yerli animasyon film olma özelliğine sahip TRT ortak yapımı "Kaptan Pengu ve Arkadaşları" serisinin beşinci filmi 8 Ağustos'ta minik

sinemaseverlerle buluştu. Ebeveynlerin çocuklarıyla izleyebileceği, hem ailelerin hem çocukların birçok şey öğreneceği animasyon filmler; farklı karakterle zenginleşen rengârenk bir dünya... Çocukların olduğu kadar yetişkinlerin de, hayal gücünün sınır tanımayan atmosferinde dilediklerince gezindikleri bir masal evreni... Animasyon filmler çocuklara eğlence vadettiği kadar hayatta karşılaşabilecekleri zorluklarla nasıl baş etmeleri gerektiğini de sezdiriyor bir taraftan. Hayata hazırlıyor; büyümenin,

büyürken doğruyu öğrenmenin tohumlarını atıyor. Köklenip filizlenmesi için zemin hazırlıyor. Bu filmlerden biri de; Avrupa Birliği desteğiyle yapılan ve TRT Çocuk kanalında yayınlanan "Su Elçileri" adlı çizgi dizisinin sinema uyarlaması olan "Kaptan Pengu ve Arkadaşları" filmi.

Çevre sorunlarını işleyen ilk yerli animasyon filmi "Kaptan Pengu ve Arkadaşları, beşinci sinema filmiyle vizyondaki yerini aldı.

Başarılı ekip

TRT ve Siyah Martı Animasyon ortak yapımı olan filmin yapımcılığını Nurullah Yenihan, Kerem Tülün ve Kemal Şengün Kaplanoğlu birlikte üstlendi. Yönetmenliğini Ali Karaçam'ın yaptığı filmin müzikleri ise 2004 yılından beri daha çok çocuklara yönelik animasyon ve film müzikleri yapan Burak Çambel'in imzasını taşıyor. Çambel; "Nasreddin Hoca", "Kuzucuk", "Kuklalı Köşk" gibi çizgi dizi ve

filmlere imza atan bir isim. Ana konusu çevre sorunları olan ilk yerli animasyon filminin senaryosu ise Arzu Yurtseven'e ait. Kalemle sihirli dünyalar yaratan Yurtseven, bale dersleri ve konservatuvar eğitimiyle başladığı yolculuğuna senarist olarak devam ediyor. 13 yaşında ilk oyununu yazan, Türkiye'de henüz animasyon alanında hiçbir gelişme yokken bile animasyon film ve dizi senaryoları çalışan Yurtseven, arkadaşlarının gözünde; yazdıkları boşa giden, henüz hayata geçirilmemiş bir alanda ürün vermeye devam ettiği için de merak uyandıran bir isim. TRT Çocuk kanalı açıldığı gün kolunun altında bir zamanlar yazdığı senaryoyla kendisini ve yaptığı işleri tanıtan öngörülü isim, o zamandan bu yana hem TRT Çocuk kanalı için hem de diğer ulusal kanallar için senaryo yazmaya devam ediyor. "Çocuklar için yazmak, çocukluğuma giden bir yolculuğu başlatıyor, bir köprü oluyor." diyen Yurtseven, yazı sürecinin;

kendi içindeki çocuğu yeniden yaşattığını söylüyor. Dil kullanımına, psikolojik gelişime ve pedagojik değerlere özellikle dikkat eden isim yazılarında, "her çocukla bağ kurmak" niyetinde. Eserlerinde genellikle; empati, çevre bilinci, dayanışma gibi değerleri çocuk karakterler üzerinden aktarıyor.

Türkiye'deki ilk canlı aksiyon dizisi "Köstebekgiller" ve yine Türkiye'deki ilk canlı aksiyon filmi "İksir" in yazarı olan senaristin hayata geçirdiği kahramanlar her zaman çocuklar tarafından çok sevildi. "Köstebekgiller" ulusal kanallardaki dizilerle yarışan, yayımlandığı günden itibaren ilk ona giren çok başarılı bir proje olarak televizyon tarihindeki yerini alırken; "Pırdino Sürpriz Yumurta", "Hapşuu", "Kaptan Pengu ve Arkadaşları" serisi, "Şeflerin Şefi", "Rafadan Tayfa 4: Hayrimatör", "Yaren Leylek", "ŞampİYONlar", "Evli Mutlu Çocuklu" ve "Sihirli Annem: Hepimiz Biriz" gibi yapımlar da onun kaleminden çıkmış. Film serisindeki karakterleri; kimi zaman sera gazları ve

Eğlence ve macera bir arada

Kaptan Pengu ve ekibi yine iş başında

küresel ısınmaya karşı mücadele ediyor kimi zaman da sıfır atık konusunda el ele veriyor. İklim değişikliği, doğal afetlerin artışı, kuraklık, doğal bitki örtüsünde yaşanan kayıp, okyanus ve denizlerdeki yaşamı tehdit eden kirlilik gibi birçok büyük sorunu çözmek için harekete geçen kahramanların her bir macerası eğlence dolu. Sorunlar büyük, konular zor da

aşamasından itibaren pedagoglar tarafından titizlikle inceleniyor. Böylece çocuklar eğlenirken aileler de gönül rahatlığıyla çocuklarını TRT'ye emanet edebiliyor. Filmin yapımcılarından biri olan Nurullah Yenihan; dünyayı çizgi filmlerin değiştireceğini inanan bir isim. Çocuklara geleceğin dünyasını değiştirebileceklerini göstermek

90 milyon yıllık Yozo'yu kurtarmak zorundalar

olsa çocuklar eğlenerek öğreniyor. "Kaptan Pengu ve Arkadaşları"nın çizgi filmi gibi sinema filmi de TRT Çocuk kanalının uzman psikologları, çocuk gelişim uzmanları ve içerik editörlerinin katkısıyla tasarlanarak beyaz perdeyle buluşturuluyor. Film, senaryo

istiyor. Projelerinin çoğu çocuklara yönelik olan, tarihi ve kültürel değerleri eğlenceli bir dille anlatan yönetmen ve yapımcının filmleri hem ülkemizde hem de yurt dışında gösterime giriyor. Asya ve Avrupa'da ciddi ilgi gören filmlerinde; Türk kahramanlarını ve

Hem eğlenceli hem de düşündürücü bir macera

TRT Sinema ve Siyah Martı Animasyon'un ortak yapımı olan film; okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocuklara hitap eden mesajları, yüksek kaliteli animasyonları ve sevilen karakterleriyle yaz tatilinin kaçırılmayacak yapımlarından biri olacak.

tarihi figürleri çocuklara tanıtarak yerli kültürü dünyaya tanıtmayı amaçlıyor.

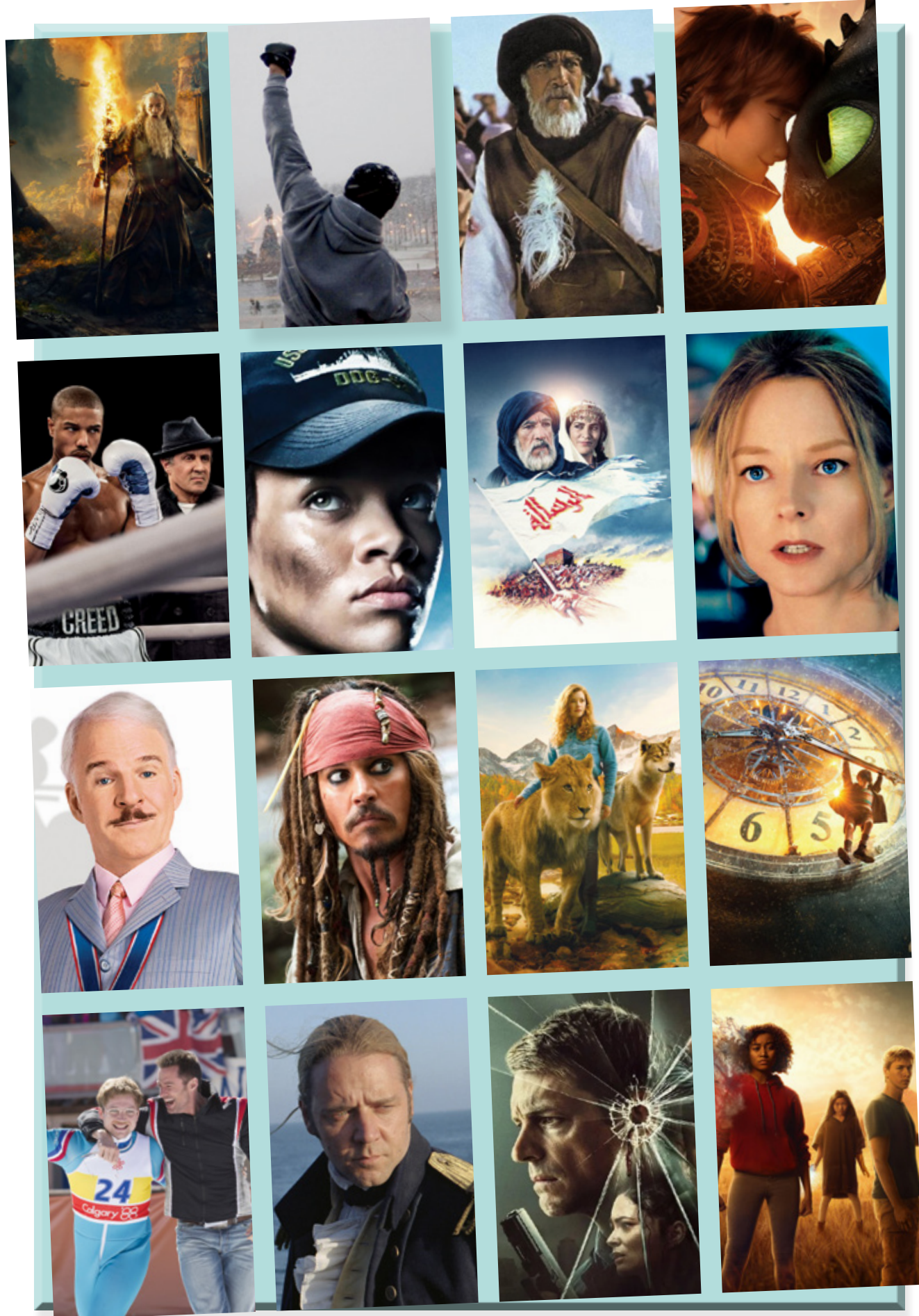
Filmlerin her biri çevre dostu

Serinin 2020 yılında çocuklarla buluşan ilk filmi; sera gazları ve küresel ısınma yüzünden buzulların erimesi sonucunda kaybolan arkadaşları Putuk'u ararken türlü maceralara atılan Kaptan Pengu, Misket, Pelik ve Mandalina'nın eğlence dolu hikâyesiyle yola çıkmıştı. Dünya çapındaki küresel sorunlara çözüm bulma çabalarını anlatan ikinci film den sonra, üçüncü film; Türkiye'de vizyona girmeden önce Kazakistan'da düzenlenen Uluslararası Altın Saka Animasyon Film Festivali'nde birincilik ödülü kazanmıştı. Teknolojik olarak yeni nesil teknikler kullanılan animasyon film; Türkiye'de bir ilk olan, ilk kez uzun metrajda kullanılan bir yazılımla hayranlık uyandıran bir görselleştirme deneyimi sunmuştu. Serinin dördüncü filmi, "Buzuldaki Sır" ise; hem müzikal yapısı hem de macera dolu öyküsüyle çocukların yine ilgi odağındaydı.

Serinin yeni halkasında ise; Kaptan Pengu ve ekibi bu kez 90 milyon yıllık dostları Yozo ile birlikte, şehirde unutulmaz bir kurtarma operasyonuna girişiyor. Macera boyunca doğayı tanıyan Yozo, bir bilim insanı olan Profesör Alfa tarafından kaçırılınca olaylar bambaşka bir boyut kazanıyor. Kahramanlarımız hem Yozo'yu kurtarmak hem de doğanın dengesini korumak için büyük bir mücadele veriyor. Şehirde geçen yeni sahneleri, aksiyon dozu yüksek olay örgüsü ve çevre bilinci aşılayan yapısıyla film, hem eğlenceli hem de düşündürücü bir deneyim sunuyor.

TRT Sinema ve Siyah Martı Animasyon'un ortak yapımı; okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocuklara hitap eden mesajları, yüksek kaliteli animasyonları ve sevilen karakterleriyle yazın coşkusu, sevincini ve neşesini yaşatacak.

Filmse, TRT

Beyaz Perdede başınızı döndüren ne kadar film varsa bu ay TRT 1 ekranında sizlerle buluşuyor.

Dünyanın en çok hasılat yapan filmlerinden televizyonda ilk kez, vazgeçilmez klasiklerin güncel uyarlamalarından son yılların en başarılı animasyonlarına, beyaz perdenin en iyileri Ağustos ayından itibaren TRT 1'de izleyiciyle buluşuyor.

Düşmandan dost olur mu?

İlk filmi 2010 yılında vizyona giren How To Train Your Dragon - "Ejderhanı Nasıl Eğitirsin?" adlı yapım görsel kalitesi ve müzikleriyle büyük beğeni kazanan bir animasyon serisi. Cressida Cowell'ın aynı adlı 12 kitaplık çocuk serisinden uyarlanan yapımın müzikleri John Powell imzası taşıyor. Oscar'a aday gösterilen, Bafta dâhil çok sayıda animasyon ödülü kazanan yapımın televizyon dizileri ve video oyunları da var. Ejderhalarla Vikingler arasında ezelden beri süregelen anlaşmazlığı, tüm

"Ejderhanı Nasıl Eğitirsin? 3" televizyonda ilk kez TRT 1'de

3D uçuş sahneleriyle çok ses getiren, bu yılın en çok hasılat yapan filmlerinden biri olan "Ejderhanı Nasıl Eğitirsin?" serisinin üçüncüsü "The Hidden World – Gizli Dünya" televizyonda ilk kez TRT 1'de ekrana geliyor.

önyargıları kırıp arkadaşlık kurarak tersine çeviren genç Hıçkırık'ın maceralarını anlatan yapım, Dean DeBlois tarafından yazılıp yönetildi. 3D uçuş sahneleriyle ses getiren, bu yılın en çok hasılat yapan filmlerinden biri olan serinin üçüncüsü "The Hidden World – Gizli Dünya" televizyonda ilk kez TRT 1'de ekrana geliyor.

Sinema tarihinin en popüler filmlerinden

Ağustos ayına damga vuracak filmlerden biri de; Karayip Korsanları serisi. Disneyland'de bulunan "Pirates of the Caribbean" eğlence treninden ilham alınarak hayata geçirilen yapım, dönemin en pahalı prodüksiyonlarından biri aynı zamanda. Uçsuz bucaksız deniz görsellerindeki savaşları, korsan gemileri, Kraken ve Davy Jones gibi teknik ve sanatsal anlamda etkileyici ve 'gerçek görünen' karakterlerde kullanılan efektleriyle, hâlâ "en iyiler" listesinde. Toplamda 11 Oscar adaylığı bulunan yapım; "Dead Man's Chest" filminde En İyi Görsel Efekt Oscarı kazandı.

Rolling Stones'un gitaristi Keith Richard'tan ilham alarak geliştirdiği Jack Sparrow karakteriyle En İyi Oyuncu Oscar'ına aday olan Johnny Deep, hafızalarda; makyajı, tavrı, konuşması ve hatta yürüyüşüyle sinema tarihinin en ikonik karakterlerinden biri oldu. Yapımcılığını Jerry Bruckheimer'in, yönetmenliğini; Hollywood'un Altın Çağı'nda kaybolmuş olan bu türü tekrar canlandırmak için modern teknoloji kullanmayı isteyen Gore Verbinski'nin üstlendiği yapımı, Ted Elliot ve Terry Rossio yazdı. "Siyah İnci'nin Laneti"yle başlayan yolculuk, beklenenin üstündeki gişe başarısından sonra üçlemeye dönüştü. "Ölü Adamın Sandığı"nı, "Dünyanın Sonu" takip etti. Serinin bu ikinci ve üçüncü filmi, gösterime girdiği yıllarda dünya çapında en çok kazanan filmlerinden oldu. Seri; dördüncüsü ve ilk 3D filmi olan "Gizemli Denizlerde" filminden sonra "Salazar'ın İntikamı"yla tamamlandı. Mizah ve aksiyonu ustaca birleştiren, karizmatik karakterler, özgün hikâye anlatımı ve zengin görselliğiyle öne çıkan yapım, Hans Zimmer'in müzikleriyle de hâlâ belleklerde.

Karayip Korsanları serisi Ağustos ayına damga vuracak

Rocky filmlerinin devamı olarak çekilen Creed serisi; Ryan Coogler ve Aaron Covington’ın birlikte yazdığı ve Sylvester Stallone’un yapımcılığını yaptığı çok başarılı bir devam filmi. Serinin üçüncü halkası “Creed 3” televizyonda ilk kez TRT 1’de ekrana geliyor.

Efsanevi boksör

Nostaljik kapanış

1976’da, Akademi ödüllü Rocky ile başlayan serinin altıncı ve son filmi olan Rocky Balboa; senaryosunu, yapımcılığını, yönetmenliğini ve başrol oyunculuğunu Sylvester Stallone’nin yaptığı bir spor draması. Efsanevi boksörün kapanış filmi, aynı zamanda karakterin ruhsal yolculuğunu da tamamlayan bir yapım olarak öne çıkıyor. Hayat verdiği Rocky karakteri gibi yıllardır büyük projelerde yer almayan Stallone için de bu film; hem kariyerine hem de Rocky karakterine yeniden saygı kazandırdığı bir geri dönüş gibi. Yapım; boksu bırakan ve yaşlanan Rocky’nin, ringe geri dönerek,

hayatına ve geçmişine karşı verdiği son savaşı anlatıyor. Koreografisi yapılmış bir dövüşten çok gerçek bir boks maçı gibi izlenen sahnelerin çoğu canlı olarak seyircilerin önünde çekilmiş. Mason Dixon rolünü gerçek profesyonel bir boksör olan Antonia Tarver canlandırıyor. “Önemli olan ne kadar sert vurduğun değil, ne kadar sert darbe alıp ilerlemeye devam edebildiğindir.” repliğiyle hatırlanan film; yalnızca bir spor filmi değil; yaş, kayıp, direnç ve onur hakkında güçlü bir hikâye de sunuyor.

Efsane yeniden doğuyor

Efsane yeniden doğuyor

Rocky filmlerinin devamı olarak çekilen Creed serisi; Ryan Coogler ve Aaron Covington’ın birlikte yazdığı ve Sylvester Stallone’un yapımcılığını yaptığı çok başarılı bir devam filmi. Marvel filmlerine de imza atan yönetmen Ryan Coogler’in yönetmenliğinde çekilen Creed 1 “Efsane Doğuyor” filminde Adonis karakterine Micheal B. Jordan hayat veriyor. Rolüne hazırlanmak için ağır boks antrenmaları yapan Jordan’ın, gerçek bir sporcu disiplini gösterdiği yapımın dövüş sahneleri, bu yüzden olsa gerek çok gerçekçi ve etkileyici. Bu filmle efsane boksör, yeni akıl hocası

Sylvester Stallone; En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar adayı oldu ve bu dalda Altın Küre kazandı. Serinin üçüncü halkası “Creed 3” televizyonda ilk kez TRT 1’de ekrana geliyor.

Oyundan beyaz perdeye

Klasik deniz savaşı oyunu Amiral Battı’dan ilham alınarak hayata geçirilen “Battleship - Savaş Gemisi”, görsel efektleri ve aksiyon sahneleriyle öne çıkıyor. Oyun uyarlamaları arasında örnek olarak alınan yapımı Peter Berg yönetiyor. Dünya’dan gönderilen sinyallerle, uzaylı yaşam formlarının dünyayı ziyaret etmesi sonucu tatbikatta olan Amerika donanmasının Hawaii’yi ve dünyayı kurtarmasını konu alan filmde, gerçek hayattaki II. Dünya Savaşı’ndan kalma USS Missouri savaş gemisi aktif olarak kullanılmış. Gerçek ABD Donanması personelinin de yer aldığı yapımda; Taylor Kitsch, Liam Neeson, Alexander Skarsgård ve ilk film deneyimiyle Rihanna rol alıyor.

“Savaş Gemisi”, görsel efektleri ve aksiyon sahneleriyle öne çıkıyor

En iyi çocuk filmlerinden biri

Gilles de Maistre’in yönettiği ve senaryosunu eşi Prune de Maistre ile birlikte yazdığı “The Wolf and the Lion – Kurt ve Aslan”; ölen büyükbabasının kulübesine dönen ve birlikte kardeş gibi

büyüyen bir kurt ve aslan yavrusuna bakan Alma’yı anlatıyor. Dünya prömiyerini 2021 Zürih Film Festivali’nde yapan film, en iyi çocuk filmi ödülünü kazandı. Gerçek hayvanların kullanıldığı yapımda; kurt ve aslan yavruları birlikte büyütülmüş ve birbirlerine alışmaları sağlanmış. Kanada’nın Quebec eyaletinde, ormanda ve göl çevresinde çekilen yapımın; doğa görüntüleri sinematografik olarak öne çıkıyor. Başroldeki hayvanlara uyarlanan ve bunun yüzünden 16 kere senaryo değişikliğine giden yapımda, Oscar adayı olan yerli Kanadalı aktör Graham Greene rol alıyor.

Gilles de Maistre’in yönettiği ve senaryosunu eşi Prune de Maistre ile birlikte yazdığı “Kurt ve Aslan”; ölen büyükbabasının kulübesine dönen ve birlikte kardeş gibi büyüyen bir kurt ve aslan yavrusuna bakan Alma’yı anlatıyor. Dünya prömiyerini 2021 Zürih Film Festivali’nde yapan film, en iyi çocuk filmi ödülünü kazandı.

Özgürlük için verilen kimlik mücadelesi

Özel yeteneklere sahip gençlerin baskı altına alındığı bir dünyayı konu alan “The Darkest Minds – Karanlık Zihinler”, Alexandra Bracken’in aynı adlı kitabından uyarlanan bir yapım. Gizemli bir şekilde süper güçler elde ettikten sonra hükümetten kaçan bir grup çocuğun ve gencin öyküsünün anlatıldığı filmde; gençlik sinemasının yükselen yıldızı olarak görülen Amandla Stenberg, Harris Dickinson, Skylan Brooks ve Miya Cech başrolleri paylaşıyor.

Başarısız bir ulusal kahraman

“Eddie the Eagle”, ‘kaybetse bile kazanan’ bir adam. Film; “Atlamayı çok ciddiye alıyorum. Hemen hemen, insanlara yanıldıklarını kanıtlamak kadar ciddiye.” sözlerinin sahibi olan, İngiltere’nin ilk kayakla atlama sporcusu olan Micheal

“Eddie” Edwards’ın, 1988 Calgary Kış Olimpiyatları’na katılma sürecini anlatıyor. Daha çok ‘Eddie the Eagle’ olarak bilinen Michael David Edwards, 1988’de Büyük Britanya’yı Olimpiyatlarda kayakla atlamada temsil eden ilk yarışmacı oldu. Normal Tepe ve Büyük Tepe etkinliklerinde sonuncu olan olimpiyat sporcusu, kayakta başarılı olamamaya 13 yaşında başladı. Yarışabileceği başka İngiliz kayakçı olmadığı için kayakla atlamaya geçen ismin, 6 otobüsün üzerinden atlayarak akrobasi atlama dünya rekoru kırmışlığı da var. Kayak botları ayağına uymayan, antrenmanlar için finansal destekten yoksun olan ve kayak gözlüklerinin altındaki kalın gözlüklerinin yüksek irtifada buğulanması yüzünden çok uzağı göremeyen Edwards, şahsına münhasır bir sporcu. Açılış törenini kaçırması için onu sarhoş eden İngiliz rakiplerinin küçümseyen bakışları altında 70 metre atlamada 60,5 metrelik atlayışla sonuncu oldu. Coşkulu kutlamaları seyircilerin gözünde sevimli bulunan sporcuya bu olaydan sonra medya tarafından “Kartal

Eddie” lakabı takıldı. Olimpiyatlara, “Eddie Kartal” kuralı getirilmesine ön ayak olan sporcu sayesinde olimpiyatlara giriş koşulları daha sıkı hale getirildi. Başarısızlığıyla başarı yakalayan Edwards, daha sonra bir medya fenomeni haline geldi ve dünya çapında talk- show programlarına çıktı. Kitap yazdı, video yayınladı, reklam kampanyalarında yer alarak büyük paralar kazandı ve sonra iflas etti. Fince bilmemesine rağmen şarkı sözlerini fonetik olarak kaydederek doldurduğu single Finlandiya listelerinde 2 numaraya kadar yükseldi. Açtığı bir davadan sonra hukukla ilgilenmeye başlayan sporcunun aynı zamanda hukuk diploması da var. Yorumculuk yaptı, konuk oyuncu oldu. Hayatı dolu dolu yaşadı... Britanyalı kayakçı Michael Edwards’ı Taron Egerton’ın canlandırdığı filmde; Hugh Jackman, Christopher Walken, Iris Berben ve Jim Broadbent rol alıyor. Dünya çapında büyük başarı kazanan film; Birleşik Krallık’ta 2016’nın en yüksek hasılat yapan İngiliz filmi oldu. Empire Awards’da, En İyi Erkek Oyuncu Ödülü adaylığı ve Heartland Film Festivalinden

Başarısız bir ulusal kahramanın öyküsü

Mustafa Akkad'ın yönettiği "Çağrı", İslamiyet'in doğuşunu anlatıyor

İzleyici Ödülü'yle döndü. Fiziği, teknik becerisi ve alt yapısı başarılı olmasına engel olan 'Kartal' yeteneğinden çok azmi, inatçılığı ve hayalleriyle tarihe geçti. "Kaybetmenin kahramanı" olarak "başarı sadece başarı kazanmak değildir." anlayışını yaygınlaştırdı.

Kız gerçekten kayıp mı?

Alfred Hitchcock'un klasiklerinden "The Lady Vanishes" filminden ilham alınan "Flightplan" – Uçuş Planı"; Peter A. Dowling ve Billy Ray tarafından kaleme alınan ve Robert Schwentke tarafından yönetilen bir psikolojik gerilim. Eşini yeni kaybeden uçuş mühendisi Kyle, yanında kızı Julia ile Berlin'den New York'a giden bir uçakta uyanır. Kızının ortadan kaybolduğunu fark eder ama uçaktaki kimse Julia'yı hatırlamaz. Kayıtlarda adı bile yoktur. Sıradan bir kaybolma hikâyesinden öte, izleyiciyi sürekli sorgulatacak atmosferiyle dikkat çeken yapım; Jodie Foster'ın güçlü oyunculuğu ve psikolojik gerilimiyle hatırdadır.

İslam'ın doğuşu

Etkileyici savaş sahneleri, çarpıcı sinematografisi ve Maurice Jarre imzalı etkileyici müzikleriyle öne çıkan "The Message – Çağrı", Mustafa Akkad'ın yönetiminde, İslam'ın doğuşunu anlatıyor. Film; Batı ve İslam dünyası arasında köprü kurmanın bir yolu olarak gören Akkad; Batı'da yaşayan bir Müslüman olarak İslam hakkındaki gerçekleri anlatmanın görevi olduğunu düşünerek yola çıkmış. Dini hassasiyetlere saygılı anlatımıyla ve kültürel etkisiyle özel bir yere sahip olan yapım; Maurice Jarre tarafından bestelenen müzikleriyle 50. Akademi Ödülleri'nde En İyi Özgün Müzik Akademi Ödülü dalında aday gösterildi. Ülkemizde yaklaşık 1 yıla yakın vizyonda kalarak rekor kıran film, görselliği, savaş sahneleri ve güçlü oyuncu kadrosuyla belgesel tadında bir gerçeklik sunuyor.

Pempeyi sevdiren Panter

Dünya sinema tarihinin en şamatalı ve popüler filmlerinden biri olan "Pink Panther - Pembe Panter 2"; serinin on birinci, 2006 yapımı filmin de devamı. Harald Zwart'ın yönettiği filmin senaryosu Steve Martin, Scott Neustadter ve Michael H. Weber imzalı. Filmin müziklerini besteleyen Christophe Beck ise Henry Mancini'nin unutulmaz Pembe Panter temasını uyarlayan isim.

İlk filmi gibi serinin bu ikinci filmi de güçlü oyuncularıyla göz dolduruyor. Meşhur dedektif Jacques Clouseau'yu canlandıran Steve Martin'e, Jean Reno, Emily Mortimer, Andy Garcia, Alfred Molina, Aishwarya Rai, John Cleese ve Lily Tomlin eşlik ediyor. Fransız detektifimiz Jacques Clouseau bu defa, uluslararası arenada başarılı bir grup dedektifle birlikte aksiyon dolu bir serüvene atılıyor. Ekibin içinde kimler yok ki; Büyük Britanya'dan bir başmüfettiş, İtalya'dan bir iş adamı,

"Pembe Panter 2"

Japonya'dan bir teknoloji uzmanı ve Hindistan'dan bir krimonolog. Görevleri; tarih konusunda uzman, dünyaca ünlü müzelerin paha biçilmez hazinelerini çalan ve çaldığı yere imzasını bırakan hırsız Tornado'yu durdurmak. Bu karmaşık ve gizli görevi yerine getirebilmek için her türlü yanlış anlaşılmalara ile komik durumları mıknaş gibi kendilerine çeken Clouseau ve rüya takımının, gizemlerle

dolu hikâyesi sinemaseverlere neşesi bol ve keyifli bir seyir sunuyor.

Tolkien'in Orta Dünyası

"Hobbit" üçlemesi; J.R.R. Tolkien'in 1937 tarihli çocuk romanı "The Hobbit"ten uyarlanan ve Peter Jackson tarafından yönetilen bir fantastik macera. "Yüzüklerin Efendisi" üçlemesinden önce geçen olayları anlatan ve fantastik sinema tarihinde önemli yer tutan filmin büyük bir kısmı, Hobbit'te anlatılan hikâyeyi genişleten 1954 - 1955 tarihli Yüzüklerin Efendisi'nin eklerinden esinlenerek ortaya çıkmış.

"Beklenmedik Yolculuk, Smaug'un Çorak Toprakları, Beş Ordunun Savaşı" adlarıyla ekrana gelen fantastik maceranın başrollerini; Martin Freeman, Ian McKellen, Richard Armitage, Benedict Cumberbatch, Luke Evans, Evangeline Lilly, Orlando Bloom, Lee Pace paylaşıyor. Filmlerde ayrıca; James Nesbitt, Ken Stott, Evangeline Lilly, Lee Pace ve Luke Evans'ın yanı sıra Cate Blanchett, Orlando Bloom, Ian Holm, Christopher Lee, Hugo Weaving, Elijah Wood ve Andy Serkis gibi Yüzüklerin Efendisi'ndeki rollerini yeniden canlandıran oyuncular da yer alıyor. Howard Shore'un müziklerini yaptığı yapım; Yüzüklerin Efendisi'nin başlangıcından altmış yıl önceki kurgusal Orta Dünyası'nda geçiyor. Bilbo Baggins, büyücü Gandalf ve 13 cüceyle birlikte Erebor adlı kayıp cüce krallığını ejderha Smaug'un elinden geri almak için yola çıkar. Troller, goblinler, orklar, elfler ve Gollum karakteriyle zenginleşen bu fantastik dünyayı anlatan film; En İyi Görsel Efekt ve Prodüksiyon Tasarımı gibi teknik dallarda 7 adaylığa sahip. Yayımlanan her filmiyle vizyonda ilk sıraya yerleşen ve büyük başarı elde eden bir yapımın çekimleri Yeni Zelanda'da gerçekleştirilmiş. Filmin Hobbiton seti ilginç bir mekân olarak hâlâ turistlerin ilgisini çekmeye devam ediyor.

Filmin yönetmeni, ortak yazarı ve yapımcısı olan Peter Jackson'ın; "Tolkien'in Orta Dünya'sını keşfetmek, sıradan bir film deneyiminin çok ötesine geçiyor. Hayal gücü, güzellik ve dramının çok özel bir yerine yapılan, her şeyi kapsayan bir yolculuk" olarak tanımladığı film, görsel kalitesiyle olduğu kadar oluşturduğu evren tasarımıyla akıllarda kalıyor.

"Hobbit" üçlemesi

"Sinema tarihine bir saygı duruşu"

Efsane yönetmen Martin Scorsese'nin ilk 3D filmi "Hugo", görsel zenginliğiyle seyreden masalsi bir dünyaya ısınlayan büyülmüş bir öykü. Projenin doğuşu bile ilginç bir olaya dayanıyor. Gaby Wood tarafından yazılan "Edison's Eve" adlı kitabın bir bölümünde sinemanın gelişimine öncülük etmiş olan Méliés'in otomaton koleksiyonundan bahsediliyor. Méliés'in otomatonlarını bağışladığı müze, yönetmenin ölümünden sonra onları değersiz zannettiği için atıyor. Ve bu hikâye Brian Selznick'in o kadar çok ilgisini çekiyor ki; daha sonra 2008 Caldecott nişanı kazandıracak "The Invention of Hugo Cabret" adlı kitabı kaleme alıyor. Selznick'in, bu grafik romanından John Logan'ın uyarlandığı yapımda; Asa Butterfield, Ben Kingsley, Chloë Grace Moretz, Sacha Baron Cohen, Jude Law, Christopher Lee rol alıyor. Film; 11 dalda Oscar adaylığından; En İyi Sinematografi, En İyi Sanat Yönetimi, En İyi Görsel Efekt,

En İyi Ses Miksajı ve En İyi Ses Kurgusu dallarında ödül kazandı. Bafta'dan En İyi Sanat Yönetimi ve Ses ödülleriyle dönen filmin ayrıca Altın Küre'de En İyi Yönetmen adaylığı da var. Sinemanın öncüsü Georges Méliés'in kariyeri, iflâsı ve yeniden keşfedilmesini gerçek olaylara dayanarak aktaran yapımda, Hugo'nun tamir etmeye çalıştığı otomaton da, 18. yüzyılda gerçekten yapılmış benzer bir mekanik robottan ilham alınmış. Tüm ışıltısı ve gizemli dokusuyla "Işık Şehri" Paris'te, 1930'lı yıllar... Filme adını veren Hugo; tren istasyonunda kocaman bir saatin içinde yaşayan öksüz ve yetim bir çocuk. Birlikte yaşadığı saat tamircisi babasının bir müze yangınında ölmesinden sonra ona kalan tek hatıra ise bir otomaton. Ölümünden önce babasının bir müzenin çöplüğünde bulduğu bu eşya onun için o kadar değerli ki; tüm zamanını onu tamir etmek için geçirir. İstasyon duvarlarının arasında, yeraltında, tünellerde, merdiven boşluklarında saklanan, oradan buradan çörek aşırarak karnını doyurmaya çalışan Hugo, bir yandan da otomatonu tamir

"Sessiz Saat" gerilim yüklü bir kedi - fare oyunu

edebilmek için oyuncak dükkânı sahibi Bay Georges'tan (Méliés) mekanik parça aşırır. Georges'un manevi kızı Isabella ile tanıştığı gün Hugo'ya yeni bir dünyanın kapılarını daha açacaktır...

Bir renk cümbüşü içinde kabartma resimli hikâye kitaplarının büyüdü dünyasını andıran yapım; eleştirmenlerce, "Bir sinema tutkunu tarafından yapılmış, sinema tarihine saygı duruşu." olarak değerlendiriliyor.

Kedi fare oyunu

"The Machinist" ve "Session 9" gibi filmleriyle tanınan yönetmen Brad Anderson imzalı "The Silent Hour - Sessiz Saat"; işitme engelli karakterlerin merkezde olduğu bir aksiyon yapım. Dan Hall'un senaryosunu yazdığı ve Joel Kinnaman, Sandra Mae Frank, Mekhi Phifer ve Mark Strong'un başrollerini paylaştığı 2024 yapımı gerilim, ses ve sessizlik arasında kurulan ince dengede bir kedi - fare oyunu. Çocukluğunda işitme yetisini kaybeden

ve gerçek hayatta da işitme engelli olan Sandra Mae Frank'a eşlik eden Joel Kinnaman ise rolü için üç ay boyunca Amerikan İşaret Dili eğitimi almış. Çekimleri Malta ve Toronto'da gerçekleştirilen yapım; bir cinayet tanığını korumakla görevli Dedektif Frank Shaw'ın hikâyesini anlatıyor. Bir operasyon sırasında yaşadığı kaza sonucu kalıcı işitme kaybı yaşayan dedektif, olaydan aylar sonra, cinayet tanığı olan Ava Fremont'u korumakla görevlendirilir. Ancak, tanığı ortadan kaldırmak isteyen suçlular ve yozlaşmış polisler, Frank ve Ava'yı terk edilmiş bir apartmanda köşeye sıkıştırır. İkisinin, hayatta kalmak için birbirlerine güvenmekten başka çaresi kalmaz.

Zorlu takip

"The Far Side of the World - Dünyanın Uzak Ucu"; Peter Weir'in yönettiği ve John Collee ile senaryosunu kaleme aldığı epik bir macera filmi. Russell Crowe ile Paul Bettany'nin başrollerini paylaştığı yapım;

10 dalda aday gösterildiği Oscar'dan; En İyi Sinematografi ve En İyi Ses Kurgusu ödülleriyle döndü. Bafta'da kazandığı En İyi Yönetmen ödülüyle birlikte toplamda 74 ödül alan yapım; 19. yüzyıl denizcilik yaşamını tüm gerçekliğiyle anlatıyor. Denizcilik eğitimi alan oyuncular ve gerçek denizcilerin rol aldığı set için; Galápagos Adaları seçilmiş. Rolü için keman çalmayı öğrenen ve bunu şimdiye kadar yaptığı en zor şey olarak tanımlayan Russell Crowe'un yanında Paul Bettany de, 18. yüzyıl cerrahi tekniklerini öğrenmek için Kraliyet Cerrahlar Koleji'nde eğitim almış. Yıl 1805. Son hızla devam eden Napolyon Savaşları sırasında bir İngiliz gemisi, Pasifik açıklarında bir Fransız gemisinin saldırısına uğrar. Ağır yara alan geminin kaptanı Jack Aubrey, eve dönmek yerine intikam için Fransız gemisini takip etmeye karar verir. Geminin doktoru olan Stephen Maturin ile beraber dünyanın balta girmemiş yerlerine doğru zorlu takibe başlayan kaptan ve ekibinin yaşadıkları izleyenlerin uzun süre aklında kalacağı bir macera vadediyor.

"Dünyanın Uzak Ucu"nda Russell Crowe

tabii
2 yaşında!
Daha anlatacak çok hikâyemiz var.

Film zamanı

Günümüzün önemli yapımlarının yanı sıra klasik sinema filmleri her hafta, sinemaseverleri beyaz perdenin büyüleyici dünyasına davet ediyor. Bilim kurgudan komediye, gerilimden animasyona, dramadan maceraya kadar yerli ve yabancı pek çok film TRT 2 kanalında yer alıyor.

Kültür, sanat, edebiyat, tarih, müzik ve felsefe gibi alanlarla hayatın tüm renklerini izleyicilerine sunan TRT 2 kanalı, yer verdiği zengin film içerikleriyle de dikkat çekiyor. Kanal, pek çok sinema programının yanı sıra her ay için belirlenen ve her hafta yayınlanan birbirinden değerli filmleri sinemaseverler için ekrana getiriyor. Eylül ayında yayınlanacak yapımlardan hazırladığımız seçkiyi sizler için derledik.

Çocuk ve Balıkçıl “The Boy and the Heron” TV’de ilk

Tür: Animasyon
Yönetmen: Hayao Miyazaki
Senaryo: Hayao Miyazaki
Seslendirme: Soma Santoki, Masaki Suda, Kô Shibasaki

Japonya’nın en önemli animasyon yönetmenlerinden biri olan, çalışmalarındaki eğlenceli olay örgüsü, ilgi çekici karakterler ve nefes

kesen görseller ile eleştirmenlerden sayısız övgü alan, uluslararası bir ünün sahibi Hayao Miyazaki’nin son filmi... Pek çok ödülün yanı sıra “En İyi Animasyon Uzun Metraj Filmi” dalında 2024 Oscar Ödülü sahibi olan Çocuk ve Balıkçıl “The Boy and the Heron”, TRT 2’de ekrana geliyor. Yapımcı Toshio Suzuki’ye göre bu animasyon, Japonya’da şimdiye kadar yapılmış en pahalı film. Senaryo, Miyazaki’nin büyük ölçüde çocukluğundan esinlenerek, büyüme, çatışma ve kayıplarla dolu bir dünyayla başa çıkma temalarını ele alıyor. Filmin müziklerinin bestesi Joe Hisaishi’ye, tema şarkısı olan “Spinning Globe” ise Kenshi Yonezu’ya ait.

Filmin en çarpıcı yönlerinden biri, Miyazaki’nin zengin bir şekilde hayal ettiği dünyayı en ince ayrıntısına kadar hayata geçiren görselliği... Yemyeşil ormanlardan sakın göllerin ısıltılı sularına kadar, büyülerken keyiflendiren her kare bir sanat eseri. Çocuk ve Balıkçıl “The Boy and the Heron”, duygusal olarak etkileyici bir öyküye sahip. Miyazaki’nin filmi izleyiciye doğayla bağ kurmanın ve hayatın basit harikalarında teselli bulmanın önemini hatırlatıyor. Yapım dostluk, cesaret ve doğanın birbirine bağlılığı konularını ustalıkla bir araya getirerek hem gençlerde hem yetişkinlerde hem de yaşlılarda yankı uyandırıyor.

Destansı bir yolculuk

İkinci Dünya Savaşı devam ederken genç Mahito, annesinin trajik ölümüyle sarsılır. Annesinin ölümü ve babasının yeniden evlenmesinin ardından genç çocuk, Tokyolu yeni üvey annesi Natsuko’nun huzurlu kırsal evine yerleşir. Orada bir dizi gizemli olay onu, yaramaz bir gri balıkçılın yuvası olan تنها ve eski bir kuleye götürür. Hayatına alışmaya çalışırken bu yeni dünya Mahito’nun “uzun süredir bekledikleri kişi” olduğu konusunda ısrarcı gri bir balıkçıl ile daha da alışılmadık bir hâl almıştır. Balıkçılın rehberliğinde destansı bir yolculuğa çıkan Mahito, bu dünyanın sırlarını ve kendisi hakkındaki gerçeği ortaya çıkarmak zorundadır artık.

Kurt ve Aslan “Le Loup et le Lion”

Tür: Macera
Yönetmen: Gilles de Maistre
Senaryo: Prune de Maistre, Gilles de Maistre, Richard Sadler
Oyuncular: Molly Kunz, Graham Greene, Charlie Carrick

Gilles de Maistre’nin yönettiği 2021 yapımı aile macera filmi Kurt ve Aslan “Le Loup et le Lion”, bir dostluk hikâyesi sunuyor. Yapım, Zürih Film Festivali’nde “En İyi Çocuk Filmi” ödülünü almıştı. Yapımda, merhum büyükbabasının kulübesine dönen ve birlikte kardeş gibi büyüyen bir kurt yavrusu ve bir aslan yavrusuna bakan Alma rolünde Molly Kunz yer alıyor.

İki küçük yavru

Alma Deranquel, hayatta en sevdiği kişi olan büyükbabasını kaybedince Kanada’nın vahşi doğasının ortasında olan büyükbabasının küçük kulübesine geri döner. Burada dedesinin kaydettiği videoları izlerken büyükbabasının beyaz dişi bir kurt ile dost olduğunu görür. Bu kulübeye geçici bir süre için gelen genç kadın, ansızın tuhaf bir sesle irkildiğinde ağzında yavrusu olan bir kurdun kulübeye doğru koştuğunu görür. Kapıyı açan Alma, gözlerine inanamaz: Güzel bir anne kurt, ağzında yavrusunu getirmiş ve Alma’nın koruması için kulübeye kadar bırakmıştır. Buna inanamayan Alma için artık geri dönmek söz konusu bile değildir. Yaşanan bu olay, başlayacak maceranın henüz ilk adımıdır. Bu sırada Alma, ormanda Afrika’da annesinden kaçırılan bir aslan yavrusunun bulunduğu uçağın enkazına rastlar. Büyükbabası sirklerde hayvanlara kötü muamele edilmesine karşı kampanya yürüttüğü için onu orman bekçilerine teslim etmemeye karar verir.

Aslan yavrusu ve kurt yavrusu kardeş gibi yaşarlar; birlikte oynarlar ve dişi kurt sayesinde ikisi de iyi beslenir.

Kartal Eddie “Eddie the Eagle”

Tür: Biyografi
Yönetmen: Dexter Fletcher
Senaryo: Sean Macaulay, Simon Kelton
Oyuncular: Taron Egerton, Hugh Jackman, Christopher Walken

Filmleri ve televizyon yapımları arasında Akademi Ödüllü Elton John biyografisi “Rocketman” da bulunan, iki kez BAFTA ödülüne aday gösterilen, İngiliz aktör ve yönetmen Dexter Fletcher bu kez farklı bir biyografiye imza atıyor. Kartal Eddie “Eddie the Eagle” adlı film, 1988 Kış Olimpiyatları’nda dünyayı büyüleyen, inatçı İngiliz kayakla atlama sporcusu Eddie Edwards’ın hikâyesine odaklanıyor. İmkânsız başarmanın bir örneği olan film, tamamı gerçek karakterlerden ve yaşananlardan uyarlanmış. Beyaz perdeyle ilk buluşması “Knigsman: Gizli Servis” filmi ile olan Taron Egerton, Kartal Eddie rolü ile izleyicinin karşısına çıkıyor. Yapımda, özellikle süper kahraman, dönem ve romantik karakterler olmak üzere önemli filmlerdeki rolleriyle uluslararası üne kavuşan Avustralyalı aktör, şarkıcı, dansçı ve yapımcı Hugh Jackman da Eddie’nin Calgary Olimpiyatları’na hazırlanması için yardım eden Lake Plovidli bir kayak atlama uzmanı olarak rol alıyor.

Azım

Film, hayallerin peşinden koşmanın ötesinde, biraz inat, bolca inanç ve çaba ile neler başarılabilceğine ya da başarılmasa bile kitleleri nasıl etkileyebileceğimize muhteşem bir misal. Yapım, İngiltere tarihindeki en ünlü kayak atlamacı Michael Edwards, nam-ı değer Eddie the Eagle’in ilham verici üstün başarısını konu ediniyor.

Eddie, kayakla atlamaya başlamadan önce birçok spor dalında şansını dener. 1984 Kış Olimpiyatları’nda İngiliz takımına giremez ve dalını kayakla atlama olarak değiştirir. Asi ve karizmatik bir koçun (Hugh Jackman) yardımıyla yerleşik düzene meydan okur: 1988 Calgary Kış Olimpiyatları’nda beklenmedik ve tarihi bir performans sergileyerek dünya çapındaki sporseverlerin kalbini kazanır.

Nomadland “Göçebeler Diyarı”

Tür: Dram
Yönetmen: Chloé Zhao
Senaryo: Chloé Zhao
Oyuncular: Frances McDormand, David Strathairn, Linda May

“Nomadland”, Amerikan bağımsız sinemasının parlayan yıldızlarından biri olan Chloé Zhao’nun senaryosunu yazdığı, yapımcılığını üstlendiği ve yönettiği bir Amerikan drama filmi. Yapım, sinematik değerinden önce politik ve ekonomik gerçeklere ışık tutuşuyla ayrı bir değere sahip. Frances McDormand’ın başrolde olduğu yapımda, David Strathairn ve gerçek hayattaki göçebeler Linda May, Swankie ve Bob Wells kendilerinin kurgulanmış versiyonlarıyla yer alıyor. Film, eşini kaybettikten sonra Nevada’daki memleketinden ayrılarak modern bir göçebe olarak Amerika Birleşik Devletleri’ni dolaşan bir kadının hikâyesini anlatıyor: 60’lı yaşlarında olan Fern, Nevada kırsalında yaşamaktadır. Şehirdeki ekonomik çöküşten etkilenir ve neredeyse tüm eşyalarını kaybeder. Bu durumun ardından minibüsünü bir karavan hâline getirip, modern bir göçebe olarak yola koyulur.

3 dalda Oscar sahibi

Jessica Bruder tarafından yazılan Nomadland: Surviving America in the Twenty - First Century adlı kitaba dayanan “Nomadland”, 11 Eylül 2020’de Venedik Film Festivali’nde prömiyerini yapmış ve burada festivalin en büyük ödülü olan Altın Aslan’ı kazanmıştı. Aynı zamanda Toronto Uluslararası Film Festivali’nde “Halkın Seçimi Ödülü”nü almıştı. Pek çok festival ve organizasyondan ödül ile dönen yapıım, Altın Küre’de “En İyi Film” ve “En İyi Yönetmen” ödüllerini kucakladı. “Nomadland”, 93. Akademi Ödülleri’nde altı dalda aday gösterilirken “En İyi Film”, “En İyi Yönetmen” ve “En İyi Kadın Oyuncu” olmak üzere üç ödüle layık görüldü. Böylece bu filmle Chloé Zhao, “En İyi Yönetmen” dalında Oscar ödülünü kazanan ikinci ve Asya kökenli ilk “kadın yönetmen” oldu.

Minari

Tür: Dram

Yönetmen: Lee Isaac Chung

Senaryo: Lee Isaac Chung

Oyuncular: Steven Yeun, Ye-Ri Han, Alan S. Kim

Yönetmen Lee Isaac Chung, kendi çocukluğuna yarı otobiyografik bir bakış açısı getiren bir hikâye ile sinemaseverlerin karşısında... “Minari”, dünya prömiyerini 2020’de Sundance Film Festivali’nde yaptı ve hem ABD Dramatik Büyük Jüri Ödülü hem de ABD Dramatik Seyirci Ödülü’nü kazandı. Film, birçok kişi tarafından olumlu eleştiriler alırken 93. Akademi Ödülleri’nde altı adaylık kazandı: “En İyi Film”, “En İyi Yönetmen”, “En İyi Orijinal Müzik”, “En İyi Orijinal Senaryo”, “En İyi Erkek Oyuncu (Steven Yeun)” ve “En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Youn Yuh-jung)”. Youn Yuh-jung, performansıyla ödüle layık görüldü ve bu onu oyunculuk Oscar’ı kazanan ilk Koreli yaptı. Ayrıca, 1980’lerde Amerika Birleşik Devletleri’nin kırsalında yaşamaya çalışan Güney Koreli göçmen bir aileyi anlatan “Minari”, “Yabancı Dilde En İyi Film” dalında Altın Küre Ödülü’nün de sahibi oldu.

Yeni bir hayat

1980’li yıllarda 7 yaşındaki Kore kökenli Amerikalı David, babası Jacob’un isteği üzerine annesi ve kardeşi ile birlikte kendi Amerikan rüyalarını yaşamak için Arkansas’ta kırsal bir bölgeye taşınır. Aile, burada yeni bir çevre ve yaşam tarzı ile karşı karşıya kalır. David’in annesi Monica, hiçliğin ortasındaki bu mobil evde yaşamaktan dolayı korkulara kapılırken, David ve kız kardeşi yeni hayatlarından epey sıkılır. Garip ve engembeli Ozark Dağları’ndaki yeni hayatın zorluklarının ortasında, ailenin yadsınamaz direncini ve bir yuvayı gerçekten yuva yapan şeyin ne olduğunu keşfederler.

Yom el-Din “Hesap Günü”

Tür: Macera, Komedi

Yönetmen: A. B. Shawky

Senaryo: A. B. Shawky

Oyuncular: Rady Gamal, Ahmed Abdelhafiz, Shahira Fahmy

Mısır - Avusturya kökenli sinemacı Abu Bakr Shawky’nin yönetmen koltuğunda oturarak ilk uzun metrajlı filmini çekmiş olduğu Yom el-Din “Kıyamet Günü”; Orta Doğu coğrafyasında doğan iki can yoldaşının, zorluklarla dolu yol hikâyesini gözler önüne seriyor. Mısır’ın Coptic inancına sahip bir cüzzamlının ve onun yetim çırağının hayatını ele alıyor. Muhteşem bir drama örneği olan film, 2018 Cannes Film Festivali’nin ana yarışmasında dünya prömiyerini yaparak Altın Palmiye’ye aday gösterildi ve François Chalais Ödülü’nü

kazandı. Film, hayatın acımasızlığını ve insanın hayatta kalma güdüsünü çarpıcı bir şekilde tasvir ediyor.

Zorlu yolculuk

Kimsesiz cüzzamlı bir adam ve yetim bir çocuğun yolları, şehrin çöp merkezinde kesişir. Hayatlarının büyük bir kısmı cüzzam kolonisinde sıkışıp kalmış, dış dünyadan neredeyse tamamen izole olmuş bu iki kişi, oradan kaçarak kendilerini tamamen yeni bir dünyaya, Mısır’ın geneline atarlar. Bağlı oldukları koloniyi ilk kez terk ederek yola koyulmuşlardır. İkisinin de arzusu ailelerini bulabilmek ve çıkacakları yolculukta birbirlerine arkadaşlık etmektir.

Lunana “Lunana: Sınıftaki Yak”

Tür:Dram

Yönetmen: Pawo Choyning Dorji

Senaryo: Pawo Choyning Dorji

Oyuncular: Sherab Dorji, Ugyen Norbu Lhendup, Kelden Lhamo Gurung

Butanlı film yapımcısı Pawo Choyning Dorji’nin yönettiği uzun metrajlı ilk filmi “ Lunana: Sınıftaki Yak”, izleyiciyi modern hayatın karmaşasından uzak, doğayla iç içe bir keşif yolculuğuna çıkarıyor. Butan’ın muhteşem manzaraları eşliğinde, anlam arayışı, aidiyet ve ilham üzerine dokunaklı bir hikâye anlatan yapım, 94. Akademi Ödülleri’nin “En İyi Uluslararası Film” kategorisine aday gösterilerek büyük ses getmişti.

Ugyen, Butan’ın başkenti Thimphu’da yaşayan genç bir adamdır; anne ve babasının ölümünden beri, onun amaçsızlığı ve tembelliğinden bıkmış olan büyükannesiyile birlikte yaşamaktadır. Devlet öğretmeni olarak zorunlu beş yıllık eğitiminin dördünü tamamlar. Ancak şarkıcı olmak için Avustralya’ya taşınmayı hayal etmektedir. Uzak bir dağ köyü olan Lunana’da öğretmenlik yapması için görevlendirildiğinde işini bırakmayı düşünür. Fakat büyükannesi öğretmenlik görevini tamamlaması için onu teşvik eder. Şarkıcı olma umuduyla Avustralya’ya gitmeyi planlarken, yetkililer onu disiplin amacıyla dünyanın en ücra okullarından birine, Lunana köyüne gönderir. Elektrik, internetin ve hatta temel eğitim malzemelerinin bile olmadığı bu uzak dağ köyünde, Ugyen başlangıçta yalnızca zamanın geçmesini bekler. Ancak öğrencilerinin saf sevgisi ve azmi, ona öğretmenliğin gerçek anlamını keşfetme fırsatı sunacaktır.

TRT2 KİTAPLIĞI

Karadeniz gibi fırtınalı bir aşk hikâyesi “Taşacak Bu Deniz”

TRT 1, sonbahar sezonunda izleyicileriyle buluşturmak için gün saydığı yeni dizilerinin fragmanlarını birer birer yayımlamaya başladı. Eylül ayında ekranlara gelmesi planlanan “Cennetin Çocukları”nın ardından şimdi de Trabzon’da geçen fırtınalı bir aşk hikâyesinin detayları paylaşıldı. Yapımını OGM Pictures’in üstlendiği, yönetmen koltuğunda Çağrı Bayrak’ın oturduğu, proje tasarımı ve senaryosunu ise Ayşe Ferda Eryılmaz ile Nehir Erdem’in yaptığı “Taşacak Bu Deniz”; dağ ile denizin, hırçın fırtınalar ile insanın mücadelesini birbirine düşman iki ailenin arasında kalan bir aşk hikâyesi üzerinden anlatacak.

İlk kareler merak uyandırdı

Diziden yayımlanan ilk kareler, Trabzon’un büyüğü atmosferini şimdiden hissettirerek büyük bir merak uyandırdı. Hırçın dalgalarla,

dinmez fırtınalarla mücadele etmeye alışmış insanların coğrafyasında, ayakları üzerinde dimdik duran bir kadının ve “sevdasına” tutkun bir erkeğin hikâyesi, güçlü bir senaryo eşliğinde ekranlara geliyor.

Can düşmanı iki ailenin bitmeyen savaşının ortasında kendini bulan bir yabancıнын gözünden; dağların, denizin ve insan ruhunun iniş çıkışları anlatılıyor.

Birbirinden başarılı isimlerin yer aldığı dizinin kadrosunda ise; Deniz Baysal (Esme), Ulaş Tuna Astepe (Adil), Burak Yörük (Oruç), Ava Z. Yaman (Eleni), Yeşim Ceren Bozoğlu (Zarife), Zeynep Atılğan (Fadime), Onur Dilber (Süleyman), Hakan Salınmış (Dursun), Batuhan Bayar (Eyüphan), Erdem Şanlı (İsmail), Burcu Cavrar (Hicran), Ulviye Karaca (Şükriye), Seda Soysal (Emine), Hande Nur Tekin (Sevcan), Erkan Yüce (Hıdır), Emir Çubukçu (Behçet), Adil Şahin (Çetin), Nasmina Çoklaş (Muhsine), Ali Öner (Gökhan) gibi başarılı isimler yer alıyor.

Futbolun ekranı her zamanki gibi TRT

Spor yayıncılığı deyince akla gelen ilk kanal olan TRT, geleneği bozmadı ve futbolseverleri aynı ekranda buluşturacak bir anlaşmaya yine yeniden imza attı. Türkiye’nin en üst düzey futbol ligi olan Trendyol Süper Lig geniş maç özetleri ile radyo yayın hakları 2025 - 2026 ve 2026 - 2027 sezonları boyunca TRT’ye ait olacak. 8 Ağustos 2025’te başlayarak 17 Mayıs 2026 tarihine kadar sürecek olan Trendyol Süperlig 68’inci sezonu TRT Spor, ‘tabii’ Spor ve TRT Radyolarından takip edilebilecek. Böylece futbolseverler, takımlarının deplasman veya iç saha fark etmeksizin her mücadelesini TRT farkıyla izleyebilecek. Futbolun evi TRT, yeni sezonda da tüm sporseverleri ekran başına bekliyor.

Filenin Sultanları yine sahnede

Bu yıl 20’ncisi düzenlenen Dünya Kadınlar Voleybol Şampiyonası Tayland’da gerçekleşen dev bir organizasyonla başladı. 22 Ağustos - 7 Eylül tarihleri arasında takip edilecek olan pek çok karşılaşmanın ortak buluşma ekranı ise yine TRT oldu.

Şampiyonanın tüm heyecanı TRT Spor, TRT Spor Yıldız, TRT 1 ve ‘tabii’ Spor’dan ekranlara yansırken, altı kıtadan toplam 32 ülkenin takımları şampiyon olmak için büyük bir mücadele verecek. Kupanın en iddialı takımlarından birisi olan Filenin Sultanları, “Dünya Şampiyonu” olmak için ter dökcek.

Dünyanın en çok takip edilen takım sporlarının başında gelen voleybolun kadın millî takımlarının bu dev şampiyonası, voleybol severleri yine TRT ekranlarında buluşturuyor. Filenin Sultanları’nın heyecanı zirveye taşıdığı her an, dünyanın en iyi takımlarının bitmek bilmeyen rallilerinin keyfi, saha içi ve dışı röportajlar, canlı yayınlar ve stüdyolarımızdan yorumlarla şampiyonanın atmosferi Tayland’dan birebir ekranlara yansıyacak.

TRT World Forum 2025 için geri sayım başladı

2017 yılından bu yana on binlerce konuğu ve alanında uzman binlerce konuşmacıyı buluşturan TRT World Forum’un 9’uncusu bu yıl 31 Ekim - 1 Kasım 2025 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirilecek. “Küresel Yeniden Kurulum: Eski Düzendeki Yeni Gerçekliklere” teması altında bir araya gelecek akademisyenler, gazeteciler, sporcular, sanatçılar, politikacılar ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri dünyanın önemli meselelerini ele alacak.

Hem küresel hem de bölgesel öncelik ve gündemleri tanımlayacak TRT World Forum’un bu yıl öne çıkan başlıkları arasında diplomasi, ekonomi, yapay zekâ ve savaş haberciliği yer alıyor.

Başlıklar arasında ise; “Stratejik Özerkliğin İnşası”, “Ekonomik Cephe Hatları”, “Uluslararası Hukuk İnzivada mı? ”, “Suriye’nin Yeni Şafağı” ve “Cephede Gazetecilik” öne çıkıyor. Forumda yer alan uzman konuşmacılar ayrıca Doğu Afrika’daki çatışmalardan Orta Asya’daki kültürel diplomasiye, Avrupa’nın güvenlik mimarisinden Ukrayna krizine kadar geniş bir yelpazede değerlendirmelerde bulunacak.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın TRT World Forum’a katılarak güncel dünya siyaseti üzerine önemli değerlendirmelerde bulunması bekleniyor.

Bir Anadolu Ozanı Neşet Ertaş Özel Konseri

Bozkırın Tezenesi; Neşet Ertaş türkülerle anıldı

Kendi ifadesi ile “Ayakların türabı, gönüllerin hizmetçisi”, Yaşar Kemal’in ifadesi ile “Bozkırın Tezenesi”, çoğu seveni içinse “dert ortağı” olan büyük halk ozanı Neşet Ertaş, “Neşet Ertaş Kültür ve Müzik Festivali” kapsamında bir dizi konser ve etkinlikle anıldı. Kırşehir Valiliği öncülüğünde, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TRT iş birliğinde, düzenlenen Neşet Ertaş Kültür ve Müzik Festivali 8 - 10 Ağustos 2025 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Anadolu’daki abdallık geleneğinin son temsilcilerinden olan Ertaş; “Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm”, “Cahildim dünyanın rengine kandım, hayale aldandım boşuna yandım”, “evvelim sen oldun, ahirim sensin”, gibi unutulmaz deyişleriyle gönüllere taht kurmuş, Anadolu kültürünü eserleriyle âdeta taçlandırmıştır. Onun bıraktığı bu eserleri ve dünya görüşünü yaşatmak için düzenlenen festivale ise ilgi oldukça yoğun oldu.

Neşet Ertaş Kültür ve Müzik Festivali kapsamında gerçekleşen “Bir Anadolu Ozanı - Neşet Ertaş Özel Konseri” ise 8 Ağustos akşamı canlı yayınla TRT Müzik ekranından müzikseverlerle buluştu. Kırşehir Cacabey Meydanı’nda gerçekleşen konser programında; TRT sanatçılarından İsmail Altunsaray, Zeynep Cihan, Reyhan Ediş, M. Kemal Şimşek, Umut Sülünoğlu ve Uğur Önür sahne aldı.

“Palestine 36” Oscar Adayı

Filistinli ödüllü yönetmen Annemarie Jacir’in yönettiği, Filistinli yapımcı Osama Bawardi’nin yapımcılığını üstlendiği TRT ortak yapımı Palestine 36 (Filistin 36) filminin, 2026 yılında 98’inci kez düzenlenecek olan Akademi Ödülleri’nde Filistin’in resmî adayı olarak yarışacağı bildirildi. Filistin, Türkiye, İngiltere, Fransa, Danimarka, Katar, Suudi Arabistan, Ürdün ortak yapımı olan film, Filistin halkının İngiltere’nin 30 yıllık sömürge yönetimine karşı ayaklanmasını konu alıyor. Filmin oyuncularları arasında Hiam Abbass, Kamel Al Basha, Yasmine Al-Massri, Jalal Altawil, Robert Aramayo, Saleh Bakri, Yafa Bakri, Karim Daoud Anaya, Billy Howle, Dhafer L’Abidine, Liam Cunningham ve Jeremy Irons gibi birbirinden değerli isimler yer alıyor. TRT ortak yapımı “Palestine 36” (Filistin 36) dünya prömiyerini, 4 - 14 Eylül tarihleri arasında 50’nci kez gerçekleştirilecek olan Toronto Film Festivali’nin “Gala Presentations” (Gala Gösterimleri) bölümünde yapacak.

Yönetmen Annemaria Jacir’in “Wajib” (Düğün Davetiyesi), “When I Saw You” (Seni Gördüğümde) ve “Salt of This Sea” (Bu Denizin Tuzu) filmleri de daha önce Filistin’in Oscar adayı olarak belirlenmişti.

Bitmeyen bir özgürlük mücadelesinin öyküsü

Yıl, 1936. Filistin’de köyler İngiltere’nin sömürge yönetimine karşı ayağa kalkarken, Yusuf kırsaldaki evi ile Kudüs arasında gidip gelir; büyüyen huzursuzluğun ötesinde bir gelecek özlemi duyar. Ancak tarih acımasızdır. Avrupa’dan gelen Yahudi göçmenlerin sayısı artarken, Filistin halkı İngiltere’nin 30 yıllık hâkimiyetine karşı en büyük ve en uzun süren ayaklanmada birleşir. Tüm taraflar, Britanya İmparatorluğu ve tüm bölgenin geleceği açısından belirleyici olacak kaçınılmaz bir çarpışmaya doğru sürüklenir.

Geri döndü: “Hazırsak başlayalım!”

TRT 1’in altıncı sezonu merakla beklenen dizisi “Teşkilat”, Altay’ın “Hazırsak başlayalım” repliği ile dikkat çeken bir fragman ile geri döndü. Tolga Sarıtaş’ın hayat verdiği Altay’ın bir geri sayım cihazının önünde, elindeki tek kurşun ve pasaportuyla görüntülenmesi, başkahramanın yeni bir görev için yine sınır ötesi bir maceranın içinde olacağının tüyolarını şimdiden verdi. Yapımcılığını Timur Savcı ve Burak Sağyaşar’ın gerçekleştirdiği, yönetmenliğini Burak Arlıel’in yaptığı, milyonları ekran başına kilitleyen “Teşkilat” altıncı sezonu için nefes kesici bir hikâye hazırlarken, farklı karakterleri de izleyicilerin beğenisine sunacak.

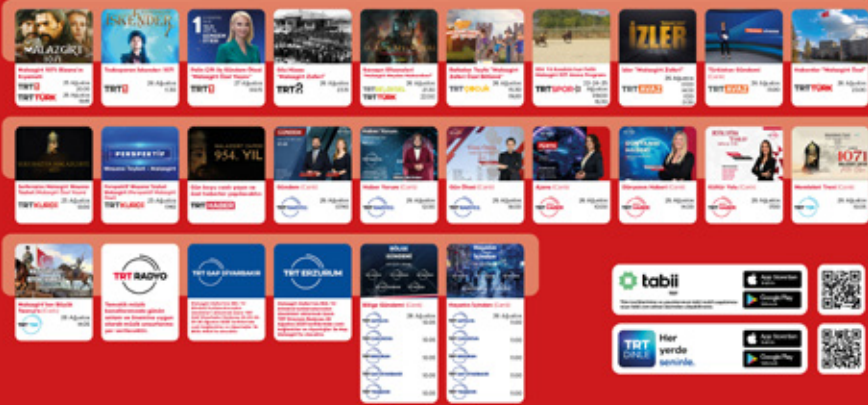
Akıllı Tavşan Momo’nın ünü sınırları aşıyor

Hem çocukların hem de büyüklerin beğenisini kazanan TRT ortak yapımı “Akıllı Tavşan Momo: Büyük Takip” animasyon filminin yurt dışı vizyon yolculuğu devam ediyor. Geçtiğimiz temmuz ayında Pakistan’da gösterime giren film, 22 Ağustos’ta Azerbaycan’da minik izleyicilerle buluştu. Seyircilerin yoğun ilgi gösterdiği film; 25 Eylül’de Almanya, Hollanda, İsviçre, İsveç, Rusya, Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Tacikistan ve Gürcistan’da, 23 Ekim’de ise Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Irak, Lübnan ve Ürdün’de vizyona girecek.

Dostluk, cesaret ve dayanışma gibi evrensel temaları işleyen film, hayvan kaçakçılığına karşı verilen mücadeleyi çocuklara anlatmayı amaçlıyor. Yönetmen koltuğunda Mahmut Hasan’ın oturduğu animasyon filmin öyküsü Gül Ebru Turna’ya, senaryosu ise Serap Özgür’e ait.

TRT MALAZGİRT ZAFERİ’NİN 954. YIL DÖNÜMÜ ÖZEL İÇERİKLERİ

954. yılında Malazgirt Zaferi

Selçuklu hükümdarı Sultan Alparslan’ın askeri zekâsıyla kazanılarak Türklere Anadolu’yu yurt yapan Malazgirt Meydan Muharebesi 954. yılında TRT radyo ve televizyon kanallarındaki çeşitli içeriklerle anıldı.

“Malazgirt 1071: Bizans’ın Kiyameti” TRT 1’de

Yönetmenliğini Özgür Bakar ve Bilal Kalyoncu’nun üstlendiği Anadolu tarihinin en önemli savaşlarından biri olan Malazgirt Meydan Muharebesi’ni konu alan “Malazgirt 1071: Bizans’ın Kiyameti” filmi 25 Ağustos’ta

TRT 1 ekranında izleyicilerle buluştu. Her yaşta izleyicinin büyük ilgiyle takip ettiği “Tozkoparan İskender” dizisinin Malazgirt Zaferi’ne özel olarak çekilen bölümü “Tozkoparan İskender: 1071” ise 26 Ağustos’ta öne çıkan içerikler arasında yer aldı.

Türkiye’nin kültür sanat kanalı TRT 2, zaferin 954. yılına özel hazırlanan özel bir içeriği izleyicisiyle buluşturdu. “Göz Hizası - Malazgirt Zaferi” isimli yapımda tarihi zafer tüm detaylarıyla ele alınıyor. TRT Belgesel’in ilgiyle takip edilen yapımlarından “Savaşın Efsaneleri” ise Malazgirt Zaferi’nin yıl dönümüne özel olarak hazırlanan yeni bölümüyle 26 Ağustos’ta TRT Belgesel ekranına geldi.

Ahlat ve Malazgirt’ten canlı yayınlarla gerçekleşen müsabakalar ise 25 Ağustos Pazartesi günü “954. Yıl Anadolu’nun Fethi Malazgirt 1071 Anma Programı” ile TRT Spor Yıldız ekranından izleyicilerle buluştu.

Malazgirt Meydan Muharebesi’ni yalnızca askeri boyutlarıyla değil jeopolitik sonuçları, kültürel etkileri ve tarihsel arka planıyla da ele alacak olan “İzler - Malazgirt Zaferi” programı TRT Avaz özel içerikleri arasında yerini alırken, TRT Kürdi 25 Ağustos’ta yayımlanan “Malazgirt Özel Yayını” ile detaylı bir Malazgirt panoraması sundu.

EuroBasket 2025 başladı!

Dünyanın en büyük yıldızlarını izleme imkânı sunan Avrupa Basketbol Şampiyonası EuroBasket 2025, 27 Ağustos - 14 Eylül tarihleri arasında 42’nci kez düzenleniyor. Sporun en sevilen adresi olan TRT Spor, TRT Spor Yıldız ve ‘tabii’ Spor ise EuroBasket 2025’in yayıncı kanalı olarak bu büyük heyecana tüm basketbol severleri ortak ediyor. Finlandiya, Polonya, Letonya ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi’nin ortaklaşa ev sahipliği yapacağı bu dev organizasyonda, Avrupa’nın en iyi 24 takımı heyecanlı karşılaşmalar ile şampiyonluk için mücadele verecek.

12 Dev Adam’ın hedefi madalya

Kadrosunda NBA yıldızları Alperen Şengün ve Adem Bona’nın da yer alacağı Türkiye Millî Basketbol Takımı 12 Dev Adam, her zamanki gibi madalya hedefiyle parkeye çıkıyor. Âdeta bir yıldızlar geçidine sahne olacak olan EuroBasket 2025’te Nikola Jokic ve Bogdan Bogdanovic’li Sırbistan, NBA yıldızı Yannis Antetokounmpo’lu Yunanistan, Luka Doncic’li Slovenya, Lauri Markkanen’li Finlandiya, Kristaps Porzingis’li Letonya, Franz Wagner’li son Dünya şampiyonu Almanya ve altı NBA oyuncusunu barındıran Fransa 12 Dev Adam’ın öne çıkan rakipleri arasında yer alıyor. Turnuvanın heyecanı ise; canlı yayınlar, maç öncesi ve sonrası özel yapımlarla TRT Spor, TRT Spor Yıldız ve ‘tabii’ Spor aracılığıyla izleyiciyle buluşacak.

Safsatalara geçit yok

Türkiye Yazarlar Birliği Roman Ödülü (1987) ile Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nün (2014) sahibi yazar, akademisyen, ekonomist Alev Alatlı; felsefe, teoloji, psiko-dilbilim gibi alanlarda da çalışmalar yaptı. TRT 2'de yayınlanan "İhmal Edilebilir Nasihatler" programının daimi konuğu oldu; din, bilim, tarih, kültür gibi konuları farklı bakış açılarıyla masaya yatırdı.

Önsöz niyetine bölümü ile eserinde, bahsi geçecek konunun bilgilendirmesini yapıyor Alatlı. Ara başlıkların birçoğunun ismini; windows işletim sistemine gönderme yaparak "pencere:" olarak seçiyor, konuları bu şekilde birbirinden ayırıyor... Necefli Maşrapa bölümleri ise âdeta dipnot özelliği taşıyor, ana metni açıklayıcı bilgiler sunuyor. Yeri geldiğinde sayfanın en alt kısmında bulabildiğimiz "Meraklısına" başlıklı notlardan da terimlerin Türkçe, Osmanlıca, İngilizce, Latince karşılıklarını öğrenebiliyoruz.

Akıl yürütmenin hatalı kullanımı: Safsata

Kitabın konusu; akıl yürütmenin (muhakeme), düşünmenin yöntem ve kurallarının varlığı; bunların öğrenilebilirliği ve çoğu kez tartışmalarda bahsi geçen söylemlerin mantık hataları ile dolu olduğu ile ilgili...

Akıl yürütme yetisinin hatalı kullanımı ile bir tartışmada öneri sahibi, "Ben böyle düşünüyorum" demekle bir yere varamadığı gibi konuyu bambaşka alanlara yönlendirebiliyor, ilgisiz yargılara varılabiliyor hatta kişisel husumetlere bile yol açabiliyor. Akıl yürütme yetisinin bu hatalı kullanımına Türkçede "safsata" deniyor. Safsatalara (kıyas-ı batıl / fallacy/ fallacia) neden olan etkenleri de tek tek sıralıyor Alatlı: Türkçenin hatalı kullanımı, eksik bilgi, önyargı, aşırı genelleme, duygu sömürüsü, duygusallık, acelecilik, özensizlik. Safsatalara televizyon, basın, siyasiler hatta yakınlarımız aracılığı ile sıklıkla maruz kalıyoruz ve Alatlı'nın değişimiyle "temelsiz ahkam"ın çemberinde kalabiliyoruz. Alatlı; duyduklarımızı, söylenenleri, fikirleri, tercihleri mutlaka sorgulamamız gerektiğinin altını çiziyor.

Aristo mantığının sorgulanması: Ya siyah ya beyaz, hem siyah hem beyaz olabilir mi?

Aristo, Nasrettin Hoca, Lao Tzu, Bertrand Russel, Mutezilliler, Celalettin Rumi, birçok bilim insanı ekseninde "mantık (mizan-ül akl)" üzerine tanımlarla, sorgularla, deyişlerle ezber bozmaya başlıyor yazar, daha doğrusu daha önce hiç aklımıza gelmemiş bir tarzda düşünmeye sevk ediyor bizleri... Ariston mantığının karşısında, puslu / dağınık (fuzzy) mantığı okuyucuyla tanıştıran Alatlı; siyah beyaz bir dünyanın griye de çalabildiğini aklımıza düşürüyor. Kısacası gerçeğin mutlak doğru ve mutlak yanlışta değil ikisinin arasında bir yerde olabileceğini vurguluyor: "İki konum arasında bir konum"da...

Safsata çeşitleri

Bir düşüncüyü ortaya koyarken, akıl yürütürken yapılan yanlış çıkarımlar safsataları meydana getiriyor. İki ana başlıkta safsataları gruplamak mümkün: Biçimsel

safsatalar (argümanın şekli) ve serbest safsatalar (argümanın anlamı). Serbest safsataları da kendi aralarında on bir gruba ve bu on bir grubu da kendine özgü alt başlıklara ayırıyor yazar. Her bir yapılan hatalı çıkarım tanımını ve basından alıntılar yaparak örneklerini veriyor. Misal: En bariz ve sık yapılan hata "adam karalama (ad hominem)" ismiyle bilinen hata... Şöyle ki; önermeyi tartışmak değil de önermeyi yapanın kişiliğini, vasıflarını tartışma konusu hâline getirmek bu tür bir safsataya örnek teşkil ediyor. Konuyu sapırtma, alakasız sonuç, sahte açmaz, felaket tellallığı, yanlış sebep, yaygın mutabakat, grup baskısı, dayatma, kısır döngü, konunun özünü kaçırma, genelleştirme, bir bilen safsatası gibi daha birçok örnekleri kitapta bulmak mümkün. En büyük vurgu da dil bilgisine geliyor Alatlı'dan. "İleri sürülen bir tez, yazıldığı dil kadar sağlam ve zayıf olur. Dilbilgisi kurallarını gözetenmeyen bir cümle, en sağlam kuramı anlamsızlaştırabilir."

EVET, ŞİMDİ
sende

Bu seslendirmeyi
sen yapabilirsin.

Hayallerin tecrübeyle buluştuđu yer

